

Enhed
Valgheden

Udkast

Sagsbehandler
Camilla Leides-
dorff Laudrup

Forslag
til

Koordineret med

Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, partiregnskabsloven og lov om kommunernes styrelse

Sagsnr.
2018 - 1694

Doknr.
540352

Dato
28-06-2018

(Forbud mod ens listebetegnelser, valgret til Europa-Parlamentsvalg til udlændingsborgere under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, sikring af udøvelsen af herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed fra bopælstidspunktet, lovfæstelse af en særlig vederlagsordning for stedfortrædere i kommunalbestyrelsen og regionsrådet m.v.)

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 242 af 24. marts 2018 og § 27 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 21, 1. pkt., indsættes efter »økonomi- og indenrigsministeren«: »på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside og«.

2. Overskriften før § 38 affattes således:

»Opstillingsformer og partiliste«.

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 250 af 3. april 2018, som ændret ved § 26 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og § 2 i lov nr. 748 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Personer, der har valgret efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl.«

2. I § 8, stk. 5, og § 9, stk. 1 og 2, indsættes efter »der har valgret efter«: »§ 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) eller«.

3. I § 11 indsættes efter »bekendtgøre«: »på kommunens hjemmeside og«.

4. I § 22, stk. 1, indsættes efter »regionsrådet«: »på kommunens henholdsvis regions hjemmeside og«.

5. I § 24, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»For kandidater, der er valgbare, og som har valget efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt.«

6. I § 24, stk. 3, ændres »jf. § 24 a« til: »jf. §§ 24 a-24 c«.

7. Efter § 24 a indsættes:

»§ 24 b. Er der indleveret flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, der ikke er omfattet af § 24 a, stk. 2-4, og ikke er omfattet af stk. 8, træffer valgbestyrelsen afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, jf. stk. 2-7.

Stk. 2. Ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 har en kandidatliste, der ved det seneste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, fortrinsret til at anvende denne listebetegnelse, jf. dog stk. 6.

Stk. 3. Kan det ikke afgøres efter stk. 2, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, har en kandidatliste, der ved det seneste valg var opstillet under den angivne listebetegnelse til valget, og hvor mindst halvdelen af kandidatlistens tidligere opstillede kandidater genopstiller til valget, ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, jf. dog stk. 6.

Stk. 4. Kan det ikke afgøres efter stk. 2 eller 3, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, går en tidligere indleveret kandidatliste forud for en senere indleveret kandidatliste ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1, jf. dog stk. 6.

Stk. 5. Kan det ikke afgøres efter stk. 2-4, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, foretager valgbestyrelsen lodtrækning, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Stk. 1-5 er ikke til hinder for, at kandidatlistes anvender den samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold.

Stk. 7. Valgbestyrelsen træffer straks og senest lørdagen 45 dage før valgdagen afgørelse efter stk. 1. Valgbestyrelsen afviser kandidatlistes, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, jf. stk. 1, og underretter kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, herom. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, jf. 23 a. Senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen kan der indleveres en ny kandidatliste til valgbestyrelsens formand, jf. § 27, stk. 2, 2-4. pkt., og stk. 3.

Stk. 8. Indleveres flere kandidatlistes med den samme listebetegnelse, afviser valgbestyrelsens formand kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3.

§ 24 c. § 24 b finder tilsvarende anvendelse, hvis der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlister, der ikke er kandidatlister for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1.«

8. I § 25, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»For stillere, der har valget efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt stilleren er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt.«

9. I § 25, stk. 3, ændres »jf. § 24 a« til: »jf. §§ 24 a-24 c«.

10. I § 27, stk. 1, 1. pkt., ændres »jf. §§ 19, 20 og 23-25 « til: »jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«.

11. I § 27, stk. 3, ændres »jf. §§ 19, 20 og 23-25 « til: »jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«.

12. § 34, stk. 2, affattes således:

»Har flere kandidatlister, bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, jf. § 24 b, stk. 6, samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom.«

13. I § 43, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »valgforbund«: »til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg«.

14. I § 43, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »Bekendtgørelse sker«: »på kommunens hjemmeside og«.

15. I § 43, stk. 1, 3. pkt., indsættes efter »de pågældende kommunalbestyrelser«: »og regionsrådet«.

16. I § 43, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»Regionsrådet bekendtgør oplysningerne på regionens hjemmeside.«

§ 3

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 226 af 21. marts 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 a indsættes:

»§ 3 b. Personer, der har dansk indfødsret og er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (tredjeland), anses for at have fast bopæl i Danmark.

Stk. 2. Følgende personer, der har dansk indfødsret, og som midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, anses ligeledes for at have fast bopæl i Danmark:

1) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening.

2) Personer, der opholder sig i et tredjeland som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem.

3) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland af en dansk hjælpeorganisation.

- 4) Personer, der opholder sig i et tredjeland i uddannelsesøjemed.
- 5) Personer, der opholder sig i et tredjeland af helbredsmæssige grunde.
- 6) Personer, der opholder sig i et tredjeland, og som i henseende til tilknytningen til Danmark ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5.

Stk. 3. Personer, der har dansk indfødsret, og som opholder sig i et tredjeland, anses ligeledes for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen.

Stk. 4. En person, der har dansk indfødsret, og som samlever på fælles bopæl med en person, der er omfattet af stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de pågældende to samlevende

- 1) har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden eller
- 2) opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.«

2. I § 6, *stk. 1*, ændres »§§ 3 og 3 a« til: »§ 3, jf. §§ 3 a og 3 b«.

3. I § 14, *stk. 2, 2. pkt.*, § 14 b, *stk. 1, § 14 b, stk. 2, 1. pkt.*, og to steder i § 14 b, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »§ 3 a« til: »§§ 3 a eller 3 b«.

4. I § 14 a, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Personer, der har valgret efter § 3, *stk. 1, nr. 3*, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl.«

5. I § 14 b, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »på Færøerne henholdsvis i Grønland« til: »på Færøerne, i Grønland henholdsvis i et tredjeland«.

6. I § 14 b indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, *stk. 1* eller 2, eller § 3 b, *stk. 4*, jf. *stk. 1* eller 2, gælder i 2 år fra afgørelsens dato. Indgiver vælgeren inden udløbet af den i 1. pkt. nævnte periode anmodning om fornyet optagelse på valglisten, forlænges perioden, indtil der er truffet afgørelse. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, *stk. 3*, gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, *stk. 4*, jf. *stk. 3*, gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen for den person omfattet af § 3 b, *stk. 3*, vælgeren har den i § 3 b, *stk. 4*, nævnte tilknytning til.«

Stk. 4 bliver herefter *stk. 5*.

7. I § 15, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Kommunalbestyrelsen udsender endvidere valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), jf. § 14 a, *stk. 1, 2. pkt.*«

8. I § 19, *stk. 3*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»For kandidater, der er valgbare, og som har valgret efter § 3, *stk. 1, nr. 3*, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. § 14 a, *stk. 1, 2. pkt.*«

§ 4

I partiregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 974 af 11. august 2017, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes:

»Forbud mod anonyme tilskud«

§ 5

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 2018 som ændret ved § 1 i lov nr. 144 af 28. februar 2018, lov nr. 145 af 28. februar 2018, § 3 i lov nr. 242 af 24. marts 2018, § 28 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og § 1 i lov nr. 748 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 16, stk. 7, ændres »efterløn« til: »eftervederlag«.

2. I § 16, stk. 8, indsættes efter »§ 15, stk. 1«: »og stk. 2, 2. pkt.«.

3. I § 34, stk. 1, ændres »efterløn« til: »eftervederlag«.

§ 6

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Forbud mod ens listebetegnelser ved kommunale og regionale valg
    - 2.1.1. Gældende ret
      - 2.1.1.1. Kandidatlister til valgene
      - 2.1.1.2. Listebetegnelser
      - 2.1.1.3. Valgbestyrelsens godkendelse af kandidatlister
      - 2.1.1.4. Bogstavbetegnelser for kandidatlister
    - 2.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Lovforslagets indhold
      - 2.1.3.1. Forbud mod ens listebetegnelser
      - 2.1.3.2. Valgbestyrelsens afgørelse af, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse
      - 2.1.3.3. Proceduren for valgbestyrelsens afgørelse af, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse
      - 2.1.3.4. Afvisning af kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige
      - 2.1.3.5. Nærliggende forvekslingsrisiko
  - 2.2. Valgret til udlandsdanskere under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne til Europa-Parlamentsvalg
    - 2.2.1. Gældende ret
      - 2.2.1.1. Valgret til Europa-Parlamentet
      - 2.2.1.2. Valgbarhed til Europa-Parlamentet
      - 2.2.1.3. Optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg
    - 2.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
      - 2.2.2.1. Statistiske oplysninger om personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6
      - 2.2.2.2. Valgret til personer med fratagelse af den retlige handleevne med ophold uden for det danske rige og EU
    - 2.2.3. Lovforslagets indhold
  - 2.3. Sikring af udøvelsen af herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed fra bopælstidspunktet til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg
    - 2.3.1. Gældende ret
      - 2.3.1.1. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet samt Europa-Parlamentet
        - 2.3.1.1.1. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet
        - 2.3.1.1.2. Valgret til Europa-Parlamentsvalg
      - 2.3.1.2. Valgbarhed til kommunalbestyrelsen og regionsrådet samt Europa-Parlamentet
        - 2.3.1.2.1. Valgbarhed til kommunalbestyrelsen og regionsrådet
        - 2.3.1.2.2. Valgbarhed til Europa-Parlamentet

- 2.3.1.3. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg
  - 2.3.1.3.1. Optagelse på valglisten
  - 2.3.1.3.2. Udsendelse af valgkort
- 2.3.1.4. Bopælsregistrering i Det Centrale Personregister (CPR) af EU-statsborgere
- 2.3.1.5. Udstedelse af registreringsbevis
- 2.3.1.6. EU-retlige regler om retten til at stemme og opstille til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i bopælslandet for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union
- 2.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
  - 2.3.2.1. Valgret og valgbarhed for EU-statsborgere efter de EU-retlige regler
  - 2.3.2.2. Optagelse på valglisten
  - 2.3.2.3. Udsendelse af valgkort
  - 2.3.2.4. Opstilling til valg
  - 2.3.2.5. Udstedelse af registreringsbeviser
- 2.3.3. Lovforslagets indhold
  - 2.3.3.1. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til kommunale og regionale valg
    - 2.3.3.1.1. Optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg
    - 2.3.3.1.2. Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten
    - 2.3.3.1.3. Udsendelse af valgkort
  - 2.3.3.2. Opstilling til kommunale og regionale valg
    - 2.3.3.2.1. Oplysninger om kandidater
    - 2.3.3.2.2. Oplysninger om stillere
  - 2.3.3.3. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til Europa-Parlamentsvalg
    - 2.3.3.3.1. Optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg
    - 2.3.3.3.2. Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten
    - 2.3.3.3.3. Udsendelse af valgkort
  - 2.3.3.4. Opstilling til Europa-Parlamentsvalg
- 2.4. Bekendtgørelse af oplysninger på myndighedernes hjemmesider til folketingsvalg og kommunale og regionale valg
  - 2.4.1. Gældende ret
  - 2.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
  - 2.4.3. Lovforslagets indhold
- 2.5. Lovfæstelse af en særlig vederlagsordning for stedfortrædere indkaldt til enkelte møder i kommunalbestyrelsen og regionsrådet
  - 2.5.1. Gældende ret
    - 2.5.1.1. Reglerne om stedfortræderindkaldelse
    - 2.5.1.2. Reglerne om vederlæggelse af stedfortrædere
    - 2.5.1.3. Ministeriets dispensationspraksis
  - 2.5.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
  - 2.5.3. Den foreslåede ordning
- 2.6. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

3. Økonomiske konsekvenser for det offentlige
4. Offentlige implementeringskonsekvenser
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre forskellige moderniseringer og forbedringer af valglovgivningen og ændring af lov om kommunernes styrelse, som er fundet nødvendige og hensigtsmæssige.

For det første har lovforslaget til formål at sikre, at flere forskellige kandidatlistor til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg ikke opstiller under samme listebetegnelse i den samme kommune henholdsvis region, således at der skabes den størst mulige klarhed omkring de forskellige kandidatlistor for vælgerne. Det vil fortsat være muligt for flere kandidatlistor at opstille under samme listebetegnelse med en supplerende betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, f.eks. en geografisk betegnelse. Det vil også fortsat være muligt, at en kandidatliste opstiller til kommunalbestyrelsesvalg i en kommune under samme listebetegnelse som en kandidatliste, der opstiller til kommunalbestyrelsesvalg i en anden kommune. Tilsvarende vil en kandidatliste til regionsrådsvalg kunne opstille i en region under samme listebetegnelse som en kandidatliste, der opstiller til regionsrådsvalg i en anden region. Der henvises til afsnit 2.1.

For det andet har lovforslaget til formål at give valgret til Europa-Parlamentsvalg til personer med dansk indfødsret under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, der midlertidigt har taget ophold i et tredjeland. Den omhandlede persongruppe har allerede valgret til Europa-Parlamentsvalg, hvis de har bopæl i Danmark eller andre EU-lande. Der henvises til afsnit 2.2.

For det tredje har lovforslaget til formål at sikre, at EU-statsborgere i overensstemmelse med de EU-retlige regler herom kan udøve deres valgret og stille op til kommunale og regionale valg samt til valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet fra det tidspunkt, hvor de faktisk tager bopæl i Danmark, dvs. uafhængig af, om de som følge af manglende registreringsbevis endnu ikke er registreret med bopæl i Danmark i Det Centrale Personregister (CPR). Der henvises til afsnit 2.3.

For det fjerde har lovforslaget til formål at indføre regler, der forpligter kommunerne til at bekendtgøre udsendelse af valgkort m.v. i forbindelse med kommunale og regionale valg på kommunens hjemmeside. Kommunerne og regionerne forpligtes endvidere til at bekendtgøre en række oplysninger vedrørende opstilling til valg og oplysninger om de godkendte kandidatlistor m.v. på kommunens henholdsvis regionens hjemmeside. Desuden forpligtes Økonomi- og Indenrigsministeriet til at bekendtgøre dag og tid for afstemning til folketingsvalg, folkeafstemninger og valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet samt oplysninger om udsendelse af valgkort m.v. på ministeriets hjemmeside. Herved sikres større tilgængelighed for vælgerne af disse oplysninger. Der henvises til afsnit 2.4.

For det femte har lovforslaget til formål at lovfæste en særlig vederlagsordning for stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder i kommunalbestyrelsen og regionsrådet. Der er tale om en lovfæstelse af en fast dispensationspraksis i Økonomi- og Indenrigsministeriet. Ændringen indebærer i overensstemmelse med ministeriets dispensationspraksis, at stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned, jf. § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, fremover vil få diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste på samme måde som stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder, når et medlem er inhabilt, når et medlem er forhindret på grund af sin helbredstilstand, eller når et medlem er forhin-

dret i at deltage i det konstituerende møde eller 2. behandlingen af årsbudgettet, jf. lovens § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1. Der henvises til afsnit 2.5.

For det sjette indeholder lovforslaget enkelte ændringer af lov om valg til Folketinget og partiregnskabsloven, der er af redaktionel karakter.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forbud mod ens listebetegnelser ved kommunale og regionale valg

2.1.1. Gældende ret

Reglerne om kandidatlistor til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg findes i kapitel 4 i lov om kommunale og regionale valg (lovbekendtgørelse nr. 250 af 3. april 2018).

Som følge af de gældende regler, der beskrives nærmere nedenfor, kan flere kandidatlistor, der opstiller til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region, anvende samme listebetegnelse, dog med de begrænsninger, der følger af reglerne i § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg om, at andre kandidatlistor som listebetegnelse ikke kan anvende navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, samt lovens § 24 a, stk. 4, om eneret til en listebetegnelse fastslået ved endelig dom eller andet grundlag end reglerne i stk. 2.

2.1.1.1. Kandidatlistor til valgene

Efter § 19, stk. 1, nr. 1, i lov om kommunale og regionale valg skal de kandidater, der opstilles til valg, opføres på kandidatlistor. Kandidatlistor skal indleveres på en formular, der er godkendt af økonomi- og indenrigsministeren, jf. lovens § 23, stk. 1, 4. pkt.

En kandidatliste skal være underskrevet af et mindsteantal stillere. De nærmere regler herom følger af § 19, stk. 2 og 3, i lov om kommunale og regionale valg. Valgbestyrelsen fritager efter anmodning de kandidatlistor, der ved sidste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og som tirsdagen 9 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, for krav om indsamling af underskrifter for et mindsteantal stillere, jf. lovens § 19, stk. 4.

Som angivet i bemærkningerne til § 19, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg er det en forudsætning for at blive fritaget for stillerkravet, at der er identitet mellem den kandidatliste, der ved sidste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, den kandidatliste, som fortsat 9 uger før valgdagen er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og den kandidatliste, som nu ønsker at stille op til valget til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og i den forbindelse ønsker sig fritaget fra stillerkravet, jf. Folketingstidende 2015-2016, A, L 8 som fremsat den 7. oktober 2015, side 45.

Det følger videre af bemærkningerne til § 19, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg, at valgbestyrelsen er forpligtet til at fritage den kandidatliste, der anmoder om fritagelse fra stillerkravet, hvis bestemmelsens betingelser for at fritage en kandidatliste fra stillerkravet er opfyldt. Det vil imidlertid inden for vide rammer være op til valgbestyrelsen for den pågældende kommune/region, som modtager og godkender kandidatlistor, at afgøre, hvorvidt det nævnte identitetskrav er opfyldt. Valgbestyrelsens afgørelse kan efter den gældende valglovgivning ikke inden valgets afholdelse

indbringes for nogen anden myndighed, heller ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet, men enhver vælger i kommunen henholdsvis regionen vil kunne indgive en klage over det afholdte valg til den afgående kommunalbestyrelse henholdsvis det afgående regionsråd og herefter for Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. lovens §§ 93 og 94.

Senest kl. 12 7 uger før valgdagen skal kandidatlisterne være indleveret til formanden for valgbestyrelsen, og de kan tidligst indleveres tirsdagen 9 uger før valgdagen, jf. § 23, stk. 1, 1. og 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg.

Kandidatlistere, der ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere i henhold til § 19, stk. 4, skal dog indleveres til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 9 uger før valgdagen og tidligst 11 uger før valgdagen, jf. § 23, stk. 1, 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg.

Den, der indleverer en kandidatliste, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunkt, jf. § 23, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Senest samtidig med indleveringen af kandidatlisten skal kandidatlistens ledelse meddele formanden for valgbestyrelsen, hvem der som repræsentant for listen er legitimeret til at udøve beføjelser på vegne af kandidatlisten i forbindelse med indlevering og tilbagekaldelse af kandidatlisten samt anmeldelse af og tilbagetrækning fra liste- og valgforbund, og som valgbestyrelsen i øvrigt kan rette henvendelse til som kontaktperson vedrørende kandidatlisten, jf. § 23 a, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg.

2.1.1.2. Listebetegnelser

Efter § 24, stk. 3, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg skal alle kandidatlistere indeholde oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. § 24 a. Listebetegnelsen skal ved kandidaternes underskrift være godkendt af disse, jf. lovens § 24, stk. 3, 2. pkt.

For så vidt angår kandidatlistere, der ikke er fritaget for kravet om et mindsteantal stillere, jf. § 19, stk. 4, følger det af § 25, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, at stillerne ved deres underskrift tiltræder, at den pågældende kandidatliste stiller op til kommunalvalget henholdsvis regionalvalget med de på underskrifttidspunktet anførte kandidater og den anførte listebetegnelse, jf. lovens § 24 a.

De nærmere regler for kandidatlisternes listebetegnelse følger af § 24 a, stk. 1-4, i lov om kommunale og regionale valg. Kandidatlistere for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal bruge det navn, de opstiller under til folketingsvalg, eller en betegnelse, hvori dette navn indgår, jf. lovens § 24 a, stk. 1. Tilsvarende gælder kandidatlistere for det tyske mindretals parti.

Andre kandidatlistere kan som listebetegnelse ikke anvende navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistere for et af disse partier, jf. § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Afgørelsen af, om en listebetegnelse kan give anledning til forveksling med kandidatlistere for et af de partier, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg, eller for det tyske mindretals parti, er en helhedsvurdering af, om listebetegnelsen - positivt eller negativt - er forbundet med eller knytter sig til navnet på et eller flere af de nævnte partier.

Ved afgørelsen heraf kan der blandt andet lægges vægt på, om listebetegnelsen indeholder et eller flere ord, der er identiske eller fælles med navnet på et eller flere af de nævnte partier, og om de pågældende ord har en fremtrædende plads eller kan anses for det bærende element i både listebetegnelsen og partinavnet. Der kan endvidere lægges vægt på, om de øvrige elementer i listebetegnelsen på tilstrækkelig tydelig måde angiver, at der er tale om en anden kandidatliste end en kandidatliste for det pågældende parti. Der kan - ud over en rent sproglig sammenligning - også lægges vægt på, om særlige forhold ved stiftelsen af den nye kandidatliste, herunder kandidatlistens formål, er udtrykt på en sådan måde i listebetegnelsen, at der af den grund opstår en nærliggende forvekslingsmulighed med kandidatlistener for det pågældende parti.

Som listebetegnelse kan endvidere ikke anvendes enkelte bogstaver (A, B, C osv.) eller en kombination af bogstaver, der ikke danner et ord (RV, CD, SF, KRF osv.), jf. § 24 a, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg.

En listebetegnelse kan endvidere ikke anvendes, såfremt det ved endelig dom er fastslået, eller der i øvrigt er grund til at antage, at en anden på andet grundlag end reglerne i stk. 2 har eneret til listebetegnelsen, medmindre indehaveren af eneretten har givet samtykke hertil, jf. s § 24 a, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg.

Bestemmelsen i § 24 a, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg har kun betydning for lokallister og vedrører den situation, hvor en anden end lokallisten - uden at være et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg den 1. august i det kommunale valgår, eller det tyske mindretals parti - har materiel eneret til den listebetegnelse, der er anført på en kandidatliste, der er indleveret til valgbestyrelsen, men endnu ikke er godkendt af denne.

Godkendelse efter § 24 a, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg kan nægtes, hvis det ved endelig dom er fastslået, at en anden har materiel eneret. Godkendelse kan endvidere nægtes, hvis der efter de oplysninger, der foreligger for valgbestyrelsen, er grund til at antage, at en anden har fået eneret til navnet. Det kræves altså ikke, at det med sikkerhed kan afgøres, om en anden har fået eneret til navnet, men blot at valgbestyrelsen har en saglig grund til at antage det i det enkelte tilfælde.

Efter reglerne i lov om kommunale og regionale valg gælder der ikke et forbud mod ens listebetegnelser. Dette betyder, at flere kandidatlistener efter de gældende regler kan opstille under samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region, hvis ingen har eneret på navnet.

2.1.1.3. Valgbestyrelsens godkendelse af kandidatlistener

Reglerne om valgbestyrelsens godkendelse af kandidatlistenerne følger af §§ 27-31 i lov om kommunale og regionale valg.

Efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlistener, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, skal valgbestyrelsen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlistener er gyldige efter reglerne i §§ 19, 20 og 23-25. Valgbestyrelsen skal endvidere undersøge, om kandidaterne på hver liste kan godkendes, eller om nogle af kandidaterne skal slettes efter reglerne i §§ 28-31. Der henvises til § 27, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg.

Senest lørdagen 45 dage før valgdagen skal valgbestyrelsen underrette kandidatlistens repræsentant, hvis valgbestyrelsen finder, at en kandidatliste på grund af væsentlige

mangler må erklæres ugyldig, eller at en eller flere kandidater skal slettes af listen efter reglerne i §§ 28-30 i lov om kommunale og regionale valg. Der kan foretages afhjælpning af manglerne eller indlevering af en ny kandidatliste senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. Herefter træffer valgbestyrelsens formand afgørelse om, hvorvidt kandidatlisten er gyldig og dermed kan godkendes. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a. Der henvises til § 27, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Hvis en kandidatliste åbenbart ikke er gyldig efter reglerne i §§ 19, 20 og 23-25 i lov om kommunale og regionale valg, kan formanden for valgbestyrelsen afvise at modtage kandidatlisten, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg. Reglen giver formanden for valgbestyrelsen mulighed for, men forpligter ikke denne til, at afvise en kandidatliste med væsentligt mangelfulde oplysninger.

De nærmere retningslinjer for, hvornår valgbestyrelsens formand kan afvise en kandidatliste, der åbenbart ikke er gyldig, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, følger af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2015-2016, A, L 8 som fremsat den 7. oktober 2015, side 81.

Det følger således af bemærkningerne til § 27, stk. 3, at en afvisningsgrund kan være, hvis en kandidatliste, som ikke er fritaget for stillerkravet, har indleveret underskrifter fra væsentlig færre stillere end det påkrævede mindsteantal. Indeholder kandidatlisten således mindre end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil der som udgangspunkt foreligge en mulighed for at afvise modtagelse af kandidatlisten efter den foreslåede bestemmelse.

Det følger endvidere af bemærkningerne til § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg at også andre åbenbare formelle mangler efter omstændighederne kan give en sådan mulighed for afvisning, herunder afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidatlistens stillere, jf. lovens § 25, stk. 2, 1. og 2. pkt., afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste, jf. lovens § 24, stk. 1, manglende underskrifter fra mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste, jf. § 24, stk. 1, 1. pkt., samt manglende oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. lovens § 24, stk. 3. Er f.eks. stillernes personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil der som udgangspunkt ligeledes foreligge en afvisningsgrund. Er personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af kandidaternes vedkommende, vil der ligeledes foreligge en mulighed for afvisning.

2.1.1.4. Bogstavbetegnelser for kandidatlister

Efter § 32 i lov om kommunale og regionale valg tildeler valgbestyrelsen de godkendte kandidatlister en bogstavbetegnelse efter reglerne i lovens §§ 33-36. På stemmesedlen anføres kandidatlisterne med bogstavbetegnelsen og i alfabetisk rækkefølge efter denne.

Kandidatlister, hvis listebetegnelse er navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, eller i hvis listebetegnelse et sådant navn indgår, skal tildeles partiets bogstavbetegnelse til folketingsvalg. Tilsvarende gælder kandidatlister, hvis listebetegnelse er navnet på det tyske mindretals parti, eller listebetegnelser, hvori dette navn indgår. Bogstavbetegnelser for de nævnte partier kan ikke tildeles

andre kandidatlistes. Der henvises til § 33, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Kandidatlistes, der ikke er omfattet af reglerne i § 33 i lov om kommunale og regionale valg, tildeles en af de bogstavbetegnelser, der ikke er forbeholdt efter reglerne i § 33, stk. 2, og som ikke er X, jf. lovens § 34, stk. 1. Hvis flere kandidatlistes har samme listebetegnelse eller samme listebetegnelse bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom, jf. lovens § 34, stk. 2. Anmodning om tildeling af samme bogstavbetegnelse skal indleveres til valgbestyrelsens formand samtidig med indlevering af kandidatlisten, jf. lovens § 34, stk. 3.

2.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Efter de gældende regler i lov om kommunale og regionale valg kan flere kandidatlistes opstille under samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region, hvis navnet ikke kan forveksles med navnet på et opstillingsberettiget parti til folketingsvalg, og ingen har eneret på navnet, jf. afsnit 2.1.1. Dette sker meget sjældent, men ved det seneste kommunalvalg i 2017 var der i Lolland Kommune opstillet to kandidatlistes med samme listebetegnelse.

Det er ikke hensigtsmæssigt, at to forskellige kandidatlistes – måske uden noget politisk fællesskab – opstiller med den samme listebetegnelse, da det kan være svært for vælgerne at gennemskue, om de rent faktisk også sætter deres kryds på stemmesedlen ved den kandidatliste (det parti), som de ønsker at stemme på, herunder gennemskue, at der er tale om to forskellige kandidatlistes.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der bør fastsættes et forbud mod ens listebetegnelser i lov om kommunale og regionale valg, således at flere kandidatlistes, der opstiller til kommunalbestyrelsesvalg, ikke kan opstille under samme listebetegnelse i den samme kommune, og at flere kandidatlistes, der opstiller til regionsrådsvalg, ikke kan opstille under samme listebetegnelse i den samme region.

Det skal dog fortsat være muligt for flere kandidatlistes at opstille under samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsfold, til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region.

Hensynet bag lovforslaget er, at vælgerne må antages at have en rimelig formodning om, at kandidatlistes med samme listebetegnelse (partinavn) hører sammen. Derfor kan det give anledning til forvirring, når to kandidatlistes står på stemmesedlen med samme listebetegnelse. Det stiller store krav til vælgeren om på forhånd at have sat sig ind i, hvem de opstillede kandidater for kandidatlisten er. Det vil ikke være tilstrækkeligt, at vælgeren har hæftet sig ved en listebetegnelse fra f.eks. en valgplakat, hvis vælgeren ikke samtidig har noteret sig bogstavbetegnelsen og/eller navnet på mindst en af kandidaterne for den kandidatliste, vælgeren vil stemme på. Endvidere vil der være risiko for, at vælgeren ved en fejl får sat sit kryds ved en anden kandidatliste end den, som vælgeren havde tænkt sig at stemme på.

Der vurderes derimod ikke at være noget til hinder for, at en kandidatliste til kommunalbestyrelsesvalg opstiller under samme listebetegnelse som en anden kandidatliste, der alene opstiller til regionsrådsvalg. Der vurderes heller ikke at være noget til hinder for, at en kandidatliste opstiller til kommunalbestyrelsesvalg i en kommune under samme listebetegnelse som en kandidatliste, der opstiller til kommunalbestyrelsesvalg

i en anden kommune, eller at en kandidatliste til regionsrådsvalg opstiller under samme listebetegnelse i en region som en kandidatliste, der opstiller i en anden region. I de tilfælde vil kandidatlisterne ikke fremgå af samme stemmeseddel, hvorfor beskyttelseshensynet til vælgerne ikke gør sig gældende i samme omfang.

Efter den gældende § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg kan andre kandidatlistes (lokallister) som listebetegnelse ikke anvende navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistes for et af disse partier.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at kandidatlistes, der ikke er kandidatliste for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg (lokallister), og hvis listebetegnelse ikke er helt ens, men dog meget ens, ikke skal kunne opstille til samme valg i samme kommune henholdsvis region, hvis valgbestyrelsen finder, at der er nærliggende risiko for forveksling mellem kandidatlisternes listebetegnelse.

Forslaget skal forhindre, at et forbud mod ens listebetegnelser kan omgås alene ved at foretage mindre ændringer af en "kendt" kandidatlistes listebetegnelse (lokalliste), f.eks. ændring af den grammatiske form eller skrivemåde. Forslaget skal endvidere tilgodese hensynet til, at vælgerne ikke forveksler to kandidatlistes (lokallister), når de skal sætte deres kryds på stemmesedlen. Det vurderes, at vælgerne vil have svært ved at skelne mellem to kandidatlistes med en listebetegnelse, der stort set er enslydende uden dog at være helt ens. Forslaget skal også modvirke "politisk chikane", således at det ikke er muligt for et tidligere medlem af en "kendt" kandidatliste (lokalliste) at opstille under en listebetegnelse, der stort set er enslydende med den "kendte" kandidatlistes (lokalliste) listebetegnelse.

Det er indgået i Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser i forbindelse med lovforslaget, at et forbud mod ens listebetegnelser til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg skal tage højde for, at etablerede kandidatlistes, der opstillede ved det seneste valg og fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og kandidatlistes, der opstillede ved det seneste valg, men som ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, fortsat skal have mulighed for at opstille under deres "kendte" listebetegnelse. Dette skal sikre en kontinuitet i det politiske arbejde lokalt og regionalt. Samtidig giver det også en genkendelighed for vælgerne, som kender kandidatlisten og dennes politiske ståsted fra kandidatlistens arbejde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller valgkampagnen i forbindelse med det seneste valg.

2.1.3. Lovforslagets indhold

2.1.3.1. Forbud mod ens listebetegnelser

Med lovforslaget foreslås det, at der i lov om kommunale og regionale valg indføres et forbud mod, at flere kandidatlistes opstiller under samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region.

Det foreslås, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, når der er indleveret flere kandidatlistes med samme listebetegnelse. Tilsvarende skal valgbestyrelsen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, hvis valgbestyrelsen finder, at der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidati-

ster, der ikke er kandidatlistes for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg (folketingspartier).

Med lovforslaget indsættes §§ 24 b og 24 c i lov om kommunale og regionale valg.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.1.3.2. Valgbestyrelsens afgørelse af, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse

Det foreslås, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse ud fra nedenstående prioriterede kriterier, når der er indleveret flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistes, der ikke er kandidatlistes for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg (folketingspartier).

Inden valgbestyrelsen træffer afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse ud fra de anførte prioriterede kriterier, skal valgbestyrelsens formand vurdere, om kandidatlistesne åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg. Hvis valgbestyrelsens formand finder, at en indleveret kandidatliste åbenbart ikke er gyldig, jf. lovens § 27, stk. 3, skal valgbestyrelsens formand efter forslaget afvise kandidatlisten uden yderligere vurdering af, om kandidatlisten i øvrigt ville have fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse. For nærmere om afvisning af kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige, henvises til afsnit 2.1.3.4. nedenfor.

I det følgende beskrives de kriterier, som valgbestyrelsen i den fastsatte rækkefølge efter forslaget skal træffe afgørelse ud fra.

En kandidatliste, der ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, har fortrinsret til at anvende denne listebetegnelse.

Efter forslaget vil det være et krav, at der er identitet mellem den kandidatliste, der ved seneste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, den kandidatliste, som fortsat 11 uger før valgdagen er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og den kandidatliste, som nu ønsker at opstille under listebetegnelsen. Efter forslaget skal der anvendes det samme identitetskrav som ved fritagelse for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, jf. § 19, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg, som blev indført ved lov nr. 1742 af 22. december 2015.

En kandidatliste, der efter forslaget ønsker fortrinsret til at anvende en listebetegnelse som følge af, at kandidatlisten ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, vil skulle godtgøre over for valgbestyrelsen, at dette identitetskrav er opfyldt tirsdagen 11 uger før valgdagen.

Der kan opstilles følgende typetilfælde, hvor der som udgangspunkt vil være den fornødne identitet:

- a) Ingen af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere (men kan godt evt. være erstattet af stedfortræder(e) fra listen som følge af udtræden af kommunalbestyrelsen/regionsrådet), og listen har bevaret sin listebetegnelse.
- b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, men disse medlemmer udgør under halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet, listen har ikke skiftet listebetegnelse, og der er ikke i øvrigt forhold, som giver anledning til tvivl hos valgbestyrelsen om, at der er identitet.

Der vil i de under pkt. a) og b) nævnte situationer i almindelighed være identitet, uanset om der er sket flere udmeldelser af bestyrelsen for kandidatlistens organisation.

Der kan endvidere opstilles følgende typetilfælde, hvor der som udgangspunkt ikke vil være den fornødne identitet:

- a) Listen har skiftet listebetegnelse. Dette gælder uanset, om alle de oprindeligt indvalgte medlemmer – eller evt. alene det oprindeligt indvalgte medlem – fortsat stiller op for listen med den nye listebetegnelse. Undtaget er dog mindre ændringer af listens navn, hvor det er åbenbart, at der fortsat er identitet (f.eks. hvis moderpartiet, som listen stiller op for lokalt, har ændret partinavnet i løbet af valgperioden).
- b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, og disse medlemmer udgør mindst halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet.
- c) Der er sket en sprængning af en kandidatliste, hvor hver fraktion herefter hævder at repræsentere den oprindelige kandidatliste. Valgbestyrelsen skal foretage en vurdering af, om der reelt er sket en sprængning af listen. Valgbestyrelsen kan i den situation lægge vægt på, om der er sket en sprængning af bestyrelsen for kandidatlistens organisation. Hvis der reelt er tvivl, kan der ikke for nogen af parterne fastslås identitet.

Efter forslaget skal den kandidatliste, der ved det seneste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som nu ønsker at opstille under denne listebetegnelse, fortsat være repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet 11 uger før valget. Efter de gældende regler kan kandidatlister tidligst indleveres henholdsvis 11 uger før valgdagen for så vidt angår kandidatlister, der ønsker sig fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, og 9 uger før valgdagen for så vidt angår øvrige kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. På den baggrund foreslås det, at betingelsen om identitet og repræsentation skal være opfyldt på det tidligste tidspunkt for indlevering af kandidatlister, som er 11 uger før valgdagen.

Hvis ingen af kandidatlisterne ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet 11

uger før valgdagen under den angivne listebetegnelse, har en kandidatliste, der ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg var opstillet under den angivne listebetegnelse til valget, og hvor mindst halvdelen af listens tidligere opstillede kandidater genopstiller til valget, fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse.

Efter forslaget vil det være et krav, at der er identitet mellem den tidligere og den nu opstillede kandidatliste. Spørgsmålet om identitet skal afgøres efter de tilsvarende kriterier, som i de tilfælde, hvor der stilles krav om identitet mellem den tidligere indvalgte og den nu opstillede kandidatliste for at kandidatlisten kan fritages for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindste antal stillere, jf. § 19, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg.

Er ingen af kandidatlisterne omfattet af de ovenfor nævnte prioriterede kriterier, eller fører de ovenfor prioriterede kriterier ikke til, at en kandidatliste har fortrinsret frem for andre, går en tidligere indleveret kandidatliste forud for en senere indleveret kandidatliste ved valgbestyrelsens afgørelse af, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, og hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der dermed ikke kan anvende den angivne listebetegnelse.

Hvis det ikke kan afgøres, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse efter de ovenfor nævnte prioriterede kriterier, og det ikke kan afgøres, hvilken kandidatliste der er indleveret først, må afgørelsen af, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, ske ved lodtrækning.

Efter forslaget er forbuddet mod ens listebetegnelser ikke til hinder for, at flere kandidatlistes har samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, f.eks. Borgerlisten Nord og Borgerlisten Syd. Det vil også være tilstrækkeligt, hvis det alene er den ene kandidatliste, der har tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, f.eks. Borgerlisten og Borgerlisten Syd.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.1.3.3. Proceduren for valgbestyrelsens afgørelse af, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse

Efter forslaget er det valgbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Forslaget er dog ikke til hinder for, at valgbestyrelsen efter de almindelige regler om delegation bestemmer, at denne opgave på valgbestyrelsens vegne og under valgbestyrelsens ansvar og instruktion skal varetages af formanden for valgbestyrelsen eller af forvaltningen i vedkommende kommune eller region.

Det foreslås, at valgbestyrelsen straks og senest lørdagen 45 dage før valgdagen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, og underrette kandidatlistens repræsentant herom, når der indleveres flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistes, der ikke er kandidatlistes for partier, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg. Valgbestyrelsens afgørelse skal efter forslaget indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant.

Navnlig hensynet til, at kandidatlistes, der afvises som følge af forslaget, skal kunne nå at indlevere en ny kandidatliste med en anden listebetegnelse, medfører, at valgbestyrelsen straks skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse og meddele dette til kandidatlistens repræsentant.

Valgbestyrelsen skal alene tage stilling til, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, og hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der må afvises som følge deraf. Hvorvidt de rettidigt indleverede kandidatlistes i øvrigt er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25 i lov om kommunale og regionale valg, og om kandidaterne på hver enkelt liste kan godkendes, jf. lovens §§ 28-31, skal valgbestyrelsen undersøge, efter at fristerne for seneste indlevering af kandidatlistes, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., er udløbet, jf. lovens § 27, stk. 1.

Lovforslaget medfører, at valgbestyrelsen forlods skal tage stilling til, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, når flere kandidatlistes har anmeldt sig under samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistes, der ikke er kandidatlistes for partier, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg.

Hvorvidt en kandidatliste må erklæres som ugyldig som følge af, at kandidatlistens listebetegnelse giver anledning til forveksling med navnet på et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal fortsat afgøres efter § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg. En afgørelse efter § 24 a, stk. 2, skal træffes inden for de almindelige frister, jf. lovens § 27, stk. 2, 1. pkt.

Valgbestyrelsens afgørelse kan efter den gældende valglovgivning ikke inden valgets afholdelse indbringes for nogen anden myndighed, heller ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet, men enhver vælger i kommunen henholdsvis regionen vil kunne indgive en klage over valget til den afgående kommunalbestyrelse henholdsvis det afgående regionsråd og herefter for Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. §§ 93 og 94 i lov om kommunale og regionale valg.

Det foreslås, at kandidatlistes, der efter forslaget afvises af valgbestyrelsen som følge af, at en anden kandidatliste har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, kan indgive en ny kandidatliste med en anden listebetegnelse senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. Forslaget tager hensyn til, at kandidatlisten muligvis er uvidende om, at der er indleveret en anden kandidatliste med samme listebetegnelse eller med en listebetegnelse, der giver anledning til forveksling. Disse kandidatlistes skal derfor have en rimelig tid til at indlevere en ny kandidatliste.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.1.3.4. Afvisning af kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige

Efter den gældende § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg kan formanden for valgbestyrelsen afvise at modtage kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige. Valgbestyrelsens formand er ikke forpligtet til at afvise en kandidatliste, selv om den åbenbart ikke er gyldig. For nærmere om § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg henvises til afsnit 2.1.1.3. vedrørende gældende ret.

Det foreslås, at formanden for valgbestyrelsen skal afvise kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, såfremt der ind-

leveres flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistes, der ikke er kandidatlistes for partier, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg. Heri ligger, at valgbestyrelsens formand efter forslaget er forpligtet til at afvise kandidatlistes, der åbenbart ikke er gyldige, jf. lovens § 27, stk. 3. Dette kan medføre, at en kandidatliste, som ellers efter de foreslåede kriterier ville have fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, afvises. Den afviste kandidatliste har dog mulighed for at indlevere en ny kandidatliste inden for de almindelige frister for indlevering af kandidatlistes, jf. lovens § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., og vil dermed kunne generhverve sin fortrinsret.

Det foreslås, at valgbestyrelsens formand træffer afgørelse om afvisning af en kandidatliste, der åbenbart ikke er gyldig, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, ud fra de retningslinjer, der følger af bemærkningerne til § 27, stk. 3, jf. Folketingsstidende 2015-2016, A, L 8 som fremsat den 7. oktober 2015, side 81.

Det følger af bemærkningerne til § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg at en afvisningsgrund kan være, hvis en kandidatliste, som ikke er fritaget for stillerkravet, har indleveret underskrifter fra væsentlig færre stillere end det påkrævede mindsteantal. Indeholder kandidatlisten således mindre end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil der som udgangspunkt foreligge en mulighed for at afvise modtagelse af kandidatlisten efter den foreslåede bestemmelse.

Det følger endvidere af bemærkningerne til § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, at også andre åbenbare formelle mangler efter omstændighederne kan give en sådan mulighed for afvisning, herunder afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidatlistens stillere, jf. lovens § 25, stk. 2, 1. og 2. pkt., afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste, jf. lovens § 24, stk. 1, manglende underskrifter fra mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste, jf. § 24, stk. 1, 1. pkt., samt manglende oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. lovens § 24, stk. 3. Er f.eks. stillernes personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil der som udgangspunkt ligeledes foreligge en afvisningsgrund. Er personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af kandidaternes vedkommende, vil der ligeledes foreligge en mulighed for afvisning.

Efter forslaget kan en kandidatliste, der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse efter forslagets prioriterede kriterier, og som lider af væsentlige mangler, dog fortsat afhjælpe manglerne inden for den almindelige frist, jf. § 27, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, medmindre kandidatlisten åbenbart ikke er gyldig, jf. lovens § 27, stk. 3.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.1.3.5. Nærliggende forvekslingsrisiko

Efter den gældende § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg kan andre kandidatlistes (lokallister) ikke anvende listebetegnelsen for et af de partier, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget folketingsvalg, en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistes for et af disse partier. Valgbestyrelsen skal således ved undersøgelse af, om en kandidatliste (lokalliste) er gyldig, ligeledes foretage en vurdering af, om der er

risiko for forveksling med kandidatlisten for et folketingsparti. Folketingspartier har således en eneretslignende ret til deres listebetegnelse.

Det foreslås, at valgbestyrelsen straks ved modtagelse af en kandidatliste skal vurdere, om der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for andre indleverede kandidatlistes, når der er tale om kandidatlistes, der ikke er kandidatliste for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg. Hvis valgbestyrelsen finder, at dette er tilfældet, skal valgbestyrelsen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der dermed ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Det bemærkes, at det alene er i de tilfælde, hvor valgbestyrelsen finder, at der er nærliggende risiko for forveksling, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. En mere teoretisk eller fjern risiko for forveksling er således ikke tilstrækkelig til, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

Valgbestyrelsens afgørelse af, om der er nærliggende risiko for forveksling, må bero på en konkret vurdering. Det foreslås dog, at der ikke skal anlægges en så restriktiv vurdering som ved vurderingen af forvekslingsrisiko med folketingspartier. Forslaget er møntet på den situation, hvor lokallisternes listebetegnelse er meget ens, men dog ikke helt ens. Ved vurderingen kan valgbestyrelsen eksempelvis lægge vægt på, om listebetegnelserne alene adskiller sig ved den grammatiske form eller skrivemåde, f.eks. Borgerlisten og Borgernes Liste eller Det moderate parti og Moderatpartiet.

For at kunne skaffe de fornødne oplysninger til at afgøre spørgsmål om nærliggende risiko for forveksling kan det være nødvendigt at indhente en udtalelse fra det parti, hvis navn kandidatlistens listebetegnelse eventuelt kan forveksles med. Efter forvaltningslovens regler om partshøring må der endvidere antages at være en pligt til at underrette det pågældende parti om, at valgbestyrelsen har en sag om godkendelse af en listebetegnelse for en kandidatliste under behandling, samt give mulighed for partiets kommentarer i den anledning. Der er dog ikke nogen underretningspligt, hvis der uden videre kan gives afslag på godkendelse af listebetegnelsen. Har det pågældende parti afgivet en udtalelse, kan det efter forvaltningslovens regler om partshøring være nødvendigt at bede om kandidatlistens bemærkninger til denne udtalelse, hvis den er til ugunst for kandidatlisten og har betydning for sagens afgørelse. De ovennævnte oplysninger og udtalelser kan indhentes telefonisk og skal i givet fald noteres ned i overensstemmelse med offentlighedslovens regler om notatpligt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.2. Valgret til udlandsdanskere under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne til Europa-Parlamentsvalg

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Valgret til Europa-Parlamentet

Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen enten 1) har valgret til Folketinget, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, eller 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, eller 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er regi-

streret i Udenrigsministeriets protokol, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, eller 4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået valgretsaldren til Folketinget og har bopæl i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4. Den sidste gruppe omfatter personer med dansk indfødsret og bopæl i Danmark, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6 i værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1015 af 20. august 2007 med senere ændringer, og som i øvrigt opfylder betingelserne for valgret til Folketinget. Endvidere omfatter § 3, stk. 1, nr. 2, personer med dansk indfødsret under værgemål efter værgemålslovens § 6, som har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Disse personer fik med lov nr. 381 af 27. april 2016 valgret til Europa-Parlamentet.

Reglerne om valgret til Folketinget følger af grundlovens § 29, der er udmøntet ved folketingsvalglovens § 1. Enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, har valgret til Folketinget, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

Efter folketingsvalglovens regler anses visse personer med dansk indfødsret, som midlertidigt har taget ophold i udlandet, og som i øvrigt opfylder betingelserne for valgret til Folketinget, for at have fast bopæl i riget.

Det følger således af folketingsvalglovens § 2, stk. 1, at personer, der er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste uden for riget, anses for at have fast bopæl i riget. Efter folketingsvalglovens § 2, stk. 2, anses personer, der midlertidigt har taget ophold i udlandet, ligeledes for at have fast bopæl i riget i en række nærmere angivne tilfælde. Det gælder i tilfælde, hvor de pågældende er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening. Det samme gør sig gældende for personer, der opholder sig i udlandet som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem, personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet af en dansk hjælpeorganisation, personer, der opholder sig i udlandet i uddannelsesøjemed eller af helbredsmæssige grunde, samt personer, som i henseende til tilknytningen til riget ganske må sidestilles med disse personer. Efter folketingsvalglovens § 2, stk. 3, anses personer, der opholder sig i udlandet, ligeledes for at have fast bopæl i riget, såfremt de agter at vende tilbage til riget inden for 2 år efter udrejsen. Endelig følger det af folketingsvalglovens § 2, stk. 4, at en person, der samlever på fælles bopæl med en person, der er omfattet af folketingsvalglovens § 2, stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i riget, såfremt de pågældende to samlevende enten har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden eller opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.

De ovenfor nævnte personer med dansk indfødsret har i medfør af folketingsvalgloven således på trods af udlandsopholdet fortsat valgret til Folketinget og som anført ovenfor dermed også til Europa-Parlamentet i medfør af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1. Da denne persongruppe alene omfatter personer med valgret til Folketinget, vil personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som midlertidigt har taget ophold i udlandet, ikke have valgret til Europa-Parlamentet i medfør af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Ifølge Europa-Parlamentsvalglovens § 2, stk. 3, afholdes der ikke Europa-Parlamentsvalg på Færøerne eller i Grønland, da Færøerne og Grønland står uden for EU-samarbejdet.

Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 2, har personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, således ikke valgret til Europa-Parlamentet. I medfør af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, som blev indsat ved lov nr. 175 af 21. februar 2017, anses visse personer med dansk indfødsret, som midlertidigt har taget ophold på Færøerne eller i Grønland, dog for at have fast bopæl i Danmark. Betingelserne i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a er identiske med dem, der gælder for optagelse af udlandsdanskere på folketingsvalglisten, jf. folketingsvalglovens § 2, som er beskrevet ovenfor. Det bemærkes, at der ikke har været afholdt Europa-Parlamentsvalg, efter at reglerne i § 3 a trådte i kraft den 1. juli 2017, og at der på tidspunktet for lovforslagets udarbejdelse endnu ikke er optaget vælgere på valglisten efter disse regler.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, stk. 1, at en person anses for at have fast bopæl i Danmark, hvis personen er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste på Færøerne eller i Grønland. Af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, stk. 2, følger, at personer, der midlertidigt har taget ophold på Færøerne eller i Grønland, ligeledes anses for at have fast bopæl i Danmark i en række nærmere angivne tilfælde. Det gælder i tilfælde, hvor de pågældende er udsendt for at gøre tjeneste på Færøerne eller i Grønland som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening. Det samme gælder personer, der opholder sig på Færøerne eller i Grønland som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem, personer, der er udsendt for at gøre tjeneste på Færøerne eller i Grønland af en dansk hjælpeorganisation, personer, der opholder sig på Færøerne eller i Grønland i uddannelsesøjemed eller af helbredsmæssige grunde, samt personer, som i henseende til tilknytningen til Danmark ganske må sidestilles med disse personer. Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, stk. 3, anses personer, der opholder sig på Færøerne eller i Grønland, ligeledes for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen. Endelig følger det af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, stk. 4, at en person, der samlever på fælles bopæl med en person, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de pågældende to samlevende enten har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden eller opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.

Personer over 18 år med dansk indfødsret, der efter at have haft ophold på Færøerne eller i Grønland tager fast bopæl i en af de øvrige EU-medlemsstater, er omfattet af de almindelige regler om EU-statsborgeres valgret og valgbarhed i bopælslandet. Dette indebærer, at disse personer vil kunne vælge, om de vil stemme til Europa-Parlamentsvalget i Danmark eller i bopælslandet.

Som følge af de gældende regler, der er beskrevet ovenfor, har en person over 18 år med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som flytter til en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, valgret til Europa-Parlamentet. En person over 18 år med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som flytter til Færøerne eller Grønland, kan endvidere bevare sin valgret til Europa-Parlamentet på de samme betingelser, som gælder for personer med dansk indfødsret uden fratagelse af den retlige handleevne. Derimod har en person over 18 år med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som flytter til et land uden for riget, der ikke

er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland), ikke valgret til Europa-Parlamentet.

2.2.1.2. Valgbarhed til Europa-Parlamentet

Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, og som fire uger før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet, er dog ikke valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2. For statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union gælder endvidere, at den, som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, ikke er valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 3. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed efter Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2 eller 3. Dette følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 4.

Eftersom personer over 18 år med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som flytter til et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland), ikke har valgret til Europa-Parlamentet, jf. afsnit 2.3.1.1., er de nævnte personer dermed heller ikke valgbare til Europa-Parlamentet.

2.2.1.3. Optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg

Kommunalbestyrelsen udarbejder i de år, hvor der skal afholdes Europa-Parlamentsvalg, en valgliste over vælgerne i kommunen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 1, 1. pkt.

Ved udarbejdelse af valglisten og ved optagelse på denne liste af de personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 4, dvs. personer, der har valgret til Folketinget, herunder anses for at have fast bopæl i Danmark, samt personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som i øvrigt opfylder betingelserne for valgret til Folketinget, herunder anses for at have fast bopæl i Danmark, finder reglerne om valglisten i folketingsvalgloven tilsvarende anvendelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 1. pkt. Dette indebærer, at de pågældende personer, der anses for at have fast bopæl i Danmark, automatisk optages på valglisten. For optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, og som således anses for at have fast bopæl i Danmark uanset midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, gælder dog en særlig procedure, som er fastsat i Europa-Parlamentsvalgloven § 14 b. Se nærmere herom nedenfor. For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland uden for de tilfælde, hvor vælgeren er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, gælder samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 3. pkt.

De nærmere regler om optagelse på folketingsvalglisten findes i folketingsvalglovens kapitel 4. Efter folketingsvalglovens § 15 optages vælgerne på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Efter folketingsvalglovens § 16, stk. 1, optages folketingsvælgere, der uanset midlertidigt ophold i udlandet efter folketingsvalglovens § 2 anses for at have fast bopæl her i landet, efter

ansøgning på valglisten i den kommune, hvor de sidst har været bopælsregistreret i CPR.

Afgørelse om optagelse af en vælger omfattet af folketingsvalglovens § 2 på folketingsvalglisten træffes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren skal optages på valglisten. Dette gælder i tilfælde, hvor vælgeren har haft ophold i udlandet i højst 4 år, og der ikke er tvivl om, at vælgeren er omfattet af folketingsvalglovens § 2. Såfremt vælgeren har haft ophold i udlandet i mere end 4 år, eller der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt vælgeren er omfattet af folketingsvalglovens § 2, træffes afgørelsen af Valgnævnet, jf. folketingsvalglovens § 16, stk. 2.

Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af folketingsvalglovens § 2, gælder som udgangspunkt i 2 år fra afgørelsens dato. Perioden kan i visse tilfælde forlænges, jf. nærmere folketingsvalglovens § 16, stk. 3.

Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af folketingsvalglovens § 2, jf. folketingsvalglovens § 16, stk. 4. I medfør af denne bemyndigelse er der udstedt bekendtgørelse nr. 605 af 21. juni 2004 om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valgret uanset ophold i udlandet.

De personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, dvs. personer med dansk indfødsret, der har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som ikke er omfattet af folketingsvalglovens § 2, optages efter anmodning på en særlig valgliste i Københavns Kommune, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 3, 1. pkt.

Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse af disse vælgere på valglisten og om valglistens udarbejdelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 3, 2. pkt. Forud for hvert Europa-Parlamentsvalg udstedes i medfør af denne bemyndigelse en bekendtgørelse med regler om Københavns Kommunes optagelse af vælgere på den særlige valgliste. Forud for det seneste Europa-Parlamentsvalg, der blev afholdt den 25. maj 2014, blev der i medfør af denne bemyndigelse udstedt bekendtgørelse nr. 1303 af 19. november 2013 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 af personer med dansk indfødsret, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Ministeriet agter forud for Europa-Parlamentsvalget i 2019 at udstede en bekendtgørelse med tilsvarende regler.

Ifølge denne bekendtgørelses § 4 træffer Københavns Kommune afgørelse om optagelse på denne valgliste.

De personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, dvs. personer, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, optages i visse tilfælde automatisk og i øvrigt efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i CPR henholdsvis har deres private bolig. De nævnte vælgere optages automatisk på valglisten, såfremt de pågældende var optaget på valglisten til det sidst afholdte Europa-Parlamentsvalg, siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark henholdsvis været registreret i Udenrigsministeriets protokol og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. I andre tilfælde optages de nævnte vælgere efter anmodning på valglisten. Der henvises til Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 1 og 2.

Afgørelsen af, om en statsborger fra en anden medlemsstat i Den Europæiske Union opfylder kravet om fast bopæl i Danmark, som efter de gældende regler, der er beskrevet ovenfor, er en forudsætning for valgret og dermed også valgbarhed til de nævnte valg, vil bero på, om den pågældende er bopælsregistreret i CPR.

Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse af disse vælgere på valglisten, jf. nærmere Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4. Forud for det seneste Europa-Parlamentsvalg, der blev afholdt den 25. maj 2014, blev der i medfør af denne bemyndigelse udstedt bekendtgørelse nr. 89 af 23. januar 2014 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 af personer, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er bopælsregistreret i CPR. Ministeriet agter forud for Europa-Parlamentsvalget i 2019 at udstede en bekendtgørelse med tilsvarende regler. Ministeriet har i medfør af denne bemyndigelse endvidere udstedt bekendtgørelse nr. 279 af 13. april 2018 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark af statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union registreret i Udenrigsministeriets protokol (EU-diplomater).

Vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, og som således anses for at have fast bopæl i Danmark uanset midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, optages efter anmodning på en særlig valgliste i Københavns Kommune, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1. Det bemærkes, at der ikke har været afholdt Europa-Parlamentsvalg, efter at reglerne i §§ 3 a og 14 b trådte i kraft den 1. juli 2017, og at der på tidspunktet for lovforslagets udarbejdelse endnu ikke er optaget vælgere på valglisten efter disse regler.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1, at anmodning om optagelse skal indgives til Københavns Kommune. Dette gælder, uanset om ansøgeren sidst måtte have haft bopæl i en anden kommune i Danmark end Københavns Kommune.

Ansøgninger skal behandles efter en tilsvarende procedure, som gælder for optagelse på folketingsvalglisten af vælgere omfattet af folketingsvalglovens § 2, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2. Københavns Kommune skal således videresende ansøgninger om optagelse af vælgere, der har haft ophold på Færøerne eller i Grønland i mere end 4 år, eller hvor der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger opfylder betingelserne for valgret efter bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, til Valgnævnet med henblik på Valgnævnets afgørelse og skal ellers optage vælgeren på denne særlige valgliste.

Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse af vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, på valglisten og om valglistens udarbejdelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 4. Der vil forud for Europa-Parlamentsvalget i 2019 i medfør af denne bemyndigelse blive udstedt en bekendtgørelse med regler om Københavns Kommunes optagelse af vælgere på den særlige valgliste.

2.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

2.2.2.1. Statistiske oplysninger om personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6

Der er pr. 1. maj 2018 i alt 1.917 personer, der i Det Centrale Personregister (CPR) er registreret som værende under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6. Det fremgår endvidere af oplysninger fra CPR, at der ud af

de pågældende 1.917 personer er 13 personer, der er danske statsborgere over 18 år, som er registreret som udrejst af Danmark. Der er ikke registreret oplysninger i CPR om, til hvilket land de pågældende personer er udrejst, herunder om de pågældende efterfølgende er rejst til et andet land. Det kan således ikke afgøres ud fra de tilgængelige oplysninger, hvorvidt de aktuelt opholder sig i et andet EU-land eller i et tredjeland. Under alle omstændigheder kan det konkluderes, at der er tale om en meget lille persongruppe, som vil blive omfattet, hvis der gives mulighed for, at personer med dansk indfødsret over 18 år, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som midlertidigt opholder sig i et tredjeland, i nogle tilfælde kan bevare deres valgret til Europa-Parlamentsvalg.

2.2.2.2. Valgret til personer med fratagelse af den retlige handleevne med ophold uden for det danske rige og EU

Ved lov nr. 381 af 27. april 2016, som trådte i kraft den 1. juli 2016, fik personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 valgret til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg.

Efter de gældende regler i Europa-Parlamentsvalgloven har personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som har fast bopæl i Danmark eller i et andet EU-land, således valgret til Europa-Parlamentsvalg. Endvidere kan personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som midlertidigt opholder sig på Færøerne eller i Grønland, bevare valgretten til Europa-Parlamentsvalg på de samme betingelser, som gælder for personer med dansk indfødsret uden fratagelse af den retlige handleevne. Med de gældende regler er der imidlertid ingen mulighed for at bevare valgretten til Europa-Parlamentsvalg for personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som midlertidigt opholder sig i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland). Derimod vil personer med dansk indfødsret, der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og som midlertidigt opholder sig i et land uden for riget, i medfør af folketingsvalglovens § 2 have mulighed for at bevare valgretten til Folketinget.

I forbindelse med lov nr. 381 af 27. april 2016 blev spørgsmålet om valgret til Europa-Parlamentsvalg til personer med dansk indfødsret, der er under værgemål, og som midlertidigt opholder sig i et tredjeland, ikke særskilt overvejet. Der er således ikke nogen begrundelse for, hvorfor denne persongruppe efter de gældende regler ikke har valgret til Europa-Parlamentsvalg ved midlertidigt ophold i et tredjeland, når samme persongruppe har valgret til Europa-Parlamentsvalg, hvis de pågældende har fast bopæl i Danmark, i et andet EU-land og i visse situationer på Færøerne eller i Grønland. Der er således tale om en utilsigtet forskelsbehandling.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse bør personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålsloven § 6, og som midlertidigt opholder sig i et tredjeland, kunne bevare valgretten til Europa-Parlamentsvalg i samme omfang som personer med dansk indfødsret, der ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 6, og som flytter til et tredjeland.

2.2.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som midlertidigt opholder sig i

et tredjeland, under visse betingelser anses for at have fast bopæl i Danmark og dermed bevarer valgretten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. De foreslåede betingelser svarer til dem, der følger af folketingsvalglovens § 2 om, hvornår en person anses for at have fast bopæl i riget uanset midlertidigt ophold uden for riget.

Med lovforslaget indsættes en ny § 3 b i Europa-Parlamentsvalgloven, hvori betingelserne for at blive anset for at have fast bopæl i Danmark ved midlertidigt ophold i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland), fastsættes. Betingelserne er identiske med dem, der gælder for optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af personer med dansk indfødsret med midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, og for optagelse på folketingsvalglisten af personer med dansk indfødsret med midlertidigt ophold i udlandet, jf. folketingsvalglovens § 2. Det bemærkes, at optagelse på folketingsvalglisten ligeledes indebærer valgret til Europa-Parlamentsvalg.

De pågældende personer vil i kraft af, at de anses for at have fast bopæl i Danmark, være omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4, og skal følgelig opfylde de øvrige almindelige valgrets-betingelser, som er fastlagt i denne bestemmelse, dvs. have dansk indfødsret og være fyldt 18 år.

Det bemærkes i øvrigt, at personer, der opfylder betingelserne for at blive optaget på folketingsvalglisten efter reglerne i folketingsvalglovens § 2, dvs. personer, der uanset midlertidigt ophold uden for riget anses for at have fast bopæl i riget, men som ikke ønsker at blive optaget på folketingsvalglisten, vil blive omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslås indsat med lovforslaget. Disse personer vil dermed, uanset at de ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålsloven § 6, efter reglerne i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b kunne anses for at have bopæl i Danmark og kan dermed efter ansøgning optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg. Der er herved ikke tale om en yderligere udvidelse af, hvilke personer der har valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, men om, at der fremover vil være mulighed for, at denne vælgergruppe kan vælge, om de ønsker at blive optaget på folketingsvalglisten og dermed samtidig opnå valgret til Europa-Parlamentsvalg efter reglerne i Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, eller om de alene ønsker at blive optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4, jf. § 3 b, som foreslået ved lovforslagets § 3, nr. 1, og dermed alene opnå valgret til Europa-Parlamentsvalg.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, med tilhørende bemærkninger.

Som konsekvens af udvidelsen af valgretten vil den pågældende persongruppe ligeledes opnå valgbarhed til Europa-Parlamentet. Der foreslås derfor en ændring af Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1, der sikrer, at de personer, der med forslaget tillægges valgret til Europa-Parlamentet, også er valgbare til Europa-Parlamentet.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 2, med tilhørende bemærkninger.

Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 4.

Med lovforslaget ændres § 14 b i Europa-Parlamentsvalgloven, således at personer, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslås indsat med lovforslaget, også omfattes af bestemmelsen. Disse personer skal dermed efter anmodning optages på en særlig valgliste i Københavns Kommune efter samme procedure som ved optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af vælgere omfattet af § 3 a.

I betragtning af det forventede begrænsede antal ansøgninger og ud fra hensynet til at samle ekspertisen ét sted findes det mest hensigtsmæssigt, at ansøgningerne om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark behandles af Københavns Kommune uanset vælgerens seneste bopælskommune i Danmark. Københavns Kommune besidder således i forvejen stor erfaring med administrationen af lignende sager, herunder navnlig sagerne om optagelse af personer med dansk indfødsret med fast bopæl i et af de øvrige EU-lande, på den såkaldte Københavnervalgliste. Endvidere skal Københavns Kommune også behandle ansøgninger om optagelse på valglisten fra personer med midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland på den såkaldte Nordatlantvalgliste.

I de samme tilfælde, som gælder for optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af vælgere omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a og for optagelse på folketingsvalglisten af vælgere omfattet af folketingsvalglovens § 2, vil kommunen skulle sende de ansøgninger, som ikke umiddelbart kan imødekommes, eller hvor vælgeren har været udrejst i mere end 4 år, til Valgnævnet til afgørelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2 og 3, og folketingsvalglovens § 16, stk. 2 og 3. Da det med lovforslaget foreslås at udvide anvendelsesområdet for Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b til også at finde anvendelse for vælgere omfattet af § 3 b, som foreslået ved lovforslagets § 3, nr. 1, er der imidlertid ikke behov for at ændre ordlyden af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2 og 3, i videre omfang, end hvad der følger af lovforslagets § 3, nr. 3 og 5.

I lighed med optagelse af vælgere med bopæl i udlandet på folketingsvalglisten, personer med dansk indfødsret med fast bopæl i et af de øvrige EU-lande på den såkaldte Københavnervalgliste og personer med dansk indfødsret, der opholder sig midlertidigt på Færøerne eller i Grønland, på den såkaldte Nordatlantvalgliste vil der også på dette område være behov for, at der fastsættes nærmere regler om optagelse på valglisten og listens udarbejdelse.

Som nævnt udvides anvendelsesområdet for Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, jf. lovforslagets § 3, nr. 3, og finder således også anvendelse for vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslået ved dette lovforslag. Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 4, som med lovforslaget bliver til stk. 5, vil herefter ligeledes indebære en bemyndigelse til økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten og listens udarbejdelse for denne gruppe af vælgere. Hermed vil der bl.a. kunne udstedes regler om ansøgningsproceduren for optagelse på valglisten og om Københavns Kommunes og Valgnævnets behandling af ansøgningerne.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 3, 5 og 6, med tilhørende bemærkninger.

Det foreslås endvidere, at der som konsekvens af udvidelsen af valgretten sker en udvidelse af Valgnævnets kompetence, så denne også omfatter ansøgninger om optagelse på valglisten i tilfælde, hvor en person med dansk indfødsret, som er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, har haft ophold i et tredjeland i mere end fire år, eller hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en person opfylder betingelserne for at blive anset for at have fast bopæl i Danmark uanset opholdet i et tredjeland.

Valgnævnets kompetence er fastsat i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, hvor det af nr. 3 fremgår, at Valgnævnet træffer afgørelse om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg efter § 14 b i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. Med den ved lovforslagets § 3, nr. 3, foreslåede udvidelse af anvendelses-

området for Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b er der således ikke behov for at ændre ordlyden af folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 3. Valgnævnets kompetence vil dermed fremover også omfatte afgørelser om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af vælgere, som er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslået ved lovforslagets § 3, nr. 1.

2.3. Sikring af udøvelsen af herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed fra bopælstidspunktet til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg

2.3.1. *Gældende ret*

2.3.1.1. *Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet samt Europa-Parlamentet*

2.3.1.1.1. *Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet*

Af § 1, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg følger, at valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og som herudover enten 1) har dansk indfødsret, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, eller 2) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, eller 3) er statsborger i Island eller Norge, jf. § 1, stk. 1, nr. 3, eller 4) uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, jf. § 1, stk. 1, nr. 4.

Af § 1, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg følger endvidere, at valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol (de såkaldte EU-diplomater).

Visse udlændinge har ikke valgret til kommunale og regionale valg. Det gælder for udlændinge, der er på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom (efter udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c), udlændinge, der er udvist ved endelig afgørelse (efter udlændingelovens §§ 25-25 b), og udlændinge, der opholder sig i Danmark for at afsone straf m.v. idømt af en international straffedomstol. Dette følger af § 1, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg.

Det følger af § 1, stk. 5, i lov om kommunale og regionale valg, at personer, der efter reglerne i lov om Det Centrale Personregister opfylder betingelserne for at være bopælsregistreret i kommunen, anses for at have fast bopæl i kommunen henholdsvis i den region, hvori kommunen er beliggende. For nærmere om bopælsregistrering i CPR af EU-statsborgere henvises til afsnit 2.3.1.4.

Til kommunale og regionale valg skal de, der opstilles til valg, opføres på kandidatli-ster, som skal være underskrevet af et antal vælgere som stillere, jf. § 19, stk. 1-3, i lov om kommunale og regionale valg. Af lovens § 20, stk. 1, 1. pkt., følger, at en stiller skal opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og en statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der opfylder valgretsbetingelserne, kan således være stiller for en kandidatliste. Endelig følger det af § 25, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, at en kandidatliste skal indeholde oplysninger om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl. For stillere, der har valgret efter lovens § 1, stk. 2, dvs. de såkaldte EU-diplomater, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.

2.3.1.1.2. *Valgret til Europa-Parlamentsvalg*

De gældende regler om valgret til Europa-Parlamentsvalg er fastsat i § 3 i Europa-Parlamentsvalgloven. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen enten 1) har valgret til Folketinget, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, eller 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, eller 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, eller 4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået valgretsaldere til Folketinget og har bopæl i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4. Bestemmelsens indhold er nærmere beskrevet i afsnit 2.2.1.1., hvortil der henvises. Ligesom ved kommunale og regionale valg har visse udlændinge ikke valgret til Europa-Parlamentsvalg. Det følger således af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 3, at udlændinge, der er på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom (efter udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c), udlændinge, der er udvist ved endelig afgørelse (efter udlændingelovens §§ 25-25 b), og udlændinge, der opholder sig i Danmark for at afsone straf m.v. idømt af en international straffedomstol, ikke har valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Afgørelsen af, hvorvidt en statsborger fra en anden medlemsstat i Den Europæiske Union opfylder kravet om fast bopæl i Danmark, som efter de gældende regler er en forudsætning for valgret til Europa-Parlamentsvalg, vil som følge af sammenhængen mellem reglerne om valgret og reglerne om optagelse på valglisten i praksis bero på, om den pågældende er bopælsregistreret i CPR. I bemærkningerne til § 3, stk. 1, nr. 3, i forslag til ændring af lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (L 77, FT 1993-94, Tillæg A, sp. 1291, 1307), er det anført, at ”Afgørelsen af, hvorvidt en EF-statsborger opfylder bopælskravet (fast bopæl) for valgret, vil i praksis bero på, om den pågældende er optaget i folkeregistret”. For nærmere om bopælsregistrering i CPR af EU-statsborgere henvises til afsnit 2.3.1.4.

Det bemærkes i øvrigt, at kandidatlistor til Europa-Parlamentsvalg ikke ligesom ved kommunale og regionale valg skal være underskrevet af et antal vælgere som stillere. Dette skyldes, at det alene er partier, der allerede er repræsenteret i Folketinget eller Europa-Parlamentet, samt partier, der er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, der har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg, jf. § 10 i Europa-Parlamentsvalgloven.

2.3.1.2. Valgbarhed til kommunalbestyrelsen og regionsrådet samt Europa-Parlamentet

2.3.1.2.1. Valgbarhed til kommunalbestyrelsen og regionsrådet

Til kommunale og regionale valg følger det af § 3 i lov om kommunale og regionale valg, at enhver, der har valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, er valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet. Visse typer af straf medfører dog, at man ikke er valgbar. Ifølge § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg er en person ikke valgbar på grund af straf, hvis vedkommende ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf, hvis vedkommende ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis vedkommende ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126.

De, der ønsker at opstille til kommunale og regionale valg, skal opføres på kandidatlistener, jf. § 19, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg. Efter lovens § 24, stk. 1, 1. pkt., skal kandidatlisten være underskrevet af de enkelte kandidater og skal indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. For kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter lovens § 1, stk. 2, dvs. de såkaldte EU-diplomater, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, jf. lovens § 24, stk.1, 2. pkt.

2.3.1.2.2. Valgbarhed til Europa-Parlamentet

Reglerne om valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg følger af § 6 i Europa-Parlamentsvalgloven. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgtret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, og som fire uger før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet, er dog ikke valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2. For statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union gælder endvidere, at den, som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, ikke er valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 3. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed efter Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2 eller 3. Dette følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 4.

De, der ønsker at opstille til Europa-Parlamentsvalg, skal opføres på kandidatlistener, jf. § 18, stk. 2, i Europa-Parlamentsvalgloven. Efter lovens § 19, stk. 3, skal kandidatlisten være underskrevet eller tiltrådt af de enkelte kandidater og skal indeholde oplysning om kandidaternes fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. For kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, dvs. de såkaldte EU-diplomater, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.

2.3.1.3. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg

2.3.1.3.1. Optagelse på valglisten

For såvel kommunale og regionale valg som Europa-Parlamentsvalg er det en forudsætning for at udøve valgtret, at man er optaget på valglisten, jf. § 2, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg og § 4 i Europa-Parlamentsvalgloven.

Til kommunale og regionale valg skal vælgerne optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. Personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, dvs. EU-diplomater, optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg.

Kommunalbestyrelsen udarbejder i de år, hvor der skal afholdes nyvalg, en valgliste over kommunens vælgere, jf. § 8, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg. Valglisterne udarbejdes på grundlag af oplysninger i CPR, oplysninger om personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valgtret efter § 1, stk. 3 og 4, jf. § 9, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Til Europa-Parlamentsvalg gælder tilsvarende, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en valgliste over vælgerne i kommunen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 1, 1. pkt. Personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 3, i Europa-Parlamentsvalgloven, dvs. EU-statsborgere med fast bopæl i Danmark, optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i CPR, jf. § 14 a, stk. 1, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven. Det bemærkes, at EU-statsborgere, der tidligere har været optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, og som siden uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten, automatisk optages på valglisten, jf. § 14 a, stk. 2, i Europa-Parlamentsvalgloven.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, er det, når bortses fra EU-diplomater, der ikke er bopælsregistreret i CPR, hovedsageligt oplysninger i CPR, der danner grundlag for udarbejdelse af valglisterne til såvel kommunale og regionale valg som Europa-Parlamentsvalg. Bopælskravet anses således for opfyldt til de pågældende valg, hvis en person er bopælsregistreret i CPR.

2.3.1.3.2. Udsendelse af valgkort

Valglisterne til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg danner udgangspunkt for udsendelse af valgkort til såvel kommunale og regionale valg som Europa-Parlamentsvalg. Af § 10, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg følger det, at kommunalbestyrelsen, så snart valglisten er udarbejdet, udsender valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten. Af Europa-Parlamentsvalglovens § 15, stk. 1, 1. pkt., fremgår, at kommunalbestyrelsen forud for afstemningen udsender valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten og registreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i kommunen eller registreret i Udenrigsministeriets protokol.

2.3.1.4. Bopælsregistrering i Det Centrale Personregister (CPR) af EU-statsborgere

I lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017 med senere ændringer, følger det af § 6, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i CPR skal registrere enhver på dennes bopæl i kommunen, hvis vedkommende efter lovens kapitel 4-6 skal være registreret her i landet. I lovens kapitel 5 om tilflytning fra udlandet fremgår det af § 16, stk. 1, at registrering i CPR af tilflytning fra udlandet kun kan ske, hvis opholdet her i landet skal vare over 3 måneder. Af § 16, stk. 2, følger endvidere, at personer, der er statsborgere i et EU-land, kun har pligt til at anmelde tilflytning, hvis opholdet her i landet skal vare over 6 måneder. Af § 16, stk. 5, følger det, at kommunalbestyrelsen kun kan registrere en tilflytning, hvis vedkommende har en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 6, stk. 1 og 2, og desuden opfylder betingelserne i lovens § 17.

Af CPR-lovens § 17, stk. 1, følger det, at registrering i CPR af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere forudsætter, at disse enten har opholdstilladelse eller -bevis efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller har en bekræftelse fra Udlændingesservice på, at de efter udlændingelovgivningen er fritaget for opholdstilladelse eller -bevis.

EU-statsborgere, der ikke er nordiske statsborgere, kan dermed som udgangspunkt først bopælsregistreres i CPR, når de pågældende har fået et registreringsbevis. Som beskrevet i afsnit 2.3.1.3.1. er det efter de gældende regler, når bortses fra EU-diplomater, der ikke er bopælsregistreret i CPR, en forudsætning for, at EU-statsborgere kan blive optaget på valglisten, at de er bopælsregistreret i CPR. EU-statsborgere kan dermed som udgangspunkt, når bortses fra EU-diplomater, først

optages på valglisten, når de har fået et registreringsbevis og efterfølgende er blevet bopælsregistreret i CPR, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

2.3.1.5. Udstedelse af registreringsbevis

En EU-statsborger kan indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indrejsen, jf. udlændingelovens § 2, stk. 1. En EU-statsborger har herudover ret til at opholde sig her i landet, hvis vedkommende EU-statsborger er omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed og de regler, som udlændinge- og integrationsministeren har fastsat til gennemførelse af disse EU-regler, jf. udlændingelovens § 2, stk. 4.

Reglerne om EU-statsborgeres ret til ophold her i landet ud over 3 måneder fra indrejsen er i medfør af bl.a. udlændingelovens § 2, stk. 4, fastsat i bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler, med senere ændringer (EU-opholdsbekendtgørelsen). Af EU-opholdsbekendtgørelsens § 21 følger, at EU-statsborgere med ret til tidsbegrænset ophold efter bekendtgørelsen skal ansøge om registreringsbevis senest 3 måneder efter indrejsen, hvis opholdet forventes at vare mere end 3 måneder. Dette gælder dog ikke, hvis EU-statsborgeren er arbejdssøgende i indtil 6 måneder efter indrejsen eller et familiemedlem til en arbejdssøgende EU-statsborger.

En EU-statsborger har efter de nærmere regler i EU-opholdsbekendtgørelsen ret til ophold her i landet og i disse situationer ret til efter ansøgning at få udstedt registreringsbevis, jf. udlændingelovens § 6. Det gælder, hvis EU-statsborgeren har lønnet arbejde, er selvstændig erhvervsdrivende, leverer en tjenesteydelse eller er udstationeret for at levere en tjenesteydelse her i landet. Dette gælder også, hvis EU-statsborgeren er arbejdssøgende med reelle udsigter til at få arbejde eller midlertidigt eller uforskyldt eller for at tage en erhvervsuddannelse har mistet sin status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende. Dette gælder også, hvis EU-statsborgeren er studerende ved en institution, der er godkendt eller finansieret af det offentlige, og kan forsørge sig selv under sit ophold i Danmark. Dette gælder også, hvis EU-statsborgeren råder over tilstrækkelige indtægter eller midler, så vedkommende ikke kan antages at ville falde det offentlige til byrde. Dette gælder også, hvis EU-statsborgeren er pensioneret arbejdstager, pensioneret selvstændig erhvervsdrivende eller pensioneret tjenesteyder. Dette gælder også, hvis en EU-statsborger efter de nærmere regler herom er eller har været familiemedlem til en EU-statsborger med ret til ophold her i landet. Der henvises til de nærmere regler i EU-opholdsbekendtgørelsens kapitel 2 og 3.

Der kan i overensstemmelse med reglerne i EU-opholdsbekendtgørelsens § 22 efter omstændighederne f.eks. være tale om dokumentation for lønnet beskæftigelse her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af en ansættelseskontrakt eller lønsedler), dokumentation for udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af registrering af virksomhed hos Erhvervsstyrelsen) eller dokumentation for endelig optagelse på en videregående privat eller offentlig uddannelsesinstitution i Danmark (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af et optagelsesbrev).

Afgørelse om udstedelse af registreringsbeviser til EU-statsborgere træffes af Statsforvaltningen, jf. EU-opholdsbekendtgørelsen § 33, stk.1.

Af EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 1, følger, at afgørelsen om, hvorvidt et registreringsbevis bør udstedes eller afslås, skal træffes straks efter ansøgningens indgivel-

se. I praksis er udgangspunktet en sagsbehandlingstid på op til fire uger, men sagsbehandlingstiden kan variere og er i spidsbelastningsperioder længere. Dette følger af de mål for sagsbehandlingstiden, der er udmeldt på Statsforvaltningens hjemmeside.

Af EU-opholdsbekendtgørelsens § 41 følger det endvidere, at besiddelse af registreringsbevis, opholdskort, bevis for ret til tidsubegrænset ophold, tidsubegrænset opholdskort eller kvittering for indgivelse af ansøgning herom ikke kan stilles som betingelse for udøvelse af en rettighed eller gennemførelse af en administrativ handling, idet EU-statsborgeren med ethvert egnet bevismiddel kan godtgøre at være omfattet af de pågældende rettigheder. Et registreringsbevis er dermed alene et bevis på de rettigheder, som EU-statsborgeren allerede har efter EU-reglerne om fri bevægelighed.

2.3.1.6. EU-retlige regler om retten til at stemme og opstille til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i bopælslandet for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union

I henhold til artikel 22, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) (tidligere artikel 19 i traktaten om De Europæiske Fællesskaber) har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. I henhold til TEUF artikel 22, stk. 2, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor vedkommende ikke er statsborger, endvidere valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.

De nævnte bestemmelser er udmøntet i henholdsvis artikel 3 i Rådets direktiv nr. 94/80/EF af 19. december 1994 med senere ændringer om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 368 af 31.12.1994, s. 38), og artikel 3 i Rådets direktiv nr. 93/109/EF af 6. december 1993 med senere ændringer om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 329 af 30.12.1993, s. 34-38).

I henhold til artikel 3 i direktiv nr. 94/80/EF og artikel 3 i direktiv nr. 93/109/EF har enhver person, der er unionsborger i henhold til traktatens artikel 8, stk. 1, andet afsnit (nu artikel 17, stk. 1), og som uden at være statsborger i bopælslandet i øvrigt opfylder de betingelser for valgret og valgbarhed, der i henhold til dette lands lovgivning kræves opfyldt af landets egne statsborgere, valgret og er valgbar ved kommunale og regionale valg henholdsvis valg til Europa-Parlamentet i bopælslandet. En unionsborger er dog ikke valgbar til kommunale og regionale valg, hvis vedkommendes hverv som kommunalbestyrelsesmedlem eller regionsrådsmedlem er uforeneligt med hverv, som udøves i andre medlemsstater, og som svarer til de hverv, der i bopælslandet medfører uforenelighed, jf. artikel 6 i direktiv nr. 94/80/EF. Til Europa-Parlamentsvalg er en unionsborger endvidere ikke valgbar, hvis vedkommende ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentsvalget i hjemlandet eller bopælslandet, jf. artikel 6 i direktiv nr. 93/109/EF. Tilsvarende har en unionsborger ikke valgret, hvis vedkommende har fortabt sin valgret til Europa-Parlamentsvalg i hjemlandet, jf. artikel 7 i direktiv nr. 93/109/EF. Der kan endvidere stilles en række formelle krav til kandidatanmeldelsen, jf. artikel 9 i direktiv nr. 94/80/EF og artikel 10 i direktiv nr. 93/109/EF.

For så vidt angår kommunale og regionale valg kan unionsborgere udøve deres valgret i bopælslandet, hvis de har udtrykt ønske herom, jf. direktivets artikel 7, stk. 1. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til, at de omtalte vælgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union kan optages på valglisten i tilstrækkelig god tid inden valget, jf. artikel 8, stk. 1. Bopælslandet underretter i rette tid de pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er imødekommet, jf. direktivets artikel 10, stk. 1. De nævnte herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der er blevet optaget på valglisten i bopælslandet, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk slettes, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelsen af valgretten, jf. direktivets artikel 8, stk. 3, 1. og 2. afsnit. Hvis de flytter til en anden kommune i samme medlemsstat, skal de optages på valglisten dér på samme vilkår som landets egne statsborgere, jf. direktivets artikel 8, stk. 3, 3. afsnit.

For så vidt angår Europa-Parlamentsvalg kan unionsborgere udøve deres valgret enten i bopælslandet eller i hjemlandet, og ingen må afgive stemme eller lade sig opstille i mere end én medlemsstat ved hvert valg, jf. direktivets artikel 4, stk. 1 og 2. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til, at de unionsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der har tilkendegivet ønske herom, kan blive optaget på valglisten i tilstrækkelig god tid inden selve valget, jf. direktivets artikel 9, stk. 1. Bopælslandet underretter de pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er imødekommet, jf. direktivets artikel 11, stk. 1. Unionsborgere, der således bliver optaget på valglisten, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten, jf. direktivets artikel 9, stk. 4.

Endelig følger det af artikel 11 i direktiv nr. 94/80/EF og artikel 12 i direktiv nr. 93/109/EF, at den enkelte medlemsstat er forpligtet til i tilstrækkelig god tid på behørig vis at underrette de vælgere og valgbare statsborgere fra andre medlemsstater om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af valgret og valgbarhed i det pågældende land.

2.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

2.3.2.1. Valgret og valgbarhed for EU-statsborgere efter de EU-retlige regler

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.6. følger det af de EU-retlige regler, at EU-statsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor disse ikke er statsborgere, har valgret og er valgbare til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat. Disse EU-retlige regler er gennemført i dansk lovgivning gennem reglerne i lov om kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalgloven om valgret og valgbarhed for EU-statsborgere med fast bopæl i Danmark. Disse regler er der intet behov for at ændre.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har imidlertid gjort sig nogle overvejelser om, hvorvidt de gældende regler om optagelse på valglisten og opstilling af kandidater ved kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentet tilstrækkeligt sikrer de herboende EU-statsborgeres rettigheder efter de EU-retlige regler.

2.3.2.2. Optagelse på valglisten

Valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg udarbejdes på baggrund af oplysninger i CPR. Dette gælder for alle vælgere, uanset om der er tale om vælgere, der har dansk indfødsret, eller vælgere, der er statsborgere i andre lande. Der gælder dog en undtagelse for personer, der har valgret til kommunale og regionale valg efter § 1, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg og til Europa-Parlamentsvalg efter § 3, stk. 1, nr. 3, i Europa-Parlamentsvalgloven (de såkaldte EU-diplomater). Disse personer, dvs. personer, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som ikke er bopælsregistreret i CPR, men er registreret i Udenrigsministeriets protokol, optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.

For ikkenordiske statsborgere, dvs. herunder borgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union uden for Norden, er det som beskrevet i afsnit 2.3.1.4. en forudsætning for registrering i CPR, at de pågældende personer har et opholdsbevis efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf. Indtil denne betingelse er opfyldt, og de pågældende personer er registreret i CPR, vil disse personer efter de gældende regler ikke kunne optages på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg og kan dermed ikke udøve valgret til disse valg.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.6. følger det imidlertid af de EU-retlige regler, at EU-statsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor disse ikke er statsborgere, har valgret og er valgbare til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat, og at disse EU-statsborgere kan udøve deres valgret, når de har udtrykt ønske herom. Betingelsen om registrering i CPR for optagelse på valglisten gælder for såvel danske statsborgere som EU-statsborgere med bopæl her i landet. Betingelsen om opholdsbevis som forudsætning for registrering i CPR og dermed for optagelse på valglisten er imidlertid en betingelse, som ikke gælder tilsvarende for personer med dansk indfødsret.

For at sikre, at EU-statsborgere med bopæl i Danmark kan udøve deres valgret og stille op til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i overensstemmelse med de EU-retlige regler herom, skal EU-statsborgere således kunne optages på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, uanset at de endnu ikke er registreret i CPR, hvis de lovligt har bopæl i Danmark og i øvrigt opfylder valgrets-betingelserne. Optagelse på valglisten skal ske efter anmodning, og det vil ved vurdering af, om anmodningen kan imødekommes, være nødvendigt at foretage en vurdering af, om de pågældende EU-statsborgere lovligt har bopæl i Danmark og i øvrigt opfylder valgrets-betingelserne. Der vil i den forbindelse være behov for at etablere en særskilt procedure for optagelse på valglisten af denne gruppe af vælgere.

2.3.2.3. Udsendelse af valgkort

De EU-statsborgere, som ifølge lovforslaget efter anmodning optages på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, uanset at de ikke er bopælsregistreret i CPR, bør endvidere modtage valgkort til de pågældende valg, ligesom det er udgangspunktet for andre vælgere, herunder andre herboende EU-statsborgere, der er optaget på valglisten. Valgkortet indeholder bl.a. oplysninger om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen og indeholder således vigtige informationer til vælgerne.

2.3.2.4. Opstilling til valg

EU-statsborgere skal ligeledes for at sikre opfyldelsen af de EU-retlige regler om herboende EU-statsborgeres valgbarhed kunne stille op til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, uanset at de endnu ikke er registreret i CPR, hvis de lovligt har bopæl i Danmark og i øvrigt opfylder valgbarhedsbetingelserne til de enkelte valg.

Som led i at sikre, at EU-statsborgere uanset manglende bopælsregistrering i CPR kan udøve valgret og stille op til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, er der behov for at fastsætte regler om, hvilke oplysninger de pågældende EU-statsborgere, som ønsker at være stillere for kandidatlistor til kommunale og regionale valg henholdsvis ønsker at opstille som kandidater til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, skal angive i kandidatlisten til brug for identifikation.

Der er som udgangspunkt krav om, at kandidatlistor skal indeholde oplysninger om hvert enkelte stillers henholdsvis kandidats personnummer, men eftersom disse EU-statsborgere endnu ikke er bopælsregistreret i CPR, stilles der andre identifikationskrav til disse personer.

2.3.2.5. Udstedelse af registreringsbeviser

Med dette lovforslag sker der ingen ændringer i reglerne for udstedelse af registreringsbeviser efter reglerne i udlændingelovgivningen.

Det tilføjes, at opgaven med udstedelse af registreringsbeviser til herboende EU-statsborgere som bevis for de rettigheder, de kan udøve efter EU-rettens regler om fri bevægelighed, må påregnes at blive placeret andetsteds som følge af den politiske aftale, regeringen har indgået med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti på det familieretlige område om oprettelsen af et nyt Familieretshus og nedlæggelsen af Statsforvaltningen. Regeringen har ikke afsluttet disse overvejelser.

Uanset hvilken myndighed der fremover vil få tildelt opgaven med udstedelse af registreringsbeviser til herboende EU-statsborgere, vil der imidlertid som følge af de EU-retlige regler om herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed være behov for, at kommunalbestyrelsen gives adgang til at optage herboende EU-statsborgere på valglisten, uanset at de (endnu) ikke har fået udstedt registreringsbevis.

2.3.3. Lovforslagets indhold

Som nævnt i afsnit 2.3.2. foreslås der en række ændringer i reglerne om optagelse på valglisten og opstilling af kandidater for at sikre, at EU-statsborgere, der lovligt har bopæl her i landet i overensstemmelse med de EU-retlige regler kan udøve deres valgret og valgbarhed, uanset at de endnu ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de endnu ikke har fået udstedt et registreringsbevis. Reglerne i dansk lovgivning om herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed forbliver uændrede med dette lovforslag.

2.3.3.1. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til kommunale og regionale valg

2.3.3.1.1. Optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg

Det foreslås, at det i § 7, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg fastsættes, at en person, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som i øvrigt opfylder de almindelige betingelser for valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, efter anmodning kan optages på valglisten i den kommune, hvor den pågældende lovligt har bopæl. Herved skal det

sikres, at herboende EU-statsborgere kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg, uanset at de pågældende ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de endnu ikke har fået et opholdsdokument. For denne gruppe af vælgere vil afgørelsen af, hvorvidt betingelsen om fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen er opfyldt, således ikke bero på, hvorvidt de pågældende er bopælsregistreret i CPR, men skal træffes på andet grundlag.

Lovforslaget ændrer ikke valgretsbetingelserne til kommunale og regionale valg, og det er således en forudsætning for, at en EU-statsborger kan optages på valglisten efter de foreslåede regler, at den pågældende opfylder valgretsbetingelserne. Den pågældende skal således være statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal på valgdagen være fyldt 18 år og skal have fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, i lov om kommunale og regionale valg. Lovforslaget ændrer imidlertid på, hvordan afgørelsen af, om betingelsen om fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen er opfyldt, skal træffes for disse vælgere.

Som nævnt i afsnit 2.3.1.3.1. skal man være optaget på valglisten for at udøve sin valgret. Ifølge lovforslaget kan en EU-statsborger, der ikke er bopælsregistreret i CPR, anmode om at blive optaget på valglisten til kommunale og regionale valg. Ved anmodning om optagelse på valglisten skal den pågældende EU-statsborger ved hjælp af egnet dokumentation godtgøre, at vedkommende er omfattet af retten til fri bevægelighed og ophold og dermed lovligt har bopæl i Danmark. Dette følger af EU-opholdsbekendtgørelsen, hvori det af § 41 fremgår, at besiddelse af et registreringsbevis ikke kan stilles som betingelse for udøvelse af en rettighed, idet en EU-statsborger med ethvert egnet bevismiddel kan godtgøre at være omfattet af de pågældende rettigheder. Kan det anses for godtgjort, at den pågældende EU-statsborger lovligt har bopæl i Danmark, skal der herefter foretages en vurdering af, hvorvidt betingelserne for bopælsregistrering i CPR, bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis, efter reglerne i CPR-loven er opfyldt, dvs. kravet om, at opholdet her i landet skal vare over 3 måneder, jf. CPR-lovens § 16, stk. 1, og kravet om, at vedkommende har en bopæl eller et fast opholdssted, der kan danne grundlag for bopælsregistrering i CPR, jf. CPR-lovens § 16, stk. 5, jf. lovens § 6, stk. 1 og 2. Er dette tilfældet, og er de øvrige betingelser for valgret til kommunale og regionale valg opfyldt, skal den pågældendes anmodning om optagelse på valglisten imødekommes.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.1.2. Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten

Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten af EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, foreslås reguleret ved bekendtgørelse. Det foreslås derfor, at hjemlen i § 8, stk. 5, i lov om kommunale og regionale valg til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten af EU-diplomater, udvides til også at omfatte EU-statsborgere, der har valgret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 1, uden at være bopælsregistreret i CPR.

Den foreslåede bemyndigelse påtænkes udnyttet til at fastsætte regler om den nærmere fremgangsmåde ved optagelse på valglisten af herboende EU-statsborgere, der har valgret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i CPR. Den foreslåede bemyndigelse giver derimod ikke hjemmel til at ændre reglerne om herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed eller ændre reglerne om betingelserne for, at en herboende EU-statsborger kan anses for at have dokumenteret sit lovlige ophold her i landet i henhold til EU-rettens regler om fri bevægelighed.

Anmodning om optagelse på valglisten skal indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende EU-statsborger lovligt har bopæl, og det påtænkes, at der ved bekendtgørelse fastsættes nærmere regler om indgivelse, behandling og afgørelse af ansøgninger om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg. Det påtænkes bl.a. at fastsætte regler om frister, krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg, behandling og afgørelse af ansøgningerne, underretning af ansøgere om afgørelser, gyldigheden af optagelsen på valglisten, meddelelse ved flytning til en ny kommune, udarbejdelse af valglisten og udsendelse af valgkort. I forbindelse med fastsættelse af krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten påtænkes det at fastsætte regler om, at der skal gives oplysninger om, hvorvidt den pågældende EU-statsborger opstiller som kandidat eller er stiller for en kandidatliste til kommunale og regionale valg. Dette krav er begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med godkendelse af kandidatlistener.

Det bemærkes, at den pligt, der følger af de EU-retlige regler, og som er beskrevet i afsnit 2.3.1.6., til i tilstrækkelig god tid på behørig vis at underrette de vælgere og valgbare statsborgere fra andre medlemsstater om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af valgret og valgbarhed i det pågældende land, ikke kan opfyldes på samme målrettede måde for de EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, som det er tilfældet for øvrige EU-statsborgere, der er bopælsregistreret i CPR. Dette skyldes, at denne informationspligt hidtil er blevet opfyldt ved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet på baggrund af oplysninger fra CPR har udsendt information direkte til de enkelte EU-statsborgere med bopæl her i landet, som opfylder valgrets-betingelserne. Dette vil således ikke være muligt i forhold til de EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR. Pligten til at give underretning om betingelser og bestemmelser for udøvelse af valgret til kommunale og regionale valg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg til denne gruppe af EU-statsborgere påtænkes i stedet opfyldt via information på Økonomi- og Indenrigsministeriets valghjemmeside valg.oim.dk.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.1.3. Udsendelse af valgkort

Det foreslås endvidere, at der skal udsendes valgkort til de herboende EU-statsborgere, der efter lovforslaget optages på valglisten til kommunale og regionale valg, uanset at de ikke er bopælsregistreret i CPR. Dermed modtager de pågældende vælgere relevante oplysninger om bl.a. afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen. Det følger imidlertid allerede af § 10, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, at kommunalbestyrelsen skal udsende valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten. Der er således ikke behov for ændringer af bestemmelsen.

2.3.3.2. Opstilling til kommunale og regionale valg

2.3.3.2.1. Oplysninger om kandidater

Det foreslås, at EU-statsborgere skal kunne stille op til kommunale og regionale valg, uanset at de endnu ikke er registreret i CPR, hvis de i overensstemmelse med de EU-retlige regler lovligt har bopæl i Danmark og i øvrigt opfylder valgbarhedsbetingelserne efter dette regelsæt. Der er derfor behov for at ændre de gældende regler, hvorefter det følger af § 24, stk. 1, at kandidatlistener bl.a. skal indeholde oplysninger om hver enkelt kandidats personnummer, dog med undtagelse af kandidater, som er valgbare

og har valget efter lovens § 1, stk. 2, dvs. de såkaldte EU-diplomater. Det foreslås derfor, at § 24, stk. 1, ændres, så der også for EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer. Det foreslås, at der for de pågældende EU-statsborgere fastsættes krav om, at kandidatlisten skal indeholde oplysning om fødselsdato og endvidere skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.2.1. er der for EU-diplomater, der er opført som kandidater på en kandidatliste, krav om, at der i kandidatlisten i stedet for personnummer opgives fødselsdato. I praksis foretages der endvidere i forbindelse med godkendelse af kandidatlisterne en kontrol af, at de anførte stillere og kandidater er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Der er ikke mulighed for at lave en tilsvarende kontrol af EU-statsborgere, der endnu ikke har fået et opholdsbevis. For at sikre, at disse EU-statsborgere opfylder valgrets-betingelserne, vil det derfor være nødvendigt, at kommunevalgbestyrelsen henholdsvis regionsvalgbestyrelsen, som godkender kandidatlisterne til kommunale henholdsvis regionale valg, som led i godkendelsen foretager en vurdering af, om de pågældende EU-statsborgere lovlige har bopæl i kommunen.

Er de pågældende kandidater optaget på valglisten, vil der allerede i forbindelse med behandling af anmodningen om optagelse på valglisten være foretaget den relevante vurdering af, om den pågældende lovlige har bopæl i kommunen. Er der på tidspunktet for godkendelse af kandidater på en kandidatliste truffet afgørelse om optagelse på valglisten, kan denne afgørelse således lægges til grund ved vurdering af, om de pågældende kandidater opfylder valgrets-betingelserne. For disse kandidater skal der derfor ud over fødselsdato gives oplysninger om, hvorvidt de pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning om at blive optaget på valglisten. Der opstilles dog ikke krav om, at de pågældende EU-statsborgere er optaget på valglisten for at kunne udøve deres ret til at opstille som kandidater. Kravet om oplysning om, hvorvidt de pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, er alene begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt de pågældende opfylder valgrets-betingelserne, herunder lovlige har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.2.2. Oplysninger om stillere

Det foreslås tilsvarende, at reglerne om oplysninger om stillere for en kandidatliste i lovens § 25, stk. 2, ændres, idet der i bestemmelsen stilles krav om, at kandidatlisten indeholder oplysninger om hver enkelt stillers personnummer. Bestemmelsen indeholder ligesom for kandidater en undtagelse for så vidt angår oplysninger om stillere, der har valget efter lovens § 1, stk. 2, dvs. de såkaldte EU-diplomater. Det foreslås således, at § 25, stk. 2, ændres, så der også for EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer. Det foreslås tilsvarende som for kandidater, at der for de pågældende EU-statsborgere fastsættes krav om, at kandidatlisten skal indeholde oplysning om fødselsdato og endvidere skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt stilleren er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom. Disse oplysninger skal på samme måde som for kandidater danne grundlag for, at valgbestyrelsen kan foretage en vurdering af, om stilleren opfylder valgrets-betingelserne, herunder lovlige har bopæl i kommunen.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 8, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.3. Optagelse på valglisten og udsendelse af valgkort til Europa-Parlamentsvalg

2.3.3.3.1. Optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg

Det foreslås, at det i § 14 a, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven fastsættes, at en person, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som i øvrigt opfylder de almindelige betingelser for valgret til Europa-Parlamentsvalg, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, efter anmodning kan optages på valglisten i den kommune, hvor den pågældende lovligt har bopæl. Den foreslåede ændring svarer til den foreslåede ændring i § 7, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg. Herved skal det sikres, at EU-statsborgere også kan optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, uanset at de pågældende ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de endnu ikke har fået et opholdsdokument. For denne gruppe af vælgere vil afgørelsen af, hvorvidt betingelsen om fast bopæl i kommunen er opfyldt, således ikke bero på, hvorvidt de pågældende er bopælsregistreret i CPR, men skal træffes på andet grundlag.

Som for kommunale og regionale valg ændrer lovforslaget ikke valgets betingelserne til Europa-Parlamentsvalg, og det er således en forudsætning for, at en EU-statsborger kan optages på valglisten efter de foreslåede regler, at den pågældende opfylder valgets betingelserne. Den pågældende skal således være statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, have opnået alderen for valgret til Folketinget, dvs. skal på valgdagen være fyldt 18 år, og skal have fast bopæl i Danmark, jf. § 3, stk. 1, nr. 3, i Europa-Parlamentsvalgloven. Lovforslaget ændrer imidlertid på, hvordan afgørelsen af, om betingelsen om fast bopæl i Danmark er opfyldt, skal træffes for disse vælgere.

På samme måde som beskrevet i afsnit 2.3.3.1.1. om kommunale og regionale valg kan en EU-statsborger, der ikke er bopælsregistreret i CPR, anmode om at blive optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg. Godtgør den pågældende ved hjælp af egnet dokumentation, at vedkommende er omfattet af retten til fri bevægelighed og ophold og dermed lovligt har bopæl i Danmark, skal det herefter vurderes, om betingelserne for bopælsregistrering i CPR (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt. Er dette tilfældet, og er de øvrige betingelser for valgret til Europa-Parlamentsvalg opfyldt, skal den pågældendes anmodning om optagelse på valglisten imødekommes.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 4, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.3.2. Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten

Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten af EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, foreslås ligesom ved kommunale og regionale valg reguleret ved bekendtgørelse. Der er imidlertid allerede hjemmel i § 14 a, stk. 4, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, dvs. statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union. Der er således ikke behov for ændringer i den gældende hjemmelsbestemmelse. Bemyndigelsen påtænkes udmøntet ved fastsættelse af regler om optagelse på valglisten svarende til dem, der er beskrevet i afsnit 2.3.3.1.2. om den nærmere fremgangsmåde for opta-

gelse på valglisten til kommunale og regionale valg, og der henvises derfor til afsnit 2.3.3.1.2. for nærmere herom.

Endvidere påtænkes der i kraft af den gældende bemyndigelse i § 14 a, stk. 4, 1. pkt., fastsat nærmere regler om underretning af vedkommende myndighed i de pågældende EU-statsborgeres hjemlande i tilfælde, hvor de pågældende optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Dette skyldes, at der i artikel 13 i direktiv 93/109/EF er fastsat regler om, at medlemsstaterne skal udveksle oplysninger om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af personer, der er statsborgere i andre medlemsstater, således at det hindres, at de pågældende kan afgive stemme til Europa-Parlamentsvalget flere gange.

2.3.3.3. Udsendelse af valgkort

Det foreslås endvidere, at der udsendes valgkort til de EU-statsborgere, der efter lovforslaget optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, uanset at de ikke er bopælsregistreret i CPR. Dermed modtager de pågældende vælgere relevante oplysninger om bl.a. afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen. Det foreslås derfor, at der fastsættes regler herom i § 15, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven, som bl.a. indeholder regler om kommunalbestyrelsens pligt til at udsende valgkort.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.3.3.4. Opstilling til Europa-Parlamentsvalg

Det foreslås, at EU-statsborgere skal kunne stille op til Europa-Parlamentsvalg, uanset at de endnu ikke er registreret i CPR, hvis de lovligt har bopæl i Danmark og i øvrigt opfylder valgbarhedsbetingelserne. Der er i den forbindelse behov for at ændre Europa-Parlamentsvalglovens § 19, stk. 3, idet det heraf følger, at kandidatlisters bl.a. skal indeholde oplysninger om hver enkelt kandidats personnummer, dog med undtagelse af kandidater, som er valgbare og har valget efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, dvs. de såkaldte EU-diplomater. Det foreslås, at § 19, stk. 3, ændres, så der også for EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR og derfor ikke har et personnummer, indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer. I stedet foreslås, at kandidatlisten for disse kandidater skal indeholde oplysning om fødselsdato og endvidere skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom.

Økonomi- og indenrigsministeren, som godkender kandidatlisters til Europa-Parlamentsvalg, skal herefter foretage en vurdering af, om de pågældende EU-statsborgere lovligt har ophold i Danmark og i øvrigt opfylder betingelserne for opstilling til Europa-Parlamentsvalg. Der er tale om samme vurdering som den, der efter de ved lovforslaget foreslåede ændringer i lov om kommunale og regionale valg skal foretages i forbindelse med godkendelse af kandidatlisters til kommunale og regionale valg. Der henvises derfor til afsnit 2.3.3.2.1. for nærmere herom.

Det bemærkes i øvrigt, at kandidatlisters til Europa-Parlamentsvalg ikke ligesom ved kommunale og regionale valg skal være underskrevet af et antal vælgere som stillere. Dette skyldes, at det alene er partier, der allerede er repræsenteret i Folketinget eller Europa-Parlamentet, samt partier, der er anmeldt for økonomi- og indenrigsministeren, der har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg, jf. § 10 i Europa-

Parlamentsvalgloven. Der er derfor ikke behov for yderligere ændringer i den forbindelse.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 7, med tilhørende bemærkninger.

2.4. Bekendtgørelse af oplysninger på myndighedernes hjemmesider til folketingsvalg og kommunale og regionale valg

2.4.1. Gældende ret

Efter § 21 i lov om valg til Folketinget skal økonomi- og indenrigsministeren i landets dagblade senest 10 dage før valgdagen bekendtgøre dag og tid for afstemningen. Samtidig skal det bekendtgøres, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

Efter § 11 i lov om kommunale og regionale valg skal kommunalbestyrelsen senest lørdagen 10 dage før valgdagen bekendtgøre i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

Efter § 22, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest tirsdagen 13 uger før valgdagen bekendtgøre i de stedlige dagblade eller lokalaviser antallet af dem, der skal vælges (nr. 1), antallet af stillere for en kandidatliste (nr. 2), fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1.-3. pkt. (nr. 3), og dag og tid for afstemningen (nr. 4).

Efter § 23, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg skal kandidatlister senest kl. 12 tirsdagen 7 uger før valgdagen være indleveret til formanden for valgbestyrelsen. Efter bestemmelsens 2. pkt. kan kandidatlister tidligst indleveres tirsdagen 9 uger før valgdagen, og efter 3. pkt. skal kandidatlister, der i henhold til § 19, stk. 4, ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, dog være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 9 uger før valgdagen og tidligst tirsdagen 11 uger før valgdagen.

Efter § 43, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg skal de godkendte kandidatlister, herunder samtlige kandidaters navne, samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund bekendtgøres af kommunalbestyrelsen. Bekendtgørelse sker ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, når fristen for anmeldelse af liste- og valgforbund er udløbet. Regionsvalgbestyrelsen underretter de pågældende kommunalbestyrelser om de godkendte kandidatlister og anmeldte forbund til regionsrådsvalget.

2.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lov om valg til Folketinget § 21 og lov om kommunale og regionale valg §§ 11, 22 og 43 angår bekendtgørelse af forskellige oplysninger i enten landets dagblade, de stedlige dagblade eller lokalaviser eller ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme. Bestemmelserne har til formål at gøre vælgerne opmærksom på væsentlige forhold vedrørende afstemningen, således at vælgerne bl.a. kan orientere sig om, hvornår valgene afholdes, tidsrummet for afstemningen, antallet af dem, der skal vælges, hvornår der udsendes valgkort, hvem der er kandidater, valgforbund m.m.

Det må imidlertid antages, at mange borgere opsøger de informationer, de har brug for, på myndighedernes officielle hjemmesider. Borgerne vil formentlig have en forventning om at finde alle de nødvendige informationer samlet på den relevante myndigheds hjemmeside, hvilket også må antages at gælde i de situationer, hvor der afvikles folketingsvalg og kommunale og regionale valg.

På den baggrund foreslås det, at de nævnte oplysninger i lov om valg til Folketinget § 21 og lov om kommunale og regionale valg § 11, § 22, stk. 1, og § 43, stk. 1, også skal bekendtgøres på den relevante myndigheds hjemmeside, dvs. på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside og kommunens og/eller regionens hjemmeside.

2.4.3. Lovforslagets indhold

Lov om valg til Folketinget § 21 og lov om kommunale og regionale valg §§ 11, 22 og 43 angår bekendtgørelse af forskellige oplysninger i enten landets dagblade, de stedlige dagblade eller lokalaviser eller ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme.

Af hensyn til, at det forekommer naturligt, at de nævnte oplysninger også bekendtgøres på den relevante myndigheds hjemmeside, foreslås det, at de nævnte oplysninger i lov om valg til Folketinget § 21 og lov om kommunale og regionale valg § 11, § 22, stk. 1, og § 43, stk. 1, også skal bekendtgøres på den relevante myndigheds hjemmeside, dvs. på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside og kommunens og/eller regionens hjemmeside.

De foreslåede bestemmelser indebærer ingen ændringer af, hvilke oplysninger Økonomi- og Indenrigsministeriet, kommunen og regionen efter gældende regler skal bekendtgøre, men alene ændringer i måden, hvorpå denne bekendtgørelse fremover tillige skal finde sted. De foreslåede bestemmelser er endvidere alene et supplement til de gældende regler om måden, hvorpå disse oplysninger skal bekendtgøres, der ikke foreslås ændret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 3, 4, 14 og 16, med tilhørende bemærkninger.

2.5. Lovfæstelse af en særlig vederlagsordning for stedfortrædere indkaldt til enkelte møder i kommunalbestyrelsen og regionsrådet

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. Reglerne om stedfortræderindkaldelse

Efter § 14, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse træffer kommunalbestyrelsen beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at han er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens forhandling og afstemning om en sag. Når et medlem må forventes at blive erklæret for inhabilt i forhold til en sag, der skal behandles i kommunalbestyrelsens møde, jf. stk. 1, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i sagens behandling. Det følger af lovens § 14, stk. 3.

Når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i et møde i kommunalbestyrelsen, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet. Til det konstituerende møde, jf. § 6 i lov om kommunernes styrelse, eller 2. behandling af forslaget til årsbudget, jf. lovens § 38, stk. 2, kan stedfortræderen også kræves indkaldt ved et medlems for-

fald af anden grund. Er der ikke et på pågældende kandidatliste valgt medlem, som er i stand til at kræve stedfortræderen indkaldt, kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt. Det følger af lovens § 15, stk. 1.

Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen. Det følger af § 15, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at formanden ved et medlems forfald af de grunde, der er nævnt i 1. pkt., indkalder stedfortræderen, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned. Det følger af lovens § 15, stk. 2, 2. pkt.

Der gælder ingen almindelig regel i lov om kommunernes styrelse om indkaldelse af stedfortræder til et enkelt møde for et fraværende kommunalbestyrelsesmedlem. Stedfortræder kan imidlertid efter lovens § 14, stk. 3, eller § 15, stk. 1, indkaldes til et enkelt møde ved et medlems inhabilitet eller sygdom samt – ved ethvert lovligt forfald – ved det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af budgettet. Der er ikke efter de nævnte bestemmelser – i modsætning til den i § 15, stk. 2, 1. pkt. omhandlede stedfortræderindkaldelse – noget krav om, at forfaldet har en vis forventet varighed.

Indkaldelse af stedfortræder efter § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse skal kun ske på begæring og er således frivillig for kandidatlisten – i modsætning til den i lovens § 15, stk. 2, omhandlede stedfortræderindkaldelse.

Den obligatoriske stedfortræderindkaldelse efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse forudsætter som udgangspunkt, at medlemmets fravær har en forventet varighed på mindst 1 måned, jf. bestemmelsens 1. pkt.

Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse træffe bestemmelse om, at der skal ske stedfortræderindkaldelse, når fravær forventes at vare kortere end 1 måned. Kommunalbestyrelsen vil kunne træffe bestemmelse om, at stedfortræderindkaldelse skal ske ved ethvert lovligt forfald, uanset dets forventede varighed. Kommunalbestyrelsen vil imidlertid også kunne fastsætte, at det lovlige forfald skal have en bestemt forventet varighed, som skal være kortere end 1 måned, før stedfortræder skal indkaldes. Bestemmelsen i lovens § 15, stk. 2, 2. pkt., blev indsat i loven ved lov nr. 1515 af 27. december 2009 og var en lovfæstelse af den ansvarlige ministers, nu økonomi- og indenrigsministerens, praksis siden 2001 for i medfør af lovens § 65 c, stk. 1, efter ansøgning at meddele dispensation til fastsættelse af sådanne stedfortræderordninger i kommunernes styrelsesvedtægter.

En ændring af kommunens styrelsesvedtægt efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse kræver to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 dages mellemrum, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Kommunalbestyrelsen kan på ethvert tidspunkt i løbet af valgperioden ændre beslutningen om stedfortræderordningen, blot den nævnte fremgangsmåde for ændring af styrelsesvedtægten følges.

Reglerne gælder uanset styreform. Dog skal alle styrelsesvedtægtsændringer i magistratskommuner stadfæstes af økonomi- og indenrigsministeren, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. I alle kommuner skal kommunalbestyrelsen underrette

Ankestyrelsen om styrelsesvedtægtsændringer, jf. § 2, stk. 3, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Regionslovens § 12, stk. 1, fastsætter, at § 15 i lov om kommunernes styrelse finder tilsvarende anvendelse for regionsrådet og dets medlemmer. Regionsrådene har således tilsvarende mulighed som kommunalbestyrelserne for ved en ændring af styrelsesvedtægten at fastsætte, at formanden indkalder stedfortræderen, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

2.5.1.2. Reglerne om vederlæggelse af stedfortrædere

Vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse til stedfortrædere ydes efter de samme regler som for medlemmerne af kommunalbestyrelsen og ydes forholdsmæssigt for den periode, hvor den pågældende midlertidigt er medlem af kommunalbestyrelsen, jf. § 6, stk. 1, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen). Tilsvarende gælder for stedfortrædere for medlemmer af regionsrådet, jf. § 7, stk. 1, 1. og 2. pkt. i bekendtgørelse nr. 1531 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelse af regionale hverv.

Dette gælder, hvor indkaldelse af stedfortræder sker efter § 15, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Dette gælder også, hvor indkaldelse af stedfortræder sker efter lovens § 15, stk. 2, 2. pkt., dvs. når kommunalbestyrelsen i styrelsesvedtægten har truffet beslutning om, at stedfortræder indkaldes, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke udtalt sig om, hvordan man i praksis beregner forholdsmæssigt vederlag ved deltagelse i enkelte møder i kommunalbestyrelsen.

Det er antaget, at en praksis hvorefter der i tilfælde, hvor stedfortræderen indkaldes til det enkelte møde nogle dage i forvejen ydes et forholdsmæssigt vederlag for en længere periode end én dag ikke vil være ulovlig, selv om stedfortræderens indkaldelse først godkendes på selve mødet.

Indkaldes stedfortræderen til deltagelse i enkelte møder på grund af medlemmets inhabilitet eller helbredstilstand m.v., jf. § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, ydes i medfør af lovens § 16, stk. 8, og bekendtgørelsens § 6, stk. 1, 3. pkt., ud over godtgørelse diæter efter bekendtgørelsens § 4 og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter bekendtgørelsens § 5. Adgangen til godtgørelse af udgifter gælder tillige for stedfortrædere, der er indkaldt til deltagelse i enkelte møder.

Der er efter § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse alene hjemmel til at yde diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til stedfortrædere, der indkaldes til enkelte møder i kommunalbestyrelsen på grund af inhabilitet, jf. § 14, stk. 3, eller sygdom, jf. § 15, stk. 1, 1. pkt., eller til det konstituerende møde eller 2. behandlingen af årsbudgettet, jf. § 15, stk. 1, 2. pkt.

Tilsvarende gælder for stedfortrædere i enkelte møder i regionsrådet, jf. regionslovens § 12, stk. 1, der henviser til bl.a. §§ 14 og 15 i lov om kommunernes styrelse, og § 7, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 1531 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelse af regionale hverv.

Der er således ikke hjemmel til at yde diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til stedfortrædere, der efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse indkaldes til enkelte møder i kommunalbestyrelsen i de kommuner, der i styrelsesvedtægten har truffet bestemmelse efter lovens § 15, stk. 2, 2. pkt., om, at der indkaldes en stedfortræder i tilfælde, hvor den forventede fraværperiode er kortere end 1 måned.

2.5.1.3. Ministeriets dispensationspraksis

Siden 2001, jf. lov nr. 456 af 7. juni 2001 om ændring af lov om kommunernes styrelse, har den ansvarlige minister, nu økonomi- og indenrigsministeren, haft adgang til i medfør af lovens § 65 c, stk. 1, efter ansøgning at meddele kommunerne dispensation til at fravige bl.a. lovens § 16, stk. 8, om vederlæggelse af stedfortrædere, som deltager i enkelte møder i kommunalbestyrelsen.

Fravigelsen skal være midlertidig og kan maksimalt gælde for en valgperiode.

En kommunalbestyrelse, der efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse i styrelsesvedtægten har truffet bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned, kan således anmode ministeriet om dispensation efter lovens § 65 c til i styrelsesvedtægten at fravige lovens § 16, stk. 8, og bekendtgørelsens § 6, stk. 1, 3. pkt., således at der også i disse tilfælde kan ydes diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til stedfortrædere, der indkaldes til at deltage i enkelte møder.

Har kommunalbestyrelsen i styrelsesvedtægten truffet bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned, følger det af ministeriets faste praksis, at der efter anmodning meddeles dispensation til at fravige § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse, således at stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen efter lovens § 15, stk. 2, 2. pkt., selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned, modtager diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste på samme måde som stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder efter lovens § 15, stk. 1, 1. pkt., og som efter lovens § 16, stk. 8, ydes diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16, a, stk. 2 og 3.

§ 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse gælder efter regionslovens § 11, stk. 1, også for regionsrådsmedlemmer. Endvidere kan regionsrådet efter regionslovens § 36 svarende til, hvad der gælder for kommunalbestyrelser, meddeles dispensation til ovennævnte særlige vederlagsordning.

For regionerne gælder en tilsvarende dispensationspraksis som den, der er beskrevet for kommunerne.

2.5.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Formålet med denne del af lovforslaget er at lovfæste den faste dispensationspraksis, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har på området, således at stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder i kommunalbestyrelsen, vederlægges på samme måde, uanset om de er indkaldt i medfør af enten § 14, stk. 3, eller § 15, stk. 1, 1. pkt. eller § 15, stk. 2, 2. pkt. i lov om kommunernes styrelse.

Det er ministeriets vurdering, at den foreslåede ændring vil medføre en administrativ forenkling i kommuner og regioner, idet disse ikke længere for hver valgperiode vil skulle søge dispensation og efterfølgende gennemføre ændringer i de enkelte kommu-

ners og regioners styrelsesvedtægter. Hvordan stedfortrædere vederlægges, bør endvidere ikke være afhængig af, om kommunalbestyrelsen eller regionsrådet har ansøgt ministeriet om dispensation. Diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste bør ydes i ethvert tilfælde af indkaldelse til enkelte møder, hvor kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, 2. pkt. i lov om kommunernes styrelse har truffet bestemmelse om indkaldelse af stedfortrædere af en kortere forventet varighed end 1 måned, uanset om der er søgt dispensation eller ikke. Denne forenkling af retstilstanden finder ministeriet hensigtsmæssig.

I kommuner, hvor vederlæggelsen af stedfortrædere, som indkaldes til enkelte møder i kommunalbestyrelsen, sker efter de almindelige regler i vederlagsbekendtgørelsens § 6, 1. og 2. pkt., kan størrelsen på vederlaget i visse tilfælde være afhængig af, om stedfortræderen bliver indkaldt til mødet på selve dagen for afholdelsen af mødet eller om indkaldelsen sker nogle dage i forvejen, da kommunen vil kunne vederlægge stedfortræderen fra tidspunktet for indkaldelsen, således at der ydes forholdsmæssigt vederlag for en længere periode end én dag. Dette er efter ministeriets opfattelse ikke hensigtsmæssigt. Med lovforslaget ændres denne retstilstand, således at stedfortrædere i ethvert tilfælde af indkaldelse til enkelte møder, hvor kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, 2. pkt. i lov om kommunernes styrelse har truffet bestemmelse om indkaldelse af stedfortrædere af en kortere forventet varighed end 1 måned, ydes diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Den foreslåede ændring vil således medføre en mindre administrativ forenkling for kommuner og regioner, som ikke har anmodet om en sådan dispensation, idet der i disse kommuner og regioner ikke længere vil skulle beregnes et forholdsmæssigt vederlag til stedfortrædere, som deltager i enkelte møder i kommunalbestyrelsen.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse har truffet bestemmelse om indkaldelse af stedfortræder, selv om hindringen forventes at have kortere varighed end 1 måned, fremover vil få diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste på samme måde som stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder efter lovens § 14, stk. 3, eller § 15, stk. 1, og som i dag efter lovens § 16, stk. 8, modtager diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3.

Den foreslåede ændring vil gælde for kommuner, der efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse i styrelsesvedtægten træffer - eller har truffet - bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes i tilfælde af et medlems forfald, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Den foreslåede ordning finder alene anvendelse, hvis stedfortræderen indkaldes til enkelte møder i kommunalbestyrelsen. Det er herefter uden betydning for spørgsmålet om vederlæggelse, om stedfortræderen måtte blive indkaldt til mødet på selve dagen for afholdelsen af mødet, eller om indkaldelsen sker nogle dage i forvejen. Vederlæggelsen vil efter den foreslåede ændring i § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse i begge tilfælde skulle ske i form af diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3.

Regionslovens § 11, stk. 1, fastsætter, at der ydes vederlag, pension m.v. i overensstemmelse med § 16, stk. 1, 3-6 og 8-12, § 16 a og § 34 i lov om kommunernes styrelse.

Den foreslåede ændring af § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse, vil således finde tilsvarende anvendelse i regioner, der efter regionslovens § 12, stk. 1, § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse i styrelsesvedtægten træffer - eller har truffet - bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes i tilfælde af et medlems forfald, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 2, med tilhørende bemærkninger.

2.6. Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt den behandling af personoplysninger, som lovforslaget forudsætter, der skal ske i forbindelse med optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, og som er nærmere beskrevet i afsnit 2.2.3. og 2.3.3., kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesloven (lov nr. 502 af 23. maj 2018) og databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger m.v.).

Det drejer sig nærmere bestemt om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af personer over 18 år med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som midlertidigt opholder sig i et tredjeland. Endvidere drejer det sig om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg af EU-statsborgere, der er over 18 år, og som lovligt har bopæl i Danmark, men ikke er bopælsregistreret i CPR. Endelig drejer det sig om behandling af oplysninger om kandidater og stillere til kommunale og regionale valg samt oplysninger om kandidater til Europa-Parlamentsvalg i forbindelse med indlevering og godkendelse af kandidatlistor til de pågældende valg.

Ifølge databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, kan almindelige personoplysninger lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige. Efter forordningens artikel 6, stk. 1, litra e, kan almindelige personoplysninger ligeledes lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Der henvises tillige til databeskyttelseslovens § 6, stk. 1. Efter databeskyttelseslovens § 11, stk. 1, kan offentlige myndigheder endvidere behandle oplysninger om personnummer med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer.

Følsomme personoplysninger, herunder oplysninger om politisk overbevisning samt helbredsoplysninger, kan lovligt behandles, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f. Der henvises tillige til databeskyttelseslovens § 7, stk. 1.

Det bemærkes, at en oplysning om, at en person er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, er en helbredsoplysning omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1. En oplysning om en kandidat eller en stiller er en oplysning om den pågældendes politiske overbevisning, der ligeledes er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1.

Med lovforslaget pålægges de enkelte kommunalbestyrelser at behandle anmodninger om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg fra de ovennævnte persongrupper. Til Europa-Parlamentsvalg pålægges Valgnævnet desuden i visse tilfælde at behandle anmodninger om optagelse på valglisten. Endvide-

re pålægges valgbestyrelserne i de enkelte kommuner og regioner at behandle oplysninger om EU-statsborgere, der har valget til kommunale og regionale valg uden at være bopælsregistreret i CPR, og som ønsker at opstille som kandidater eller være stillere for en kandidatliste til kommunale og regionale valg. Endelig pålægges økonomi- og indenrigsministeren at behandle oplysninger om EU-statsborgere, der har valget til kommunale og regionale valg uden at være bopælsregistreret i CPR, og som ønsker at opstille som kandidater til Europa-Parlamentsvalg.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at den behandling af personoplysninger, som lovforslaget indebærer i forbindelse med optagelse på valglisten og godkendelse af kandidater og stillere, er saglig og nødvendig for at sikre korrekt udførelse af de myndighedsopgaver, som pålægges ved lovforslaget, og at behandlingen står i rimeligt forhold til de mål, der forfølges med lovforslaget.

På den baggrund er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den som følge af lovforslaget nødvendige behandling af personoplysninger kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

I databeskyttelsesforordningens kapitel 3 er der fastsat regler om den registreredes rettigheder, herunder oplysningspligt for den dataansvarlige samt den registreredes indsigtsret og øvrige rettigheder. Lovforslaget ændrer ikke ved den registreredes rettigheder i medfør af databeskyttelsesforordningen, herunder oplysningspligten for den dataansvarlige, ligesom databeskyttelsesforordningens regler om behandlingssikkerhed vil finde anvendelse, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 32.

3. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Med lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås det, at personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, der midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, og som i øvrigt har den fornødne særlige tilknytning til Danmark, efter ansøgning kan optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Ansøgninger om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark efter den foreslåede § 3, nr. 1, skal behandles af Københavns Kommune og Valgnævnet. Det er ikke muligt at sætte tal på, hvor mange personer der omfattes af lovforslagets persongruppe. Det skønnes, at det kun vil blive aktuelt i ganske få tilfælde.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, og § 3, nr. 4, foreslås det endvidere, at herboende EU-statsborgere, der endnu ikke har erhvervet et registreringsbevis og som følge heraf ikke er bopælsregistreret i Danmark i Det Centrale Personregister (CPR), efter ansøgning kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg af den kommune, hvor de lovligt har bopæl. Det er ikke muligt at sætte tal på, hvor mange EU-statsborgere det drejer sig om. Det skønnes, at det kun vil blive aktuelt i ganske få tilfælde.

Det vurderes, at lovforslagets § 3, nr. 1, vedrørende valget til udlandsdanskere under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne og lovforslagets § 2, nr. 1, og § 3, nr. 4, vedrørende sikring af udøvelsen af herboende EU-statsborgeres valget og valgbarhed fra bopælstidspunktet til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg ikke eller kun i meget begrænset omfang har økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget har i øvrigt ingen økonomiske konsekvenser af betydning for det offentlige.

4. Offentlige implementeringskonsekvenser

Det vurderes, at lovforslagets § 3, nr. 1, vedrørende valgret til udlandsdanskere under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne og lovforslagets § 2, nr. 1, og § 3, nr. 4, vedrørende sikring af udøvelsen af herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed fra bopælstidspunktet til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg ikke eller kun i meget begrænset omfang har administrative konsekvenser for kommunerne, idet kommunerne efter de gældende regler i forvejen varetager opgaven med at behandle anmodninger om optagelse på valglisten til de forskellige valg.

Lovforslagets § 5, nr. 2, vedrørende lovfæstelsen af en særlig vederlagsordning for stedfortrædere indkaldt til enkelte møder i kommunalbestyrelsen og regionsrådet indebærer den begrænsede administrative lettelse for kommunerne, at kommunalbestyrelsen fremover ikke skal indhente godkendelse fra økonomi- og indenrigsministeren hertil.

Lovforslaget har herudover ingen implementeringskonsekvenser.

Det vurderes, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Med lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås det, at personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, der midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, og som i øvrigt har den fornødne særlige tilknytning til Danmark, og som ønsker optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, skal indgive ansøgning herom til Københavns Kommune.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, og § 3, nr. 4, foreslås det endvidere, at herboende EU-statsborgere, der endnu ikke har erhvervet et registreringsbevis og som følge heraf ikke er bopælsregistreret i Danmark i Det Centrale Personregister (CPR), og som ønsker optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg, skal indgive ansøgning herom til den kommune, hvor de lovligt har bopæl.

Lovforslaget har i øvrigt ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Med lovforslaget foreslås det, at herboende EU-statsborgere, der endnu ikke har erhvervet et registreringsbevis og som følge heraf ikke er bopælsregistreret i Danmark i Det Centrale Personregister (CPR), efter ansøgning kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg i deres bopælskommune. Lovforslaget skal bringe de gældende regler i overensstemmelse med Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 22, stk. 1, 1. pkt., således at herboende EU-statsborgere kan udøve deres valgret og valgbarhed til kommunale og regio-

nale valg samt Europa-Parlamentsvalg fra det tidspunkt, hvor de har taget bopæl i Danmark, dvs. uafhængig af, om de har erhvervet et registreringsbevis.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den xx. xx 2018 til den 10. august. 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatsamfundet, Advokatrådet, Akademikerne, Alzheimerforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Cepos, CeveaDanmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Danske Handicaporganisationer, Dansk Industri, Danske Regioner, Danske Seniorer, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Ældreråd, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, De til valg til Folketinget og Europa-Parlamentet opstillingsberettigede partier (Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Venstre, Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Kristendemokraterne, Folkebevægelsen mod EU), Det Centrale Handicapråd, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Forbrugerrådet Tænk, Forhandlingsfællesskabet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), IBOS – Institut for Blinde og Svagsynede, Institut for Menneskerettigheder, ITU/Demtech, Justitia, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kraka, Københavns Universitet (Institut for Statskundskab), Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokalisterne i Danmark, Netværket af Ungdomsråd (NAU), Pårørendegruppen for svage ældre, Sammenslutningen af Unge med Handicap, Sjældne Diagnoser, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Valgnævnet, Ældre Sagen, Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomi konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Offentlige implementeringskonsekvenser	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget vil medføre, at personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, der midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, og som efter den foreslåede § 3, nr. 1, i øvrigt	Ingen

	<p>har den fornødne særlige tilknytning til Danmark, efter ansøgning optages på valglisten i Københavns Kommune til Europa-Parlamentsvalg.</p> <p>Lovforslaget vil endvidere medføre, at herboende EU-statsborgere, der endnu ikke har erhvervet et registreringsbevis og dermed ikke er bopælsregistreret i Danmark i Det Centrale Personregister (CPR), kan udøve deres valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg fra det tidspunkt, hvor de lovligt har taget bopæl i Danmark.</p>	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU	Lovforslaget medfører, at de gældende regler bringes i overensstemmelse med Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 22, stk. 1, 1. pkt., således at herboende EU-statsborgere kan udøve deres valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg samt Europa-Parlamentsvalg fra det tidspunkt, hvor de lovligt har taget bopæl i Danmark, dvs. uafhængig af, om de har erhvervet et registreringsbevis.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Til § 1

Til nr. 1

Efter gældende ret skal økonomi- og indenrigsministeren senest 10 dage før valgdagen i landets dagblade bekendtgøre dag og tid for afstemningen. Samtidig skal det bekendtgøres, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, jf. lov om valg til Folketinget § 21.

Den foreslåede ændring af § 21 i lov om valg til Folketinget indebærer, at økonomi- og indenrigsministeren også skal bekendtgøre de pågældende oplysninger på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside.

Med den foreslåede ændring tilføjes det i bestemmelsen, at bekendtgørelsen af dag og tid for afstemningen, af at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og af at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, også skal ske på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside.

Opslaget på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside med de nævnte oplysninger skal fremgå et passende sted og med en passende tydelighed. Offentliggørelsen af opslaget kan ske på en relevant temaside (underside på hjemmesiden) eller på en særskilt temahjemmeside, hvis ministeriet anser det for hensigtsmæssigt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal som hidtil bekendtgøre de nævnte oplysninger i landets dagblade.

Til nr. 2

Efter gældende ret er formuleringen af overskriften før § 38 »Opstillingsformer, partiliste og nominering«.

Reglerne for opstilling til folketingsvalg blev ændret ved lov nr. 714 af 8. juni 2017. Med lovændringen blev opstillingsformerne til folketingsvalg i lov om valg til Folketinget §§40-43 ændret således, at kandidaterne anføres i alfabetisk rækkefølge på stemmesedlen, men at et parti, der har sideordnet opstilling i en eller flere opstillingskredse, kan anmelde, at storkredsens kandidater anføres i den af partiet prioriterede rækkefølge på stemmesedlen. Opstillingskredsens kandidater skal dog anføres før eventuelle øvrige kandidater i storkredsen.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, ændres deloverskriften før § 38 i lov om valg til Folketinget således, at overskriften svarer til de efterfølgende bestemmelsers indhold. Med den foreslåede ændring fjernes ordet »nominering« i overskriften, så formuleringen af overskriften bliver »Opstillingsformer og partiliste«.

Til § 2

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg skal vælgerne optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Af lovens § 7, stk. 1, 2. pkt., følger, at personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, dvs. EU-statsborgere, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol (EU-diplomater), efter anmodning skal optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig, medmindre disse personer var optaget på valglisten til det sidst afholdte kommunale og regionale valg, og siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. I de tilfælde optages de automatisk på valglisten.

Det foreslås, at der i § 7, stk. 1, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., der som noget nyt vil medføre, at personer, der har valgtret efter § 1, stk. 1, nr. 2, i lov om kommunale og regionale valg uden at være bopælsregistreret i CPR, efter anmodning skal optages på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl. Anmodning om optagelse på valglisten skal indgives til kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.6. følger det af de EU-retlige regler, at EU-statsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor disse ikke er statsborgere, har valgtret og er valgberet til kommunale og regionale valg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat, og at disse EU-statsborgere kan udøve deres valgtret, når de har udtrykt ønske herom. Betingelsen om opholdsbevis som en af forudsætningerne for registrering i CPR og dermed for optagelse på valglisten er imidlertid en betingelse, som ikke gælder tilsvarende for personer med dansk indfødsret.

Med den foreslåede ændring af § 7, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg skal det således sikres, at EU-statsborgere, der lovligt har bopæl i Danmark, og som i øvrigt opfylder valgets betingelserne i lovens § 1, stk. 1, nr. 2, kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg og dermed kan udøve deres valgtret i overensstemmelse med de EU-retlige regler herom. Det drejer sig således om personer, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen og som herudover er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikkenordiske statsborgere.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.1.1. anses bopælskravet som udgangspunkt for opfyldt, hvis en person efter CPR-loven opfylder betingelserne for at være bopælsregistreret i kommunen. Der er derfor behov for at ændre den gældende bestemmelse om optagelse på valglisten, så det kan sikres, at de pågældende EU-statsborgere kan udøve deres valgtret til kommunale og regionale valg.

En EU-statsborger, der ikke er bopælsregistreret i CPR, kan efter den foreslåede bestemmelse anmode om at blive optaget på valglisten til kommunale og regionale valg. Anmodningen skal som nævnt indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende lovligt har bopæl. I forbindelse med anmodning om optagelse på valglisten skal den pågældende EU-statsborger ved hjælp af egnet dokumentation godtgøre, at vedkommende lovligt har bopæl i Danmark. Der kan ikke stilles krav om en bestemt form for dokumentation, herunder om besiddelse af et EU-opholdsdokument. En EU-statsborger kan efter opholdsbekendtgørelsens § 41 med ethvert egnet bevismiddel godtgøre at være omfattet af en rettighed. En hvilken som helst anden type dokumentation kan således benyttes til at godtgøre, at den pågæl-

dende EU-statsborger er omfattet af de EU-retlige regler om retten til fri bevægelighed og ophold. Der kan i overensstemmelse med reglerne i EU-opholdsbekendtgørelsens § 22 efter omstændighederne f.eks. være tale om dokumentation for lønnet beskæftigelse her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af en ansættelseskontrakt eller lønsedler), dokumentation for udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af registrering af virksomhed hos Erhvervsstyrelsen) eller dokumentation for endelig optagelse på en videregående privat eller offentlig uddannelsesinstitution i Danmark (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af et optagelsesbrev). Kommunalbestyrelsen må herefter konkret vurdere, om den fremlagte dokumentation godtgør, at den pågældende lovligt har bopæl i Danmark. Kan dette anses for godtgjort, skal der endvidere foretages en vurdering af, hvorvidt de øvrige betingelser (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt, dvs. kravet om, at opholdet her i landet skal vare over 3 måneder, jf. CPR-lovens § 16, stk. 1, og kravet om, at vedkommende har en bopæl eller et fast opholdssted, der kan danne grundlag for bopælsregistrering i CPR, jf. CPR-lovens § 16, stk. 5, jf. lovens § 6, stk. 1 og 2. Er dette tilfældet, og er de øvrige betingelser for valgret til kommunale og regionale valg opfyldt, skal den pågældendes anmodning om optagelse på valglisten imødekommes. Om reglerne for EU-statsborgeres ret til ophold her i landet henvises til afsnit 2.3.1.5. i de almindelige bemærkninger.

Har den pågældende EU-statsborger ikke fremlagt fornøden dokumentation, vil kommunen være berettiget til at nægte vedkommende optagelse på valglisten og i stedet henvise vedkommende til at ansøge om opholdsbevis hos den kompetente danske myndighed (for tiden Statsforvaltningen).

De nærmere regler om optagelse på valglisten af disse EU-statsborgere foreslås fastsat ved bekendtgørelse. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, med tilhørende bemærkninger for så vidt angår den foreslåede ændring af § 8, stk. 5, i lov om kommunale og regionale valg.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 8, stk. 5, i lov om kommunale og regionale valg, at økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, dvs. EU-statsborgere, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol (de såkaldte EU-diplomater), og om disse personers anmeldelse af flytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 970 af 7. august 2017 om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg af statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union registreret i Udenrigsministeriets protokol (EU-diplomater).

§ 9, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg fastsætter regler om, hvilke oplysninger der danner grundlag for hovedlisten og tilflytterlisten, som tilsammen udgør valglisten til kommunale og regionale valg, jf. lovens § 8, stk. 1, sidste pkt. Af lovens § 9, stk. 1, følger det således, at hovedlisterne skal udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valgret efter § 1, stk. 2 (dvs. EU-diplomater), og oplysninger om udlændinge, der ikke har valgret efter § 1, stk. 3 og 4 (dvs. udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte udlændinge og administrativt udviste udlændinge m.v.). Af lovens § 9, stk. 2, følger det, at tilflytterlisterne tilsvarende kan udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centra-

le Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valgtret efter § 1, stk. 3 og 4.

Det foreslås, at § 8, stk. 5, i lov om kommunale og regionale valg ændres, således at det fremgår, at økonomi- og indenrigsministeren som noget nyt også fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgtret efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Der indføres dermed hjemmel til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg af statsborgere fra en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere, men som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne.

Det påtænkes således ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved optagelse på valglisten af EU-statsborgere, der har valgtret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i CPR. Anmodning om optagelse på valglisten skal indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende EU-statsborger lovligt har bopæl uden at være bopælsregistreret i CPR, jf. lovforslagets § 2 1, og det påtænkes i kraft af den foreslåede bemyndigelse i lovens § 8, stk. 5, at der ved bekendtgørelse fastsættes nærmere regler om indgivelse, behandling og afgørelse af ansøgninger om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg.

Det påtænkes bl.a. at fastsætte regler om frister, krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg, behandling og afgørelse af ansøgningerne, underretning af ansøgere om afgørelser, gyldigheden af optagelsen på valglisten, meddelelse ved flytning til en ny kommune, udarbejdelse af valglisten og udsendelse af valgkort. Det påtænkes i den forbindelse af hensyn til valgklageinstitutionen at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. herved den tilsvarende bestemmelse i § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 89 af 23. januar 2014 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 af personer, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er bopælsregistreret i CPR. I forbindelse med fastsættelse af krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten påtænkes det at fastsætte regler om, at der skal gives oplysninger om, hvorvidt den pågældende EU-statsborger opstiller som kandidat eller er stiller for en kandidatliste til kommunale og regionale valg. Dette krav er begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med valgbestyrelsens godkendelse af kandidatlistener. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 5.

Den foreslåede bemyndigelse giver derimod ikke hjemmel til at ændre reglerne om herboende EU-statsborgeres valgtret og valgbarhed eller ændre reglerne om betingelserne for, at en herboende EU-statsborger kan anses for at have dokumenteret sit lovlige ophold her i landet i henhold til EU-rettens regler om fri bevægelighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås endvidere, at § 9, stk. 1 og 2, i lov om kommunale og regionale valg ændres, således at det som noget nyt fremgår af § 9, stk. 1, at hovedlisterne og tilflytterlisterne ud over oplysninger i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2 (dvs. EU-diplomater), og oplysninger om udlæn-

dinge, der ikke har valgret efter § 1, stk. 3 og 4, skal udarbejdes på grundlag af oplysninger om personer, der har valgret efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Der er tale om en ændring som konsekvens af den ved lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede ændring af § 7, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, hvoraf det følger, at EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, efter anmodning kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen senest lørdagen 10 dage før valgdagen bekendtgøre i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, jf. lov om kommunale og regionale valg § 11.

Den foreslåede ændring af § 11 i lov om kommunale og regionale valg indebærer, at kommunalbestyrelsen også skal bekendtgøre de pågældende oplysninger på kommunens hjemmeside.

Med den foreslåede ændring tilføjes det i bestemmelsen, at bekendtgørelsen af, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, også skal ske på kommunens hjemmeside.

Opslaget på kommunens hjemmeside med de nævnte oplysninger skal fremgå et passende sted og med en passende tydelighed. Offentliggørelsen af opslaget kan ske på en relevant temaside (underside på hjemmesiden) eller på en særskilt temahjemmeside, hvis kommunalbestyrelsen anser det for hensigtsmæssigt.

Kommunalbestyrelsen skal som hidtil bekendtgøre de nævnte oplysninger i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

Til nr. 4

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest tirsdagen 13 uger før valgdagen i de stedlige dagblade eller lokalaviser bekendtgøre antallet af dem, der skal vælges, antallet af stillere for en kandidatliste, fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlister, jf. lov om kommunale og regionale valg § 23, stk. 1, 1.-3. pkt., og dag og tid for afstemningen, jf. lov om kommunale og regionale valg § 22, stk. 1.

Den foreslåede ændring af § 22, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg indebærer, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet også skal bekendtgøre de pågældende oplysninger på kommunens henholdsvis regionens hjemmeside.

Med den foreslåede ændring tilføjes det i bestemmelsen, at bekendtgørelsen af antallet af dem, der skal vælges, af antallet af stillere for en kandidatliste, af fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlister, jf. § 23, stk. 1, 1.-3. pkt., og af dag og tid for afstemningen også skal ske på kommunens hjemmeside.

Efter lovens § 22, stk. 2, skal bekendtgørelsen efter stk. 1 tillige indeholde en kort redegørelse for, hvilke personer der har ret til at udøve valgret og stille op som kandidat til kommunalbestyrelsesvalget henholdsvis regionsrådsvalget, herunder om betingel-

serne for, at disse rettigheder tilkommer herboende udlændinge. Det følger dermed af den foreslåede ændring i lovforslagets § 2, nr. 4, at denne redegørelse også skal bekendtgøres på kommunens henholdsvis regionens hjemmeside.

Opslaget på kommunens henholdsvis regionens hjemmeside med de nævnte oplysninger skal fremgå et passende sted og med en passende tydelighed. Offentliggørelsen af opslaget kan ske på en relevant temaside (underside på hjemmesiden) eller på en særskilt temahjemmeside, hvis kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet anser det for hensigtsmæssigt.

Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal som hidtil bekendtgøre de nævnte oplysninger i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

Til nr. 5

Af den gældende bestemmelse i § 24, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg følger det, at en kandidatliste skal være underskrevet af de enkelte kandidater og skal indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. Lovens § 24, stk. 1, 2. pkt., indeholder en undtagelse til 1. pkt., idet det fastsættes, at for kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter lovens § 1, stk. 2 (dvs. EU-diplomater), skal der i stedet for personnummer opgives fødselsdato.

Det foreslås, at der i § 24, stk. 1, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., der som noget nyt vil medføre, at der for kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i CPR, i stedet for personnummer skal opgives fødselsdato. Det drejer sig således om kandidater, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere, men som i øvrigt opfylder valgretningsbetingelserne. Endvidere skal kandidatlisten være vedlagt oplysning om, hvorvidt de pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. den med lovforslaget foreslåede indsættelse af § 7, stk. 1, 2. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Kandidater, der har valgtret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), har som konsekvens af den manglende registrering i CPR ikke fået tildelt et personnummer. For at sikre, at disse EU-statsborgere kan udøve deres ret til at stille op til kommunale og regionale valg, foreslås det derfor ligesom for EU-diplomater, at der indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer i kandidatlisten for disse kandidater, således at der for disse EU-statsborgere alene kræves angivelse af fødselsdato.

Kravet om oplysning om, hvorvidt den pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, er alene begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretningsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget. Det er således ikke en forudsætning, at den pågældende EU-statsborger er eller har søgt om at blive optaget på valglisten for at kunne udøve sin ret til at opstille som kandidat til kommunale og regionale valg. I tilfælde, hvor der ikke allerede er foretaget en vurdering af, om den pågældende opfylder valgretningsbetingelserne til kommunale og regionale valg, skal denne vurdering således foretages i forbindelse med valgbestyrelsens gennemgang af kandidatlisten, jf. § 27, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg.

Valgbestyrelsen skal således i forbindelse med godkendelse af kandidatlistener til kommunale og regionale valg foretage en vurdering af, hvorvidt en kandidat, der er statsborger i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, og som ikke er bopælsregistreret i CPR, lovligt har bopæl i kommunen, medmindre denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med den pågældendes optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg. Endvidere skal der som for alle andre kandidater laves en vurdering af, om valgretsbetingelserne i øvrigt er opfyldt. En kandidat, der er EU-statsborger, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, kan ved hjælp af enhver form for egnet dokumentation godtgøre, at den pågældende lovligt har bopæl i kommunen. Anser valgbestyrelsen dette for godtgjort, skal der herefter foretages en vurdering af, om betingelserne for bopælsregistrering i CPR (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt. Er dette tilfældet, og er de øvrige valgbarhedsbetingelser til kommunale og regionale valg opfyldt, kan den pågældende kandidat godkendes.

Har den pågældende EU-statsborger ikke fremlagt fornøden dokumentation, vil valgbestyrelsen ved sin prøvelse af kandidatlistener og kandidater være berettiget til at nægte godkendelse af vedkommende kandidat.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter § 24, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg skal en kandidatliste indeholde oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. § 24 a. Listebetegnelsen skal ved kandidaternes underskrift være godkendt af disse.

Ved lovforslagets § 2, nr. 1, ændres § 24, stk. 3, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg således, at ordene »jf. § 24 a« ændres til: »jf. §§ 24 a-24 c«. Det foreslås således fastsat i bestemmelsen, at en kandidatliste skal indeholde oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. §§ 24 a-24 c.

Lovforslagets § 2, nr. 1, er en konsekvensændring som følge af, at der i lov om kommunale og regionale valg indsættes nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c, der fastsætter yderligere regler for kandidatlisternes listebetegnelse. Der sker ingen indholdsmæssig ændring af bestemmelsen i § 24, stk. 3, 1. pkt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter § 24 a, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg skal kandidatlistener for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, som listebetegnelse anvende det navn, de opstiller under til folketingsvalg, eller en betegnelse, hvori dette navn indgår. Tilsvarende gælder kandidatlistener for det tyske mindretals parti.

Andre kandidatlistener kan som listebetegnelse ikke anvende navnet på et af de partier, der er nævnt i stk. 1 (folketingspartier), en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistener for et af disse partier, jf. § 24 a, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

Som listebetegnelse kan ikke anvendes enkelte bogstaver (A, B, C osv.) eller en kombination af bogstaver, der ikke danner et ord (RV, CD, SF, KRF osv.), jf. § 24 a, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg.

En listebetegnelse kan endvidere ikke anvendes, såfremt det ved endelig dom er fastslået, eller der i øvrigt er grund til at antage, at en anden på andet grundlag har eneret til listebetegnelsen, uden at indehaveren af eneretten har givet samtykke hertil, jf. § 24 a, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg.

Efter de gældende regler er det således muligt at opstille flere kandidatlister med samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i den samme kommune henholdsvis region.

Med den foreslåede bestemmelse indsættes en ny § 24 b i lov om kommunale og regionale valg, der indfører et forbud mod ens listebetegnelser ved kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region. Formålet med et forbud mod ens listebetegnelser ved kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region er at skabe størst mulig klarhed for vælgerne omkring de forskellige kandidatlister og undgå, at vælgerne forveksler de opstillede kandidatlister og ved en fejl får sat kryds ved en anden kandidatlisten end den, som vælgeren havde tænkt sig at stemme på.

Det foreslås i § 24 b, stk. 1, at valgbestyrelsen, når der er indleveret flere kandidatlister med samme listebetegnelse til samme valg, der ikke er omfattet af § 24 a, stk. 2-4, og ikke er omfattet af § 24 b, stk. 8, træffer afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, jf. stk. 2-7.

Bestemmelsen indebærer et forbud mod, at flere kandidatlister opstiller under samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region.

Forbuddet i § 24 b, stk. 1, gælder kun, hvis der indleveres flere kandidatlister under samme listebetegnelse til det samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, som ikke er omfattet af § 24 a, stk. 2-4, og ikke er omfattet af § 24 b, stk. 8.

Bestemmelsen i § 24 b, stk. 1, indebærer alene et forbud mod, at der er ved kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, opstiller flere kandidatlister under samme listebetegnelse i samme kommune henholdsvis region. Der er intet til hinder for, at flere kandidatlister med samme listebetegnelse opstiller til kommunalbestyrelsesvalg i hver sin kommune eller til regionsrådsvalg i hver region, eller at én kandidatliste opstiller til kommunalbestyrelsesvalg i en kommune, og en anden kandidatliste med samme listebetegnelse opstiller til regionsrådsvalg i den region, hvori kommunen er beliggende.

Bestemmelsen i § 24 b, stk. 1, indebærer alene et forbud mod, at det er den samme listebetegnelse, flere kandidatlister opstiller under til samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg. Forbuddet i § 24 b, stk. 1, er ikke til hinder for, at der opstiller flere kandidatlister, hvor der til samme listebetegnelse er tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold. Dette præciseres ved den foreslåede bestemmelse i stk. 6.

Forbuddet i § 24 b, stk. 1, suppleres af det foreslåede forbud i § 24 c mod, at flere kandidatlister opstiller til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kom-

mune henholdsvis region under listebetegnelser, der giver anledning til nærliggende risiko for forveksling med hinanden.

Det foreslåede forbud i § 24 b, stk. 1, er subsidiært i forhold til de gældende forbud mod at anvende bestemte listebetegnelser i § 24 a, stk. 2-4, i lov om kommunale og regionale valg og den foreslåede afvisningsbeføjelse i § 24 b, stk. 8, jf. ordene i § 24 b, stk. 1, ”, *der ikke er omfattet af § 24 a, stk. 2-4, og ikke er omfattet af stk. 8,*”.

Forbuddet i § 24 b, stk. 1, omfatter følgelig ikke de tilfælde, hvor en kandidatlistes listebetegnelse ikke må anvendes som følge af § 24 a, stk. 2. Opstiller der en kandidatliste for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, og vælger en anden kandidatliste til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i sin listebetegnelse at benytte navnet på et af de partier, der er nævnt i lovens § 24 a, stk. 1 (folketingspartier), en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistene for et af disse partier, er den pågældende anden kandidatliste efter lovens § 24 a, stk. 2 afskåret fra at benytte denne listebetegnelse. Vælger flere kandidatlistene til samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i deres listebetegnelse at benytte navnet på et af de partier, der er nævnt i lovens § 24 a, stk. 1 (folketingspartier), en betegnelse, hvori dette navn indgår, eller en betegnelse, der kan give anledning til, at kandidatlisten forveksles med kandidatlistene for et af disse partier, vil hver af de pågældende kandidatlistene være afskåret efter lovens § 24 a, stk. 2, fra at benytte denne listebetegnelse, også selv om der ikke opstillet nogen kandidatliste for folketingspartiet. I begge situationer vil forbuddet efter den foreslåede § 24 b, stk. 1, ikke finde anvendelse.

Det foreslåede forbud i § 24 b, stk. 1, er således subsidiært i forhold til bestemmelsen i § 24 a, stk. 2. § 24 b, stk. 1, vil hermed være relevant, hvis flere kandidatlistene, der ikke er kandidatlistene for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, indleveres under samme listebetegnelse, eller hvis flere kandidatlistene, der er kandidatlistene for samme parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, indleveres under samme listebetegnelse. § 24 b, stk. 1, vil derimod ikke være relevant, hvis flere kandidatlistene, hvoraf en er kandidatliste for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, og de andre ikke er, indleveres under samme listebetegnelse, idet denne situation fortsat skal afgøres efter lovens § 24 a, stk. 2.

Det foreslåede forbud i § 24 b, stk. 1, er endvidere subsidiært i forhold til bestemmelsen i § 24 a, stk. 3. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke de tilfælde, hvor en listebetegnelse ikke må anvendes som følge af anvendelsen af enkelte bogstaver (A, B, C osv.) eller en kombination af bogstaver, der ikke danner et ord (RV, CD, SF, KRF osv.), jf. § 24 a, stk. 3.

Det foreslåede forbud i § 24 b, stk. 1, er desuden subsidiært i forhold til bestemmelsen i § 24 a, stk. 4. Forbuddet i § 24 b, stk. 1, omfatter ikke tilfælde, hvor flere kandidatlistene indleveres under samme listebetegnelse til samme kommunalbestyrelses- eller regionsrådsvalg, men hvor en af kandidatlistene eller tredjemand muligvis har eneret til betegnelsen efter den gældende bestemmelse i § 24 a, stk. 4. I disse tilfælde skal valgbestyrelsen først undersøge, om en af kandidatlistene har eneret til betegnelsen efter § 24 a, stk. 4, inden det afgøres efter de foreslåede regler i § 24 b, stk. 2-5, hvilken af de indleverede kandidatlistene har fortrinsret. Valgbestyrelsen skal som hidtil alene overveje, om listebetegnelsen på en indleveret kandidatliste er i strid med andres eneret, i de tilfælde, hvor valgbestyrelsen i forvejen - uden at foretage selvstændige

undersøgelser – har kendskab til, at listebetegnelsen på en indleveret lokalliste kunne være identisk eller forvekslelig med navnet på en erhvervsvirksomhed, et varemærke eller en aktiv ikke-erhvervsdrivende forening. Valgbestyrelsen har således ikke pligt til at foretage selvstændige undersøgelser for at afklare, om der findes andre, som måtte have materiel eneret til de indleverede lokallisters listebetegnelser.

Det foreslåede forbud i § 24 b, stk. 1, er endelig subsidiært i forhold til den foreslåede afvisningsbestemmelse i § 24 b, stk. 8. Forbuddet i § 24 b, stk. 1, omfatter således ikke det tilfælde, hvor en kandidatliste, der indleveres under samme listebetegnelse som andre kandidatlistes til samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, afvises som følge af, at valgbestyrelsen finder, at kandidatlisten åbenbart ikke er gyldig, jf. den gældende § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg. I den foreslåede § 24 b, stk. 8, foreslås denne beføjelse gjort obligatorisk for valgbestyrelsen.

Det forhold, at forbuddet i § 24 b, stk. 1, ikke omfatter tilfælde, der er omfattet af § 24 a, stk. 2-4, eller § 24 b, stk. 8, indebærer, at de foreslåede bestemmelser i § 24 b, stk. 2-5, om, hvilken af de indleverede kandidatlistes med samme listebetegnelse der i givet fald har fortrinsret, heller ikke finder anvendelse på sådanne kandidatlistes.

Forbuddet i § 24 b, stk. 1, omfatter derimod tilfælde, hvor flere kandidatlistes indleveres under samme listebetegnelse til samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, uanset at den kandidatliste, valgbestyrelsen efter de foreslåede bestemmelser i stk. 2-5 træffer afgørelse om har fortrinsret, efterfølgende ikke erklæres for endelig gyldig af valgbestyrelsen, jf. § 27 i lov om kommunale og regionale valg. I dette tilfælde skal valgbestyrelsen ikke træffe fornyet afgørelse efter den foreslåede § 24 b.

Valgbestyrelsen har pligt til at træffe afgørelse efter § 24 b om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, når der indleveres flere kandidatlistes med samme listebetegnelse til samme valg. Kandidatlistes kan således ikke aftale eller give samtykke til, at flere kandidatlistes opstiller under samme listebetegnelse.

En indleveret kandidatliste kan derimod godt tilbagekaldes af kandidatlistens repræsentant over for valgbestyrelsens formand senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen, jf. § 26, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg og derved fratage sin ret til at benytte en eventuel fortrinsret, som kandidatlisten efter de foreslåede reglerne i stk. 2-5 måtte have til at anvende den pågældende listebetegnelse. Sker en sådan tilbagekaldelse, vil valgbestyrelsen ikke være forpligtet til at træffe en fornyet afgørelse efter § 24 b. En kandidatliste, der er afvist efter reglerne i § 24 b, stk. 1-5, har mulighed for genindlevere sin liste senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 7, 3. pkt.

Det foreslås, at valgbestyrelsen træffer afgørelse ud fra nærmere fastsatte kriterier, der skal anvendes i en nærmere bestemt rækkefølge, jf. § 24 b, stk. 2-5.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 1, er det valgbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Forslaget er dog ikke til hinder for, at valgbestyrelsen efter de almindelige regler om delegation bestemmer, at denne opgave på valgbestyrelsens vegne og under valgbestyrelsens ansvar og instruktion skal varetages af formanden for valgbestyrelsen eller af forvaltningen i vedkommende kommune eller region. Dette gælder også de beføjelser, valgbestyrelsen tildeles i § 24 b, stk. 2-7, og i § 24 c.

Den afgørelse, som valgbestyrelsen skal træffe efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, om hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, skal træffes efter reglerne i stk. 2-7, jf. udtrykket i § 24 b, stk. 1 ” jf. stk. 2-7”. Valgbestyrelsens afgørelse skal således træffes efter reglerne i stk. 2-5 for, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, og valgbestyrelsens afgørelse af, hvorvidt der er indleveret flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, skal træffes i overensstemmelse med stk. 6.

Om tidsfristerne for valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 henvises til den foreslåede bestemmelse i stk. 7, hvorefter valgbestyrelsen straks eller senest 45 dage før valgdagen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse.

I § 24 b, stk. 2, foreslås det, at en kandidatliste, der ved det seneste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, har fortrinsret til at anvende denne listebetegnelse ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1.

Det vil være en betingelse for, at en kandidatliste kan anses for omfattet af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, at den pågældende kandidatliste, der blev valgt ind i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved seneste valg under den angivne listebetegnelse, fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet 11 uger før valgdagen under den angivne listebetegnelse, og at der er identitet mellem den kandidatliste, der blev valgt ind ved det seneste valg, og den kandidatliste, der nu genopstiller.

Betingelsen om, at kandidatlisten opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg, vil være opfyldt, såfremt kandidatlisten ifølge valgbestyrelsens opgørelse af valget, jf. lov om kommunale og regionale valg kapitel 8, eller i tilfælde af valgklager ifølge den endelige afgørelse af valget, jf. lovens §§ 93 og 94, har opnået et eller flere mandater. Betingelsen er opfyldt, uanset om den eller de valgte umiddelbart efter modtagelsen af valget vælger at udtræde af kandidatlisten.

Betingelsen om, at kandidatlisten tirsdagen 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, vil være opfyldt, hvis et eller flere medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på denne dag repræsenterer den kandidatliste, der opnåede repræsentation ved det seneste valg. Det er forholdene på tirsdagen 11 uger før valgdagen, der er afgørende for vurderingen. Betingelsen vil i almindelighed være opfyldt, hvis et eller flere medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har anmeldt at tilhøre den pågældende kandidatliste og ikke senest tirsdagen 11 uger før valgdagen har tilkendegivet at ville udtræde over for kommunalbestyrelsen eller offentligheden. At et medlem påtænker at udtræde af kandidatlisten, men ikke over for kommunalbestyrelsen/regionsrådet eller offentligheden har tilkendegivet dette, har ikke betydning.

Betingelsen om repræsentation og identitet skal være opfyldt 11 uger før valgdagen svarende til det tidligste tidspunkt for indlevering af kandidatlistes. Efter de gældende regler kan kandidatlistes tidligst indleveres henholdsvis 11 uger før valgdagen for så vidt angår kandidatlistes, der ønsker sig fritaget for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere, og 9 uger før valgdagen for så vidt angår øvrige kandidatlistes, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg.

Kravet om identitet mellem den liste, der blev valgt ind ved det seneste valg, og den liste, der nu genopstiller, skal forstås på samme måde som det tilsvarende identitetskrav, der gælder ved fritagelse for indsamling af et mindsteantal stillere, jf. § 19, stk. 4, i lov om kommunale og regionale valg, som blev indført ved lov nr. 1742 af 22. december 2015.

Dette indebærer, at en kandidatliste, der efter forslaget ønsker fortrinsret til at anvende en listebetegnelse som følge af, at kandidatlisten ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, vil skulle godtgøre over for valgbestyrelsen, at dette identitetskrav er opfyldt tirsdagen 11 uger før valgdagen.

Det er ikke tilstrækkeligt, at kandidatlisten blot hævder at repræsentere den oprindelige liste. Dokumentation for, at identitetskravet er opfyldt, kan f.eks. ske ved en erklæring fra listens/partiets ledelse og fremlæggelse af dokumentation for, at de pågældende personer tegner listen udadtil eller er bemyndiget hertil afhængigt af den pågældende listes/det pågældende partis organisation. Valgbestyrelsen kan bede kandidatlisten om at indsende yderligere oplysninger og må i tilfælde af, at kandidatlisten ikke har mulighed herfor eller ikke ønsker dette, træffe afgørelsen på det foreliggende grundlag. I langt de fleste tilfælde forventes identitetskravet ikke at give anledning til nogen afgrænsningsproblemer.

For kandidatlistes, der opnåede repræsentation ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg, og som fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, uden at der er sket ændringer i listebetegnelsen eller væsentlige ændringer i listens medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, vil der som udgangspunkt ikke være behov for dokumentation.

Der kan opstilles følgende typetilfælde, hvor der som udgangspunkt vil være den fornødne identitet:

- a) Ingen af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere (men kan godt evt. være erstattet af stedfortræder(e) fra listen som følge af udtræden af kommunalbestyrelsen/regionsrådet), og listen har bevaret sin listebetegnelse.
- b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, men disse medlemmer udgør under halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet, listen har ikke skiftet listebetegnelse, og der er ikke i øvrigt forhold, som giver anledning til tvivl hos valgbestyrelsen om, at der er identitet.

Der vil i de under pkt. a) og b) nævnte situationer i almindelighed være identitet, uanset om der er sket flere udmeldelser af bestyrelsen for kandidatlistens organisation.

Der kan endvidere opstilles følgende typetilfælde, hvor der som udgangspunkt ikke vil være den fornødne identitet:

- a) Listen har skiftet listebetegnelse. Dette gælder uanset, om alle de oprindeligt indvalgte medlemmer – eller evt. alene det oprindeligt indvalgte medlem – fortsat stiller op for listen med den nye listebetegnelse. Undtaget er dog mindre ændringer af listens navn, hvor det er åbenbart, at der fortsat er identitet (f.eks. hvis moder-

partiet, som listen stiller op for lokalt, har ændret partnavnet i løbet af valgperioden).

b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, og disse medlemmer udgør mindst halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet.

c) Der er sket en sprængning af en kandidatliste, hvor hver fraktion herefter hævder at repræsentere den oprindelige kandidatliste. Valgbestyrelsen skal foretage en vurdering af, om der reelt er sket en sprængning af listen. Valgbestyrelsen kan i den situation lægge vægt på, om der er sket en sprængning af bestyrelsen for kandidatlistens organisation. Hvis der reelt er tvivl, kan der ikke for nogen af parterne fastslås identitet.

I tilfælde, hvor en kandidatliste, der er repræsenteret i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, opstiller helt nye kandidater, fordi ingen af de indvalgte medlemmer genopstiller, vil der fortsat kunne være den fornødne identitet, hvis der foreligger dokumentation for, at identitetskravet er opfyldt, f.eks. ved en erklæring fra listens/partiets ledelse og fremlæggelse af dokumentation for, at de pågældende personer tegner listen udadtil eller er bemyndiget hertil afhængig af den pågældende listes/det pågældende partis organisation. Det samme gælder i tilfælde, hvor nogle af de valgte medlemmer af kandidatlisten genopstiller, men andre ikke gør. Det er således ikke afgørende ved bedømmelsen af identitetskravet, hvilke kandidater der (gen)opstiller.

I § 24 b, stk. 3, foreslås det, at, hvis det ikke kan afgøres efter stk. 2, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, har en kandidatliste, der ved det seneste valg var opstillet under den angivne listebetegnelse til valget, og hvor mindst halvdelen af kandidatlistens tidligere opstillede kandidater genopstiller til valget, fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3, finder anvendelse i den situation, hvor ingen af kandidatlisterne, der er indleveret under samme listebetegnelse ved samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, har fortrinsret efter stk. 2, eller hvis flere af kandidatlisterne, der er indleveret under samme listebetegnelse ved samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, har fortrinsret efter stk. 2. Det er efter stk. 3, alene en betingelse, at kandidatlisten var opstillet under den angivne listebetegnelse til det seneste valg til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd. Det er ikke en betingelse efter stk. 3, at kandidatlisten opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved seneste kommunalbestyrelsesvalg henholdsvis regionsrådsvalg.

En kandidatliste har alene fortrinsret efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3, hvis kandidatlisten er endeligt godkendt af valgbestyrelsen ved det seneste valg til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd. Kandidatlisten skal være endeligt godkendt efter at have afhjulpet de mangler, valgbestyrelsen måtte have pålagt kandidatlisten at afhjælpe, jf. § 27 i lov om kommunale og regionale valg.

En kandidatliste har endvidere alene fortrinsret efter stk. 3, hvis mindst halvdelen af kandidatlistens tidligere opstillede kandidater genopstiller til herværende kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg. Betingelsen indebærer, at mindst halvdelen af de

kandidater, der var opstillet på den endeligt godkendte kandidatliste ved det seneste valg til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd, genopstiller til herværende valg til samme kommunalbestyrelse eller regionsråd.

Ved optællingen af, hvor mange kandidater der var opstillet på den endeligt godkendte kandidatliste ved det seneste valg til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd, skal det ikke tages i betragtning, om en eller flere kandidater, der var opstillet på kandidatlisten, efter indleveringen af kandidatlisten og efter det seneste valg over for kommunalbestyrelsen/regionsrådet eller offentligheden havde tilkendegivet, at vedkommende udtrådte af kandidatlisten.

Det må afgøres på tidspunktet for indlevering af kandidatlisten til herværende kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg og valgbestyrelsens efterfølgende afgørelse, hvorvidt mindst halvdelen af de kandidater, der var opstillet ved det seneste valg, genopstiller ved at stå anført på kandidatlisten som kandidater. Det skal være mindst halvdelen af de kandidater, der var opstillet ved det seneste valg, der genopstiller. Nye kandidater, der opstiller på kandidatlisten ved herværende valg, skal ikke medregnes. Har en eller flere kandidater efter kandidatlistens indlevering til valgbestyrelsen tilkendegivet over for offentligheden eller valgbestyrelsen, at vedkommende tilbagekalder sit kandidatur, skal dette ikke tages i betragtning, da en kandidat ikke kan trække sit kandidatur tilbage, når kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen, jf. § 26, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

En kandidatliste har alene fortrinsret efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3, hvis der er identitet mellem den tidligere og den nu opstillede kandidatliste. Spørgsmålet om identitet skal afgøres efter tilsvarende kriterier som efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2, idet de kriterier i stk. 2, der vedrører indvalgte i kommunalbestyrelsen/regionsrådet dog ikke finder anvendelse. Der vil som udgangspunkt være den fornødne identitet, hvis en kandidatliste ikke har skiftet listebetegnelse, og der ikke er sket en sprængning af kandidatlisten. Hvis mindst halvdelen af de kandidater, der var opstillet på den endeligt godkendte kandidatliste ved det seneste valg til vedkommende kommunalbestyrelse eller regionsråd, genopstiller til herværende valg til samme kommunalbestyrelse eller regionsråd, vil der som udgangspunkt foreligge identitet, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3. Modsat vil der som udgangspunkt ikke være den fornødne identitet, hvis kandidatlisten har skiftet listebetegnelse. Undtaget er dog mindre ændringer af listens navn, hvor det er åbenbart, at der fortsat er identitet (f.eks. hvis moderpartiet, som listen stiller op for lokalt, har ændret partinavnet i løbet af valgperioden). Der vil endvidere ikke som udgangspunkt være den fornødne identitet, hvis der er sket en sprængning af en kandidatliste, hvor hver fraktion herefter hævder at repræsentere den oprindelige kandidatliste. Valgbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, om der reelt er sket en sprængning af listen. Valgbestyrelsen kan i den situation lægge vægt på, om der er sket en sprængning af bestyrelsen for kandidatlistens organisation. Hvis der reelt er tvivl, kan der ikke for nogen af parterne fastslås identitet.

I § 24 b, stk. 4, foreslås det, at hvis det ikke kan afgøres efter stk. 2 eller 3, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, går en tidligere indleveret kandidatliste forud for en senere indleveret kandidatliste ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4, finder anvendelse i den situation, hvor ingen af kandidatlisterne, der er indleveret under samme listebetegnelse ved samme kommu-

nalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, har fortrinsret efter stk. 2 eller 3, eller hvis flere af kandidatlisterne, der er indleveret under samme listebetegnelse ved samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, har fortrinsret efter stk. 2 eller 3. At flere af kandidatlisterne, der er indleveret under samme listebetegnelse ved samme kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, har fortrinsret efter stk. 3, vil dog kun kunne ske ved kommunalbestyrelsesvalget eller regionsrådsvalget i 2021. Dette skyldes, at flere kandidatlister ved kommunalbestyrelsesvalget eller regionsrådsvalget i 2017 godt måtte anvende samme listebetegnelse efter de gældende regler. Ved fremtidige kommunale og regionale valg vil dette ikke kunne ske som følge af de foreslåede regler.

Det er tidspunktet for indleveringen af kandidatlisten ved herværende kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg, der efter stk. 4, er afgørende. Indleveringen skal være rettidig og retmæssig. En kandidatliste skal være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 7 uger før valgdagen. Kandidatlister, der ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af et mindsteantal stillere, skal dog være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 9 uger før valgdagen. Kandidatlister skal indgives på en formular, der er godkendt af økonomi- og indenrigsministeren. Der henvises til § 23, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg. Det er tidspunktet for kandidatlistens indlevering på Økonomi- og Indenrigsministeriets formular til valgbestyrelsens formand inden seneste frist, der er afgørende.

Er flere kandidatlister indgivet samme dag, afgøres det ud fra klokkeslættet, hvilken kandidatliste der er indleveret først. Er flere kandidatlister indleveret på samme dag og klokkeslæt, eller kan valgbestyrelsen ikke afgøre, hvilken kandidatliste der er indleveret først, må valgbestyrelsen foretage lodtrækning, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 5, ved afgørelsen af, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse. Det forudsættes, at valgbestyrelsen fører en fortegnelse over dato og klokkeslæt for modtagelsen af indgivne kandidatlister, jf. herved § 23, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg.

I § 24 b, stk. 5, foreslås det, at valgbestyrelsen foretager lodtrækning, hvis det ikke kan afgøres efter stk. 2-4, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse.

Lodtrækning skal ske efter stk. 5, hvis det ikke kan afgøres efter de foreslåede bestemmelser i stk. 2-4, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse. Det kan være tilfældet, hvis ingen eller flere af de indleverede kandidatlister har fortrinsret efter stk. 2 eller 3, eller hvis det ikke efter stk. 4, kan afgøres, hvilken kandidatliste der er indleveret først.

Lodtrækningen forudsættes at foregå umiddelbart efter, at det ikke kan afgøres efter stk. 2-4, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse. Lodtrækningen kan under valgbestyrelsens ansvar og instruktion foretages af formanden for valgbestyrelsen eller af forvaltningen i vedkommende kommune eller region. Lodtrækningen er ikke offentlig. Det forudsættes, at valgbestyrelsen eller dens sekretariat foretager et skriftligt notat om afholdelsen og resultatet af lodtrækningen i overensstemmelse med notatpligten i offentlighedslovens § 13.

I § 24 b, stk. 6, fastsættes, at de foreslåede bestemmelser i stk. 1-5, ikke er til hinder for, at kandidatlister anvender den samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørshold.

Forbuddet i den foreslåede bestemmelse i stk. 1, mod, at flere kandidatlistes opstiller til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg under samme listebetegnelse i samme kommune henholdsvis region, er dermed ikke til hinder for, at der opstiller flere kandidatlistes, hvor der til samme listebetegnelse er tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold. Dette præciseres ved den foreslåede bestemmelse i stk. 6.

Den betegnelse, som efter stk. 6, gerne må tilføjes den samme listebetegnelse som en anden kandidatliste, skal angive et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold. Det kan være en geografisk tilknytning ved angivelse af et geografisk område i form af en egn, f.eks. "Lokallisten Møn", ved angivelse af et geografisk sted i form af en by, f.eks. "Lokallisten Ørby", eller ved angivelse af et verdenshjørne, f.eks. "Lokallisten Nord". Eller det kan være ved angivelse af et andet tilhørsforhold, der angiver, at lokallisten alene har tilhørsforhold til en del af kommunen. Tilhørsforholdet behøver ikke at være geografisk. Som anført i bemærkningerne til § 34, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg om tildeling af bogstavbetegnelse til lokallister, som indført ved lov om kommunale valg, jf. lov nr. 140 af 8. marts 1989, kan kandidatlistes med fælles listebetegnelse tildeles samme bogstavbetegnelse, uanset om en eventuel tillægsbetegnelse til en fælles listebetegnelse angiver et særligt geografisk eller andet tilhørsforhold, og et partis ungdomsorganisationer kan således opstille under det pågældende partis bogstavbetegnelse, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, spalte 2814.

Det er efter den foreslåede bestemmelse i stk. 6, ingen betingelse, at den anden kandidatliste, der anvender listebetegnelsen, også skal have tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold. Det er tilstrækkeligt, at alene den omhandlede kandidatliste har tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, mens den anden ikke gør. Har flere andre kandidatlistes ikke tilføjet en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, vil disse kandidatlistes dog være omfattet af det foreslåede forbud i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 6, indebærer endvidere, at der i tilfælde, hvor kandidatlistes med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, anvender den samme listebetegnelse, ikke er nærliggende risiko for forveksling mellem de pågældende kandidatlistes, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24 c.

Den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 7, indeholder en række regler om fremgangsmåden for valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 af, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse.

Det foreslås i § 24 b, stk. 7, 1. pkt., at valgbestyrelsen straks eller senest 45 dage før valgdagen træffer afgørelse efter stk. 1.

Med udtrykket "afgørelse efter stk. 1" menes, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Er der flere kandidatlistes, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, forudsættes det, at valgbestyrelsens afgørelse over for hver af disse kandidatlistes træffes samtidig.

Valgbestyrelsen har pligt til at træffe afgørelse efter stk. 1, i overensstemmelse med bestemmelsens tidsangivelse. Med udtrykket "straks" menes, at valgbestyrelsen, når valgbestyrelsen har konstateret, at der er indleveret to eller flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, straks efter indleveringen af den seneste kandidatliste skal træffe afgørelse efter stk. 1. Har valgbestyrelsen efter modtagelsen af to eller flere kan-

didatlisten med samme listebetegnelse truffet afgørelse efter stk. 1, og indgives efterfølgende en ny kandidatliste med samme listebetegnelse, skal valgbestyrelsen træffe en fornyet afgørelse efter stk. 1. Den fornyede afgørelse skal træffes efter kriterierne i stk. 2-5. Valgbestyrelsen er ved denne fornyede afgørelse berettiget til at afgøre, at den kandidatliste, der ved den tidligere afgørelse fik fortrinsret, ikke skal have fortrinsret efter den fornyede afgørelse.

Det foreslås i § 24 b, stk. 7, 2. pkt., at valgbestyrelsen afviser kandidatlisten, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, og underretter kandidatlistens repræsentant herom. Valgbestyrelsen har efter bestemmelsen pligt til at afvise kandidatlisten, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Valgbestyrelsen skal underrette den repræsentant for kandidatlisten, som kandidatlistens ledelse samtidig med kandidatlistens indlevering har meddelt valgbestyrelsens formand skal være legitimeret til at udøve repræsentantens beføjelser og optræde som kontaktperson, jf. nærmere § 23 a i lov om kommunale og regionale valg.

Det forudsættes, at valgbestyrelsen straks efter sin afgørelse underretter kandidatlistens repræsentant. Valgbestyrelsen kan desuden, men skal ikke, underrette repræsentanten for den kandidatliste, der har fortrinsret til at anvende listebetegnelsen. Vælger valgbestyrelsen at underrette, skal valgbestyrelsen tage forbehold for, at der efterfølgende indleveres flere kandidatlistes med samme listebetegnelse med den virkning, at valgbestyrelsen skal træffe en fornyet afgørelse efter stk. 1, jf. ovenfor.

Det foreslås i § 24 b, stk. 7, 3. pkt., at afgørelsen indføres i valgbogen, og at en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant. Det er valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1, over for den eller de kandidatlistes, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, der skal indføres i valgbogen.

Det foreslås i § 24 b, stk. 7, 4. pkt., at der senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen kan indleveres en ny kandidatliste til valgbestyrelsens formand, jf. § 27, stk. 2, 2-4. pkt., og stk. 3.

Bestemmelsen finder anvendelse i den situation, hvor en kandidatliste efter stk. 2-5 ikke er berettiget til at anvende den angivne listebetegnelse og som følge heraf afvises af valgbestyrelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 7, 2. pkt.

Det følger af bestemmelsen, at kandidatlistes, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse og som følge heraf afvises af valgbestyrelsen, kan indlevere en ny kandidatliste til valgbestyrelsens formand senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen. Bestemmelsen giver en kandidatliste, der er blevet afvist efter stk. 1, mulighed for at indlevere en ny kandidatliste med en anden listebetegnelse inden for den angivne frist. Det foreslås fastsat i bestemmelsen, at muligheden for at indlevere en ny kandidatliste med en anden listebetegnelse skal afgøres efter de sædvanlige regler herom i lovens § 27, stk. 2, 2-4. pkt., og stk. 3. Det følger af reglerne i lovens § 27, stk. 2, 2-4. pkt., og stk. 3, at der senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen kan indleveres en ny kandidatliste, at valgbestyrelsens formand træffer afgørelse om kandidatlistens gyldighed og om godkendelse af kandidaterne, at afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, og at valgbestyrelsens formand kan afvise kandidatlisten, hvis den åbenbart ikke er gyldig. Hvis den nye kandidatlistes listebetegnelse er identisk med en anden indleveret kandidatlistes listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling med en indleveret kandidatlistes listebetegnelse, skal valgbestyrelsen igen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke

kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse efter kriterierne i de foreslåede bestemmelser i § 24 b, stk. 1-5.

Det foreslås i § 24 b, stk. 8, at indleveres flere kandidatlister med den samme listebetegnelse, afviser valgbestyrelsens formand kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 8, indebærer, at valgbestyrelsens formand er forpligtet til at afvise kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige. Bestemmelsen indebærer ingen ændringer i, under hvilke betingelser valgbestyrelsens formand kan afvise kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige. Dette skal fortsat afgøres efter bestemmelsen i § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg således som bestemmelsen skal forstås efter denne bestemmelses bemærkninger.

Bestemmelsen i § 24 b, stk. 8, indebærer derfor, at valgbestyrelsens formand skal træffe afgørelse om afvisning af en kandidatliste, der åbenbart ikke er gyldig i overensstemmelse med § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg ud fra de retningslinjer, der følger af bemærkningerne til § 27, stk. 3, jf. Folketingstidende 2015-2016, A, L 8 som fremsat den 7. oktober 2015, side 81.

En afvisningsgrund kan således være, hvis en kandidatliste, som ikke er fritaget for stillerkravet, har indleveret underskrifter fra væsentlig færre stillere end det påkrævede mindsteantal. Indeholder kandidatlisten således mindre end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil valgbestyrelsens formand som udgangspunkt skulle afvise kandidatlisten efter den foreslåede bestemmelse.

Også andre åbenbare formelle mangler medfører efter omstændighederne, at valgbestyrelsens formand skal afvise en kandidatliste, herunder afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidatlistens stillere, jf. § 25, stk. 2, 1. og 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, afgivelse af mangelfulde oplysninger om mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste, jf. lovens § 24, stk. 1, eller manglende underskrifter fra mere end halvdelen af kandidaterne på den pågældende kandidatliste. Er f.eks. stillernes personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af det påkrævede mindsteantal stillere, vil der som udgangspunkt ligeledes foreligge en afvisningsgrund. Er personnumre eller de sidste fire cifre heri udeladt for mere end halvdelen af kandidaternes vedkommende, vil der ligeledes foreligge en afvisningsgrund.

Det foreslås med indsættelsen af § 24 c i lov om kommunale og regionale valg, at § 24 b finder tilsvarende anvendelse, hvis der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlister, der ikke er kandidatlister for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1.

Beføjelsen til at afvise kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige, tilkommer valgbestyrelsens formand, jf. § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg. Dette er ikke til hinder for, at valgbestyrelsens formand efter de almindelige regler om delegation bestemmer, at denne opgave på formandens vegne og under formandens ansvar og instruktion skal varetages af forvaltningen i vedkommende kommune eller region.

Den foreslåede bestemmelse i § 24 c indebærer, at alle bestemmelserne i § 24, stk. 1-8, finder tilsvarende anvendelse, hvis der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlister, der ikke er kandidatlister for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1.

Dette indebærer, at valgbestyrelsen straks ved modtagelse af en kandidatliste skal vurdere, om der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for denne kandidatliste og listebetegnelsen for andre indleverede kandidatlister, når der er tale om kandidatlister, der ikke er kandidatlister for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg. Hvis valgbestyrelsen finder, at dette er tilfældet, skal valgbestyrelsen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Det bemærkes, at det alene er i de tilfælde, hvor valgbestyrelsen finder, at der er nærliggende risiko for forveksling, at valgbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlister der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse. Valgbestyrelsens afgørelse skal træffes straks og senest 45 dage før valgdagen, jf. § 24 a, stk. 7.

Valgbestyrelsens afgørelse af, om der er nærliggende risiko for forveksling, må bero på en konkret vurdering. Der skal dog ikke anlægges en så restriktiv vurdering som ved vurderingen af forvekslingsrisiko med folketingspartier. Forslaget er møntet på den situation, hvor lokallisternes listebetegnelse er meget ens, men dog ikke helt ens. Ved vurderingen kan valgbestyrelsen eksempelvis lægge vægt på, om listebetegnelserne alene adskiller sig ved den grammatiske form eller skrivemåde, f.eks. Borgerlisten og Borgernes Liste eller Det moderate parti og Moderatpartiet.

For at kunne skaffe de fornødne oplysninger til at afgøre spørgsmål om nærliggende risiko for forveksling kan det være nødvendigt at indhente en udtalelse fra det parti, hvis navn kandidatlistens listebetegnelse eventuelt kan forveksles med. Efter forvaltningslovens regler om partshøring må der endvidere antages at være en pligt til at underrette det pågældende parti om, at valgbestyrelsen har en sag om godkendelse af en listebetegnelse for en kandidatliste under behandling, samt give mulighed for partiets kommentarer i den anledning. Der er dog ikke nogen underretningspligt, hvis der uden videre kan gives afslag på godkendelse af listebetegnelsen. Har det pågældende parti afgivet en udtalelse, kan det efter forvaltningslovens regler om partshøring være nødvendigt at bede om kandidatlistens bemærkninger til denne udtalelse, hvis den er til ugunst for kandidatlisten og har betydning for sagens afgørelse. De ovennævnte oplysninger og udtalelser kan indhentes telefonisk og skal i givet fald noteres ned i overensstemmelse med offentlighedslovens regler om notatpligt.

Den foreslåede bestemmelse i § 24 c forudsættes anvendt således, at der i tilfælde, hvor kandidatlister i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 6, med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørshold, anvender den samme listebetegnelse, ikke er nærliggende risiko for forveksling mellem de pågældende kandidatlister.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3.5. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Af den gældende bestemmelse i § 25, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg følger det, at kandidatlister skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl, mens § 25, stk. 2, 2. pkt., indeholder en undtagelse hertil, idet der for stillere, der har valgret efter lovens § 1, stk. 2 (dvs. EU-diplomater), i stedet for personnummer skal opgives fødselsdato.

Det foreslås, at der i § 25, stk. 2, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., der som noget nyt vil medføre, at der også for stillere, der har valgret efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), i stedet for per-

sonnummer skal opgives fødselsdato. Det drejer sig således om stillere, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere, men som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne. Endvidere skal kandidatlisten være vedlagt oplysning om, hvorvidt den pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet ansøgning herom, jf. den med lovforslaget foreslåede indsættelse af § 7, stk. 1, 2. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Stillere, der har valget efter lovens § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), har som konsekvens af den manglende registrering i CPR ikke fået tildelt et personnummer. For at sikre, at disse EU-statsborgere kan være stillere til kommunale og regionale valg, foreslås det derfor ligesom for stillere, der er EU-diplomater, at der indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer i kandidatlisten for disse stillere, således at der for disse EU-statsborgere alene kræves angivelse af fødselsdato.

Kravet om oplysning om, hvorvidt den pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, er ligesom det tilsvarende krav, der er foreslået for kandidater, jf. lovforslagets § 2, nr. 5, alene begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget. Det er således ikke en forudsætning, at den pågældende EU-statsborger er optaget på valglisten for at kunne være stiller på en kandidatliste til kommunale og regionale valg. I tilfælde, hvor der ikke er foretaget en vurdering af, hvorvidt den pågældende stiller opfylder valgretsbetingelserne til kommunale og regionale valg, skal denne vurdering således foretages i forbindelse med valgbestyrelsens gennemgang af kandidatlisten.

Valgbestyrelsen skal således i forbindelse med godkendelse af kandidatlistener til kommunale og regionale valg foretage en vurdering af, hvorvidt en stiller, der er statsborger i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, og som ikke er bopælsregistreret i CPR, lovligt har bopæl i kommunen, medmindre denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med den pågældendes optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg. Endvidere skal der som for alle andre stillere foretages en vurdering af, om valgretsbetingelserne i øvrigt er opfyldt. En stiller, der er EU-statsborger, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, kan ved hjælp af enhver form for egnet dokumentation godtgøre, at den pågældende lovligt har bopæl i kommunen. Anser valgbestyrelsen dette for godtgjort, skal der herefter foretages en vurdering af, om betingelserne for bopælsregistrering i CPR (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt. Er dette tilfældet, og er de øvrige valgbarhedsbetingelser til kommunale og regionale valg opfyldt, kan den pågældende stiller godkendes.

Har den pågældende EU-statsborger ikke fremlagt fornøden dokumentation, vil valgbestyrelsen ved sin prøvelse af kandidatlistener og kandidater være berettiget til at nægte godkendelse af vedkommende stiller.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter § 25, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg tiltræder stillerne ved deres underskrift, at den pågældende kandidatliste stiller op til kommunalvalget henholds-

vis regionalvalget med de på underskrifttidspunktet anførte kandidater og den anførte listebetegnelse, jf. § 24 a.

Ved lovforslagets § 2, nr. 3, ændres § 25, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg således, at ordene »jf. § 24 a« ændres til: »jf. §§ 24 a-24 c«. Det foreslås således fastsat i bestemmelsen, at stillerne ved deres underskrift tiltræder, at den pågældende kandidatliste stiller op til kommunalvalget henholdsvis regionalvalget med de på underskrifttidspunktet anførte kandidater og den anførte listebetegnelse, jf. §§ 24 a-24 c.

Lovforslagets § 2, nr. 3, er en konsekvensændring som følge af, at der i lov om kommunale og regionale valg tilføjes nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c, der fastsætter yderligere regler for kandidatlisternes listebetegnelse. Der sker ingen indholdsmæssig ændring af bestemmelsen i § 25, stk. 3.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter § 27, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg skal valgbestyrelsen, efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlisters, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlisters er gyldige, jf. §§ 19, 20, og 23-25.

Senest kl. 12 tirsdagen 7 uger før valgdagen skal kandidatlisters være indleveret til formanden for valgbestyrelsen, jf. § 23, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. Kandidatlisters, der i henhold til § 19, stk. 4, ønsker at blive fritaget for kravet om indsamling af underskrifter for et mindsteantal stillere, skal dog være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 12 tirsdagen 9 uger før valgdagen, jf. lovens § 23, stk. 1, 3. pkt.

Ved lovforslagets § 2, nr. 10, ændres § 27, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg således, at ordene »jf. §§ 19, 20 og 23-25« ændres til: » jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«. Det foreslås således fastsat i bestemmelsen, at valgbestyrelsen efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlisters, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., skal undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlisters er gyldige, jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25.

Lovforslagets § 2, nr. 10, er en konsekvensændring som følge af, at der i lov om kommunale og regionale valg indsættes nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c, der fastsætter yderligere regler for kandidatlisternes listebetegnelse.

Med lovforslaget undtages §§ 24 b og 24 c fra opregningen, idet der gælder en anden og strengere frist for valgbestyrelsens afgørelse efter §§ 24 b og 24 c. Efter den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 7, der også gælder for § 24 c, skal valgbestyrelsen straks og senest lørdagen 45 dage før valgdagen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlisters der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, når der er indleveret flere kandidatlisters med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlisters, der ikke er kandidatlisters for partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1.

Dette indebærer, at valgbestyrelsen ikke skal vente med at træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlisters der ikke kan anvende den angivne listebeteg-

nelse efter lovforslagets § 2, nr. 2, til fristerne for indlevering af kandidatlisterne, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, er udløbet.

Efter udløbet af fristerne for indlevering af kandidatlisterne skal valgbestyrelsen som hidtil efter § 27, stk. 1, 1. og 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlistere er gyldige, jf. lovens §§ 19, 20, 23-24 a og 25, samt om kandidaterne på hver enkelt kandidatliste kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes, jf. lovens §§ 28-31.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg kan formanden for valgbestyrelsen afvise at modtage kandidatlistere, der åbenbart ikke er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25.

Ved lovforslagets § 2, nr. 11, ændres § 27, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg således, at ordene »jf. §§ 19, 20 og 23-25« ændres til: » jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«. Det foreslås således fastsat i bestemmelsen, at formanden for valgbestyrelsen kan afvise at modtage kandidatlistere, der åbenbart ikke er gyldige, jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25.

Lovforslagets § 2, nr. 11, er en konsekvensændring som følge af, at der indsættes nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c i lov om kommunale og regionale valg. Efter forslaget skal valgbestyrelsen træffe afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistere der ikke kan anvende en angiven listebetegnelse, når der er indleveret flere kandidatlistere med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistere, der ikke er kandidatlistere for partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1, efter nærmere fastsatte prioriterede kriterier.

Med lovforslaget undtages §§ 24 b og 24 c fra opregningen, idet valgbestyrelsens formand efter § 27, stk. 3, ikke er forpligtet til at afvise at modtage en kandidatliste, der åbenbart ikke er gyldig, jf. §§ 19, 20 og 23-25, i modsætning til den foreslåede § 24 b, stk. 8, hvorefter valgbestyrelsens formand skal afvise kandidatlistere, der åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3, hvis der indleveres flere kandidatlistere med samme listebetegnelse, eller der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlistere, der ikke er kandidatlistere for partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1, efter nærmere fastsatte prioriterede kriterier, jf. de foreslåede bestemmelser i § 24 b, stk. 1-5 og § 24 c.

Der sker ingen indholdsmæssig ændring af, hvornår valgbestyrelsen skal afvise en kandidatliste, der åbenbart ikke er gyldig.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3.4. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

I § 34, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg er fastsat, at hvis flere kandidatlistere (lokallister) har samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom. Tilsvarende gælder, hvis flere kandidatlistere, bortset fra en listebetegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, har samme

listebetegnelse. Bestemmelserne i § 34, stk. 2, gælder alene for kandidatlistes, hvis listebetegnelse ikke er navnet på parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, eller navnet på det tyske mindretals parti, eller i hvis listebetegnelse indgår et sådant navn, jf. lovens § 33, stk. 1, og § 34, stk. 1, 1. pkt.

Ved lovforslagets § 2, nr. 12, foreslås en ny affattelse af § 34, stk. 2. Det foreslås således fastsat i bestemmelsen, at har flere kandidatlistes, bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, jf. § 24 b, stk. 6, samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom.

Lovforslagets § 2, nr. 12, er en konsekvensændring som følge af, at der indsættes nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c i lov om kommunale og regionale valg, der medfører, at flere kandidatlistes til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg ikke kan opstille under samme listebetegnelse til kommunalbestyrelsesvalg eller regionsrådsvalg i samme kommune henholdsvis region.

Den gældende bestemmelse i § 34, stk. 2, omhandler enhver situation, hvor flere kandidatlistes (lokallistes) har samme listebetegnelse. Efter den foreslåede lovændring omhandler bestemmelsen alene den situation, hvor flere kandidatlistes har samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold. Denne situation kan nemlig efter de foreslåede nye bestemmelser i §§ 24 b og 24 c i lov om kommunale og regionale valg fortsat opstå, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24 b, stk. 6.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Efter gældende ret skal de godkendte kandidatlistes, herunder samtlige kandidaters navne, samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund bekendtgøres af kommunalbestyrelsen, jf. lov om kommunale og regionale valg § 43, stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås at indsætte »til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg« i § 43, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. Den foreslåede ændring af § 43, stk. 1, 1. pkt., indebærer, at det præciseres, at samtlige kandidaters navne samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund til både kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg skal bekendtgøres af kommunalbestyrelsen. I praksis sker dette allerede, se f.eks. vejledning nr. 9624 af 3. juli 2017 om afholdelse af kommunale og regionale valg tirsdag den 21. november 2017, punkt 6.8.

Til nr. 14

Efter gældende ret skal bekendtgørelse ske ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, når fristen for anmeldelse af liste- og valgforbund er udløbet, jf. lov om kommunale og regionale valg § 43, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås at indsætte »på kommunens hjemmeside og« i § 43, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. Den foreslåede ændring af § 43, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at kommunalbestyrelsen også skal bekendtgøre de pågældende oplysninger på kommunens hjemmeside.

Det følger af den foreslåede ændring i lovforslaget § 2, nr. 13, at kommunalbestyrelsen skal bekendtgøre de godkendte kandidatlistes, herunder samtlige kandidaters navne,

samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund for både kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget.

Opslaget på kommunens hjemmeside med de nævnte oplysninger skal fremgå et passende sted og med en passende tydelighed. Offentliggørelsen af opslaget kan ske på en relevant temaside (underside på hjemmesiden) eller på en særskilt temahjemmeside, hvis kommunalbestyrelsen anser det for hensigtsmæssigt.

Kommunalbestyrelsen skal som hidtil bekendtgøre de nævnte oplysninger ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59.

Til nr. 15

Efter gældende ret skal regionsvalgbestyrelsen underrette de pågældende kommunalbestyrelser om de godkendte kandidatlisters og anmeldte forbund til regionsrådsvalget, jf. lov om kommunale og regionale valg § 43, stk. 1, 3. pkt.

Det foreslås at indsætte »og regionsrådet« i § 43, stk. 1, 3. pkt., i lov om kommunale og regionale valg. Den foreslåede ændring af § 43, stk. 1, 3. pkt., indebærer, at regionsvalgbestyrelsen også skal underrette regionsrådet om de godkendte kandidatlisters og anmeldte listeforbund og valgforbund til regionsrådsvalget.

Regionsrådet skal i den forbindelse også give underretning til regionsrådet om samtlige kandidaters navne til regionsrådsvalget, jf. § 43, stk. 1, 1. pkt.

Ændringen skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i lovforslagets § 2, nr. 16. Den foreslåede ændring i § 43, stk. 1, 3. pkt., skal således gøre det muligt, at regionsrådet som foreslået i lovforslagets § 2, nr. 16 skal bekendtgøre oplysningerne på regionens hjemmeside.

Til nr. 16

Efter gældende ret er regionsrådet ikke forpligtet til at bekendtgøre de godkendte kandidatlisters og anmeldte forbund til regionsrådsvalget på regionens hjemmeside.

Det forekommer imidlertid naturligt, at vælgere på regionens hjemmeside kan få let adgang til information om de godkendte kandidatlisters og anmeldte forbund til regionsrådsvalget.

Det foreslås at indsætte et nyt 4. pkt. i § 43, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, der fastsætter, at regionsrådet bekendtgør oplysningerne på regionens hjemmeside.

Det følger dermed af lovforslagets § 2, nr. 16, at regionsrådet skal bekendtgøre de godkendte kandidatlisters og anmeldte listeforbund og valgforbund til regionsrådsvalget på regionens hjemmeside. Regionsrådet skal i den forbindelse også bekendtgøre samtlige kandidaters navne til regionsrådsvalget, jf. § 43, stk. 1, 1. pkt.

Opslaget på regionens hjemmeside med de nævnte oplysninger skal fremgå et passende sted og med en passende tydelighed. Offentliggørelsen af opslaget kan ske på en relevant temaside (underside på hjemmesiden) eller på en særskilt temahjemmeside, hvis regionsrådet anser det for hensigtsmæssigt.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i lovforslagets § 2, nr. 15, hvorefter regionsvalgbestyrelsen skal underrette regionsrådet om de godkendte kandidatlistor og anmeldte forbund til regionsrådsvalget.

Til § 3

Til nr. 1

Efter de gældende regler om valgret til Europa-Parlamentet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 3, har enhver, der på valgdagen enten 1) har valgret til Folketinget, eller 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, eller 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, eller 4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået valgetsalderen til Folketinget og har bopæl i Danmark, valgret til Europa-Parlamentet i Danmark.

Med den foreslåede bestemmelse indsættes en ny § 3 b i Europa-Parlamentsvalgloven, der udvider valgretten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark til også at omfatte personer med dansk indfødsret, der, uanset at de midlertidigt har taget ophold i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland), anses for at have fast bopæl i Danmark.

De pågældende personer vil i kraft af, at de anses for at have fast bopæl i Danmark, være omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4, og skal følgelig ud over at opfylde betingelserne i den foreslåede bestemmelse opfylde de øvrige almindelige valgetsbetingselser, som er fastlagt i Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 4, dvs. have dansk indfødsret og være fyldt 18 år

Med den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b gives der valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark for personer med dansk indfødsret, der opfylder de i § 3 b, stk. 1-4, angivne betingelser for at anses for at have fast bopæl i Danmark. Betingelserne er identiske med dem, der gælder for personer, der efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a anses for at have fast bopæl i Danmark uanset midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland. Betingelserne er endvidere identiske med dem, der gælder for personer med dansk indfødsret, der uanset midlertidigt ophold i udlandet anses for at have fast bopæl i riget og derfor kan optages på folketingsvalglisten, jf. folketingsvalglovens § 2.

Det foreslås med bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, stk. 1, at en person anses for at have fast bopæl i Danmark, hvis personen er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (et tredjeland). Disse personer anses efter bestemmelsen for at have fast bopæl i Danmark under hele den beordrede tjeneste i det pågældende tredjeland uanset varigheden af opholdet. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten alene omfatte sådanne udsendte medarbejdere, som efter statsmyndighedens bestemmelse er forpligtet til at lade sig forflytte fra Danmark til et tredjeland og tilbage igen. Det drejer sig eksempelvis om udsendte til internatio-

nale organisationer som f.eks. NATO og udsendte af forsvaret eller Beredskabsstyrelsen m.fl. til fredsbevarende opgaver uden for Danmark.

Derudover foreslås det med bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, stk. 2, at en person anses for at have fast bopæl i Danmark, hvis personen midlertidigt har taget ophold i et tredjeland af en af de i bestemmelsens nr. 1-6 opregnede årsager. Denne midlertidighedsbetingelse vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten betyde, at personer, der på ansøgningstidspunktet har opholdt sig i mere end 8 år i et tredjeland, normalt ikke vil blive optaget på valglisten efter bestemmelsens nr. 1-6. Ud over midlertidighedsbetingelsen gælder et krav om, at vedkommende skal have taget midlertidigt ophold i et tredjeland af en af de i bestemmelsens nr. 1-6 opregnede årsager.

I nr. 1 foreslås det, at personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening, anses for at have for bopæl i Danmark. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten omfatte offentligt, regionalt eller kommunalt ansatte, der er udsendt til at gøre tjeneste i et tredjeland uden at være pligtige til en sådan udsendelse. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten ligeledes omfatte ansatte i en herværende dansk virksomhed, der udstationeres til virksomhedens filial eller datterselskab i et tredjeland.

I nr. 2 foreslås det, at personer, der opholder sig i et tredjeland som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem, anses for at have fast bopæl i Danmark. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten bl.a. omfatte personer ansat i EU, FN og NATO samt disse organisationers underorganisationer. Bestemmelsen omfatter ikke internationale organisationer, der ikke er sammenslutninger af stater – de såkaldte Non Governmental Organizations (NGO).

I nr. 3 foreslås det, at personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland af en dansk hjælpeorganisation, anses for at have fast bopæl i Danmark. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten bl.a. omfatte personer udsendt af Dansk Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp, Mellempolitisk Samvirke og Oxfam IBIS.

I nr. 4 foreslås det, at personer, der opholder sig i et tredjeland i uddannelsesøjemed, anses for at have fast bopæl i Danmark. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten bl.a. omfatte personer, der er indskrevet ved en læreanstalt og følger en skolemæssig eller skemalagt undervisning med henblik på opnåelse af en grad som student, bachelor (BA), kandidat (master) eller licentiat (ph.d.). Omfattet er ligeledes erhvervsfaglige og kunstneriske uddannelser, såsom svend, teknikumingeniør, merkonom, skuespiller, musiker, kiropraktor, terapeut osv. Det afgørende er efter nævnets praksis, om der med det danske samfunds baggrund er tale om en uddannelse med et nogenlunde fastlagt forløb og med noget, der ligner en erhvervskompetence som resultat.

I nr. 5 foreslås det, at personer, der opholder sig i et tredjeland af helbredsmæssige grunde, anses for at have fast bopæl i Danmark. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten bl.a. omfatte personer, der på grund af alvorlig sygdom eller høj alder tager til et tredjeland for at blive plejet af pårørende.

I nr. 6 foreslås det, at personer, der opholder sig i et tredjeland, og som i henseende til tilknytningen til Danmark ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5, anses for at have fast bopæl i Danmark.

Endvidere foreslås det med § 3 b, stk. 3, at personer, der opholder sig i et tredjeland, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen. Bestemmelsen vil i kraft af Valgnævnets praksis ved afgørelser om optagelse på folketingsvalglisten omfatte personer, der ved underskrevne erklæring oplyser, at vedkommende agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen fra Danmark.

Det foreslås også med § 3 b, stk. 4, nr. 1, at personer med dansk indfødsret, der har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med personer, der er omfattet af stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de samlever på fælles bopæl med personen omfattet af stk. 1, 2 eller 3. Med § 3 b, stk. 4, nr. 2, foreslås tilsvarende, at en person med dansk indfødsret, der opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med en person, der er omfattet af stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de samlever på fælles bopæl med personen omfattet af stk. 1, 2 eller 3, og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.

Forslaget har til formål at sikre, at personer med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som midlertidigt opholder sig i et tredjeland, kan bevare valgretten til Europa-Parlamentsvalg i samme omfang som personer med dansk indfødsret, der ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 6, og som flytter til et tredjeland.

Bestemmelsen skal forstås på samme måde som Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a og folketingsvalglovens § 2. Bestemmelsen vil endvidere ligesom Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a skulle administreres af Københavns Kommune og Valgnævnet. Det bemærkes, at der ikke har været afholdt Europa-Parlamentsvalg, efter at reglerne i § 3 a trådte i kraft den 1. juli 2017, og at der på tidspunktet for lovforslagets udarbejdelse endnu ikke er optaget vælgere på valglisten efter disse regler. Om Valgnævnets praksis vedrørende anvendelsen af folketingsvalglovens § 2 henvises til seneste beretning om Valgnævnets virksomhed i perioden 2007-2013.

Om baggrunden for lovforslagets § 3, nr. 1, henvises til afsnit 2.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1, er enhver, der har valgret efter lovens §§ 3 og 3 a, og som 4 uger før valgdagen opfylder valgrets-betingelserne bortset fra aldersbetingelsen, valgbar til Europa-Parlamentet.

Vedkommende kan dog fortabe sin valgbarhed ved at være straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør vedkommende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet, jf. lovens § 6, stk. 2, eller ved at fortabe sin valgbarhed i den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, som følge af en individuel retslig afgørelse eller en administrativ afgørelse, der kan gøres til genstand for retslig prøvelse, jf. lovens § 6, stk. 3.

Det foreslås, at den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1, ændres, således at enhver, der har valgtret efter lovens § 3, jf. §§ 3 a og 3 b, er valgbar til Europa-Parlamentet med de i lovens § 6, stk. 2 og 3, fastsatte undtagelser.

Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at bestemmelsen om valgbarhed i Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1, omfatter de bestemmelser, der regulerer reglerne om valgtret til Europa-Parlamentet. Ændringen er således en konsekvens af, at der med den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, jf. lovforslagets § 3, nr. 1, sker en udvidelse af valgtretten til Europa-Parlamentsvalg.

Samtidig ændres bestemmelsens formulering, idet Europa-Parlamentsvalglovens § 3 fastsætter betingelserne for valgtret til Europa-Parlamentet, mens § 3 a og den foreslåede nye bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b fastslår, hvornår en person uanset ophold på Færøerne eller i Grønland henholdsvis i et tredjeland anses for at have fast bopæl i Danmark. Europa-Parlamentsvalglovens §§ 3 a og 3 b indeholder dog ikke i sig selv betingelserne for valgtret, hvorfor den foreslåede formulering anses for mere hensigtsmæssig end den eksisterende formulering i bestemmelsen.

Ændringen af bestemmelsen indebærer, at en person med dansk indfødsret, der midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, og som anses for at have fast bopæl i Danmark, er valgbar til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Der vil dermed også fremover være overensstemmelse mellem reglerne om valgtret og valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Om baggrunden for lovforslagets § 3, nr. 2, henvises til afsnit 2.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, om optagelse på valglisten finder reglerne om valglisten i folketingsvalgloven tilsvarende anvendelse for udarbejdelse og for optagelse på valglisten af personer, der har valgtret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 4, dvs. folketingsvælgere, der anses for at have fast bopæl i Danmark, samt personer med dansk indfødsret, der anses for at have fast bopæl i Danmark, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som i øvrigt opfylder betingelserne for valgtret til Folketinget. Det betyder, at personer omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 4, optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i CPR, jf. folketingsvalglovens § 15, eller, hvis de er bosiddende i udlandet, i den kommune, hvor de sidst har været bopælsregistreret i CPR, jf. folketingsvalglovens § 16, jf. § 2.

Af Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 2. pkt., følger, at personer, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, optages på valglisten efter reglerne i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b. Der gælder således et særligt regelsæt for optagelse på valglisten af personer, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, dvs. personer, der anses for at have fast bopæl i Danmark, uanset at de midlertidigt har taget ophold på Færøerne eller i Grønland.

Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b fastsætter således regler om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a. Det følger således af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1, at vælgere, der er omfattet af lovens

§ 3 a, og som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR) som udrejst eller med bopæl i Grønland, efter anmodning skal optages på en særlig valgliste i Københavns Kommune, hvis der er truffet afgørelse herom senest 7.-dagen før valgdagen.

Af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., følger det, at vælgere, der har haft ophold på Færøerne henholdsvis i Grønland i mere end 4 år, kun kan optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a for at være opfyldt. Endvidere fremgår det af § 14 b, stk. 2, 2. pkt., at hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a, kan vælgeren kun optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 3 a for at være opfyldt.

Med den foreslåede ændring af Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 2. pkt., udvides det særlige regelsæt for optagelse på valglisten efter Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b til også at omfatte optagelse på valglisten af personer, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Det foreslås endvidere som konsekvens af den foreslåede ændring af § 14, stk. 2, 2. pkt., at Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1, ændres, således at det fremgår, at bestemmelsen også finder anvendelse for vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslået ved lovforslagets § 3, nr. 1, og som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR) som udrejst. Disse vælgere kan således efter anmodning optages på en særlig valgliste i Københavns Kommune, hvis der er truffet afgørelse herom senest 7.-dagen før valgdagen. Anmodning om optagelse på valglisten fra vælgere omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b skal således indgives til Københavns Kommune (i modsætning til ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten, som indgives til den kommune, hvor vælgeren sidst har været bopælsregistreret i CPR). Dette gælder, uanset om ansøgeren sidst måtte have haft bopæl i en anden kommune i Danmark end Københavns Kommune.

Det bemærkes i øvrigt, at der ved flytning fra Danmark til Færøerne er tale om en internordisk flytning, jf. § 27, stk. 2, i CPR-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017. Af den eksisterende ordlyd af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1, fremgår det, at bestemmelsen omfatter vælgere, der er registreret i CPR som udrejst, hvilket hidtil alene har relateret sig til flytninger til Færøerne. Registreringen i CPR er imidlertid den samme, uanset om en person flytter til Færøerne eller til et tredjeland. Ordlyden af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1, vil derfor fremover omfatte registrering af udrejse til såvel Færøerne som til et tredjeland. Der er derfor ikke behov for yderligere ændringer af bestemmelsens ordlyd som følge af udvidelsen af bestemmelsens anvendelsesområde.

Endelig foreslås det, at Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2, ændres et sted i 1. pkt. og to steder i 2. pkt., således at det fremgår, at bestemmelsen også finder anvendelse for vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalgloven § 3 b. Med den foreslåede ændring vil det således fremgå af bestemmelsen, at vælgere, der har haft ophold på Færøerne, i Grønland henholdsvis et tredjeland i mere end 4 år, kun kan optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i §§ 3 a eller 3 b for at være opfyldt. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 5. Endvidere vil det fremgå af bestemmelsen, at hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger er omfattet af §§ 3 a eller 3 b, kan vælgeren kun optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i §§ 3 a eller 3 b for at være opfyldt.

Ansøgninger fra vælgere omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b skal således ligesom ansøgninger fra vælgere omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a behandles efter den procedure, som gælder for optagelse på folketingsvalglisten af vælgere omfattet af folketingsvalglovens § 2. Københavns Kommune skal således videresende ansøgninger om optagelse af vælgere, der har haft ophold i et tredjeland i mere end 4 år, eller hvor der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger opfylder betingelserne for valgret efter den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, til Valgnævnet med henblik på Valgnævnets afgørelse og skal ellers optage vælgeren på denne særlige valgliste.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 3, nr. 5, med tilhørende bemærkninger.

Om baggrunden for lovforslagets § 3, nr. 3, henvises til afsnit 2.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse i § 14 a, stk. 1, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven optages personer, der har valgret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3 (dvs. EU-statsborgere med fast bopæl i Danmark), på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), medmindre disse personer var optaget på valglisten til sidste afholdte Europa-Parlamentsvalg og siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. I det tilfælde optages de automatisk på valglisten. Dette gælder dog ikke for udlændinge, der ikke har valgret efter reglerne i § 3, stk. 3 og 4, i Europa-Parlamentsvalgloven (dvs. udlændinge på tålt ophold, udvisningsdømte udlændinge og administrativt udviste udlændinge m.v.). Af lovens § 14 a, stk. 1, 2. pkt., følger, at personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol (dvs. EU-diplomater), efter anmodning optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig. Ligesom for øvrige EU-statsborgere gælder dette dog ikke, hvis disse personer var optaget på valglisten til det sidst afholdte Europa-Parlamentsvalg og siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. I det tilfælde optages de tilsvarende automatisk på valglisten.

Det foreslås, at der i § 14, stk. 1, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., der som noget nyt vil medføre, at personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, i Europa-Parlamentsvalgloven uden at være bopælsregistreret i CPR, efter anmodning skal optages på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl. Anmodning om optagelse på valglisten skal indgives til kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.6. følger det af de EU-retlige regler, at EU-statsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor disse ikke er statsborgere, har valgret og er valgberettigede til Europa-Parlamentsvalg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat, og at disse EU-statsborgere kan udøve deres valgret, når de har udtrykt ønske herom. Betingelsen om opholdsbevis som forudsætning for registrering i CPR og dermed for optagelse på valglisten er imidlertid en betingelse, som ikke gælder tilsvarende for personer med dansk indfødsret.

Med den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven skal det således sikres, at EU-statsborgere, der lovligt har bopæl i Danmark, og som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne i lovens § 3, stk. 1, nr. 3, kan optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalgloven og dermed kan udøve deres valgret i overensstemmelse

med de EU-retlige regler herom. Det drejer sig således om personer, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i Danmark og som herudover er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere.

Som beskrevet i afsnit 2.3.1.1.2. anses bopælskravet som udgangspunkt for opfyldt, hvis en person efter CPR-loven opfylder betingelserne for at være bopælsregistreret i kommunen. Der er derfor behov for at ændre den gældende bestemmelse om optagelse på valglisten, så det kan sikres, at de pågældende EU-statsborgere kan udøve deres valgret til Europa-Parlamentsvalg.

En EU-statsborger, der ikke er bopælsregistreret i CPR, kan efter den foreslåede bestemmelse anmode om at blive optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg. Anmodningen skal som nævnt indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende lovligt har bopæl. I forbindelse med anmodning om optagelse på valglisten skal den pågældende EU-statsborger ved hjælp af egnet dokumentation godtgøre, at vedkommende lovligt har bopæl i Danmark. Der kan ikke stilles krav om en bestemt form for dokumentation, herunder om besiddelse af et EU-opholdsdokument. En EU-statsborger kan efter opholdsbekendtgørelsens § 41 med ethvert egnet bevismiddel godtgøre at være omfattet af en rettighed. En hvilken som helst anden type dokumentation kan således benyttes til at godtgøre, at den pågældende EU-statsborger er omfattet af de EU-retlige regler om retten til fri bevægelighed og ophold. Der kan i overensstemmelse med reglerne i EU-opholdsbekendtgørelsens § 22 efter omstændighederne f.eks. være tale om dokumentation for lønnet beskæftigelse her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af en ansættelseskontrakt eller lønsedler), dokumentation for udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed her i landet (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af registrering af virksomhed hos Erhvervsstyrelsen) eller dokumentation for endelig optagelse på en videregående privat eller offentlig uddannelsesinstitution i Danmark (f.eks. dokumenteret ved fremlæggelse af et optagelsesbrev). Kommunalbestyrelsen må herefter konkret vurdere, om den fremlagte dokumentation godtgør, at den pågældende lovligt har bopæl i Danmark. Kan dette anses for godtgjort, skal der endvidere foretages en vurdering af, hvorvidt betingelserne for bopælsregistrering i CPR (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt. Er dette tilfældet, og er de øvrige betingelser for valgret til Europa-Parlamentsvalg opfyldt, skal den pågældendes anmodning om optagelse på valglisten imødekommes. Om reglerne for EU-statsborgeres ret til ophold her i landet henvises til afsnit 2.3.1.5. i de almindelige bemærkninger.

Har den pågældende EU-statsborger ikke fremlagt fornøden dokumentation, vil kommunen være berettiget til at nægte vedkommende optagelse på valglisten og i stedet henvise vedkommende til at ansøge om opholdsbevis hos den kompetente danske myndighed (for tiden Statsforvaltningen).

De nærmere regler om optagelse på valglisten af disse EU-statsborgere foreslås ligesom ved kommunale og regionale valg fastsat ved bekendtgørelse. I den gældende § 14 a, stk. 4, i Europa-Parlamentsvalgloven er der hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3. Denne hjemmel kan således også benyttes til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten af EU-

statsborgere, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i CPR.

Det påtænkes således at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved optagelse på valglisten af EU-statsborgere, der har valgret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i CPR. Anmodning om optagelse på valglisten skal indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende EU-statsborger lovligt har bopæl, og det påtænkes, at der ved bekendtgørelse fastsættes nærmere regler om indgivelse, behandling og afgørelse af ansøgninger om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg. Det påtænkes bl.a. at fastsætte regler om frister, krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg, behandling og afgørelse af ansøgningerne, underretning af ansøgere om afgørelser, gyldigheden af optagelsen på valglisten, meddelelse ved flytning til en ny kommune, udarbejdelse af valglisten og udsendelse af valgkort. Det påtænkes i den forbindelse af hensyn til valgklageinstituttet at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. herved den tilsvarende bestemmelse i § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 89 af 23. januar 2014 om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 af personer, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er bopælsregistreret i CPR. I forbindelse med fastsættelse af krav til indgivelse og indhold af ansøgninger om optagelse på valglisten påtænkes det at fastsætte regler om, at der skal gives oplysninger om, hvorvidt den pågældende EU-statsborger opstiller som kandidat for en kandidatliste til Europa-Parlamentsvalg. Dette krav er begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i kommunen, hvis denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse af kandidatlistene. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 8.

Endvidere påtænkes der fastsat nærmere regler om underretning af vedkommende myndighed i de pågældende EU-statsborgeres hjemlande i tilfælde, hvor de pågældende optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Den gældende bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4, giver ikke hjemmel til at ændre reglerne om herboende EU-statsborgeres valgret og valgbarhed eller ændre reglerne om betingelserne for, at en herboende EU-statsborger kan anses for at have dokumenteret sit lovlige ophold her i landet i henhold til EU-rettens regler om fri bevægelighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.3.1. og 2.3.3.3.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Af Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fremgår det, at vælgere, der har haft ophold på Færøerne henholdsvis i Grønland i mere end 4 år, kun kan optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 3 a for at være opfyldt.

Det foreslås, at Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., ændres, således at det fremgår, at vælgere, der har haft ophold på Færøerne, i Grønland henholdsvis i et tredjeland i mere end 4 år, kun kan optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 3 a for at være opfyldt.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at § 14 b fremover også skal finde anvendelse for vælgere, der er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, som foreslået ved lovforslagets § 3, nr. 1, dvs. personer, der uanset midlertidigt ophold i et tredjeland anses for at have fast bopæl i Danmark.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 3, nr. 6, med tilhørende bemærkninger.

Om baggrunden for lovforslagets § 3, nr. 6, henvises til afsnit 2.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. e

I Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 3, er der fastsat regler om, hvor længe afgørelser om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af lovens § 3 a, er gyldige, herunder om beregning af gyldighedsperioden samt forlængelse af perioden ved anmodning om fornyet optagelse på valglisten.

Med lovforslaget foreslås det, at der i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 4, indsættes en tilsvarende bestemmelse om optagelse på valglisten af vælgere omfattet af den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, stk. 1 eller 2, eller § 3 b, stk. 4, jf. stk. 1 eller 2 (dvs. vælgere, som er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste i et tredjeland, eller som midlertidigt opholder sig der af en nærmere angiven særlig årsag samt deres samboende ægtefæller m.v.), gælder i 2 år fra afgørelsens dato. Indgiver vælgeren inden udløbet af de to år anmodning om fornyet optagelse på valglisten, forlænges perioden, indtil der er truffet afgørelse. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, stk. 3 (dvs. en vælger, der opholder sig i et tredjeland, men agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen), gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 b, stk. 4, jf. stk. 3, (dvs. samboende ægtefæller m.v. med dansk indfødsret til personer, der midlertidigt opholder sig i et tredjeland, men agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen) gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen for den person, der er omfattet af § 3 b, stk. 3, og som vælgeren har den i § 3 b, stk. 4, nævnte tilknytning til.

Til nr. 7

Af § 15, stk. 1, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven følger det, at kommunalbestyrelsen forud for afstemningen udsender valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten og registreret i Det Centrale Personregister (CPR) med bopæl eller fast opholdssted i kommunen eller registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Det foreslås, at der i § 15, stk. 1, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., der som noget nyt vil medføre, at kommunalbestyrelsen endvidere skal udsende valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) efter reglerne i § 14 a, stk. 1, 2.pkt., som affattet ved dette lovforslags § 3, nr. 4.

Det sikres herved, at EU-statsborgere, der optages på valglisten uden at være bopælsregistreret i CPR, modtager valgkort, ligesom det er udgangspunktet for andre vælgere, herunder andre herboende EU-statsborgere, der er optaget på valglisten. Dermed får også disse herboende EU-statsborgere, der ikke er bopælsregistreret i CPR, bl.a. oplysninger om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Af § 19, stk. 3, 1. pkt., i Europa-Parlamentsvalgloven følger det, at en kandidatliste skal være underskrevet eller tiltrådt af de enkelte kandidater og skal indeholde oplysning om deres fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. Af § 19, stk. 3, 2. pkt., følger det, at der for kandidater, der er valgbare, som har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol (dvs. EU-diplomater), i stedet for personnummer skal opgives fødselsdato.

Det foreslås, at der i § 19, stk. 3, indsættes et nyt punktum efter 1. pkt., som vil medføre, at der for kandidater, der er valgbare, og som har valgret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i CPR, i stedet for personnummer skal opgives fødselsdato. Det drejer sig således om kandidater, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som ikke er bopælsregistreret i CPR, fordi de ikke opfylder kravet i CPR-lovens § 17, stk. 1, om besiddelse af et opholdsdokument som forudsætning for registrering af tilflytning fra udlandet for ikkenordiske statsborgere, men som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne. Endvidere skal kandidatlisten være vedlagt oplysning om, hvorvidt de pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. den med lovforslaget foreslåede indsættelse af § 14 a, stk. 1, 2. pkt., jf. lovforslagets § 3, nr. 4. Den foreslåede bestemmelse svarer endvidere til den efter lovforslagets § 2, nr. c, foreslåede ændring af § 24, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg.

Kandidater, der har valgret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), har som konsekvens af den manglende registrering i CPR ikke fået tildelt et personnummer. For at sikre, at disse EU-statsborgere kan udøve deres ret til at stille op til Europa-Parlamentsvalg, foreslås det derfor ligesom for EU-diplomater, at der indsættes en undtagelse fra kravet om oplysning om personnummer i kandidatlisten for disse kandidater, således at der for disse EU-statsborgere alene kræves angivelse af fødselsdato.

Kravet om oplysning om, hvorvidt den pågældende er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, er alene begrundet i, at der ikke skal foretages en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende opfylder valgretsbetingelserne, herunder lovligt har bopæl i Danmark, hvis denne vurdering allerede er foretaget. Det er således ikke en forudsætning, at den pågældende EU-statsborger er optaget på valglisten for at kunne udøve sin ret til at opstille som kandidat til Europa-Parlamentsvalg. I tilfælde, hvor der ikke er foretaget en vurdering af, om den pågældende opfylder valgretsbetingelserne til Europa-Parlamentsvalg, skal denne vurdering således foretages i forbindelse med økonomi- og indenrigsministerens gennemgang af kandidatlisten, jf. § 23, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven.

Økonomi- og indenrigsministeren skal således i forbindelse med godkendelse af kandidatlister til Europa-Parlamentsvalg foretage en vurdering af, hvorvidt en kandidat, der er statsborger i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, og som ikke er

bopælsregistreret i CPR, lovligt har bopæl i Danmark, medmindre denne vurdering allerede er foretaget i forbindelse med den pågældendes optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg. Endvidere skal der som for alle andre kandidater foretages en vurdering af, om valgets betingelserne i øvrigt er opfyldt. En kandidat, der er EU-statsborger, men som ikke er bopælsregistreret i CPR, kan ved hjælp af enhver form for egnet dokumentation godtgøre, at den pågældende lovligt har bopæl i Danmark. Anser økonomi- og indenrigsministeren dette for godtgjort, skal der herefter foretages en vurdering af, om betingelserne for bopælsregistrering i CPR (bortset fra betingelsen om besiddelse af opholdsbevis) efter reglerne i CPR-loven er opfyldt. Er dette tilfældet, og er de øvrige valgbarhedsbetingelser til Europa-Parlamentsvalg opfyldt, kan den pågældende kandidat godkendes.

Har den pågældende EU-statsborger ikke fremlagt fornøden dokumentation, vil valgbestyrelsen ved sin prøvelse af kandidatlisters og kandidaters være berettiget til at nægte godkendelse af vedkommende kandidat.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3.4. i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Partiregnskabslovens §§ 2 a og 2 b står under overskriften ”Privat bidrag til politiske partier”, der således dækker over bestemmelserne i lovens §§ 1, 2, 2 a og 2 b.

Bestemmelserne i partiregnskabslovens §§ 2 a og 2 b blev indsat ved lov nr. 712 af 8. juni 2017 om ændring af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier m.v.). Der blev ikke i forbindelse med indsættelsen af §§ 2 a og 2 b foreslået indsat en overskrift til disse.

Partiregnskabslovens § 2 a indeholder imidlertid et forbud for politiske partier, herunder regionale og kommunale kandidatlisters, mod at modtage anonyme tilskud over en fastsat beløbsgrænse. Bestemmelsen regulerer videre, hvordan et parti eller en kandidatliste skal håndtere en eventuel modtagelse af et anonymt tilskud over beløbsgrænsen. Overskriften ”Privat bidrag til politiske partier” passer således ikke til indholdet af denne bestemmelse.

Tilsvarende gør sig gældende for partiregnskabslovens § 2 b, der regulerer den situation, hvor en kandidatliste, der har deltaget i det senest afholdte kommunale og regionale valg, ikke er berettiget til partistøtte eller ikke ansøger herom, men har modtaget et anonymt tilskud over beløbsgrænsen. Bestemmelsen regulerer kandidatlistens oplysningspligt om det anonyme tilskud over beløbsgrænsen, da en kandidatliste, der ikke er berettiget til partistøtte eller ikke ansøger herom, ikke i øvrigt er omfattet af en pligt til at indberette modtagne tilskud.

Det foreslås i bestemmelsen, at der indsættes en overskrift med ordlyden »Forbud mod anonyme tilskud« til partiregnskabslovens §§ 2 a og 2 b.

Der ændres ikke ved bestemmelserne i partiregnskabslovens §§ 2 a og 2 b.

Der ændres ligeledes ikke ved overskriften ”Privat bidrag til politiske partier”, der således som hidtil dækker over bestemmelserne i lovens §§ 1 og 2.

Baggrunden for forslaget er, at det er fundet uhensigtsmæssigt, at bestemmelserne i partiregnskabslovens §§ 2 a og 2 b står under en overskrift, der ikke passer på bestemmelsernes indhold.

Til § 5

Til nr. 1 og 3

Med lovforslaget ændres betegnelsen »efterløn« til: »eftervederlag« i lovens §§ 16, stk. 7 og 34, stk. 1. Der er alene tale om en sproglig ændring, der foretages for at undgå forveksling med den almindelige efterlønsordning på arbejdsmarkedet og for at benytte samme betegnelse som for ministre og folketingsmedlemmer. Betegnelsen »eftervederlag« benyttes allerede i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv og i bekendtgørelse nr. 1531 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv.

Til nr. 2

Efter gældende regler ydes vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse til stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse efter de samme regler som for medlemmerne af kommunalbestyrelsen og ydes forholdsmæssigt for den periode, hvor den pågældende midlertidigt er medlem af kommunalbestyrelsen, jf. § 6, stk. 1, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Ved den foreslåede ændring af § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse, vil stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse fremover ydes diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3, på samme måde som stedfortrædere, der er indkaldt til enkelte møder efter lovens § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1.

Den foreslåede ændring indebærer den forenkling af retstilstanden, at vedkommende kommunalbestyrelse ikke længere skal ansøge om og få meddelt dispensation fra økonomi- og indenrigsministeren efter § 65 c, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse til at yde stedfortrædere, der er indkaldt til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen efter lovens § 15, stk. 2, 2. pkt., diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3.

Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at stedfortrædere vil blive vederlagt på samme måde, uanset om de er indkaldt i medfør af enten § 14, stk. 3, eller § 15, stk. 1, 1. pkt. eller § 15, stk. 2, 2. pkt. i lov om kommunernes styrelse.

Kommunalbestyrelsen er efter § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse forpligtet til at udbetale diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til stedfortrædere i overensstemmelse med reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3, og de regler, økonomi- og indenrigsministeren har udstedt i medfør af disse regler. En stedfortræder er forpligtet til at modtage disse ydelser, jf. lovens § 16, stk. 9.

Diæterne fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren til et bestemt beløb. For dage, hvor hvervet beslæglægger mere end 4 timer, ydes det dobbelte. Ved beregningen af den tid, varetagelsen af hvervet beslæglægger, medtages også den tid, der er fornøden til rejse til og fra det sted, hvor hvervet udføres, medmindre hele rejsen foregår inden for samme kommunes grænser. Der henvises i det hele til lovens § 16 a, stk. 2. Der ydes ikke diæter for forberedelsen til et møde.

Diæterne udgør 420 kr. pr. dag (1. januar 2018-niveau) for møder af ikke over 4 timers varighed og udgør det dobbelte, hvis hvervet beslæglægger mere end 4 timer. Diætsatsen forhøjes hvert år den 1. januar med 5 kr., jf. § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Der ydes efter § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til stedfortrædere. Erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af diætbløbet for møder af ikke over 4 timers varighed, jf. lovens § 16 a, stk. 3, 1. pkt.

Den foreslåede ændring vil gælde for kommuner, der efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse i styrelsesvedtægten træffer - eller har truffet - bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes i tilfælde af et medlems forfald, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Den foreslåede ændring gælder alene, hvis stedfortræderen indkaldes til enkelte møder i kommunalbestyrelsen. Det er herefter uden betydning for spørgsmålet om vederlæggelse, om stedfortræderen måtte blive indkaldt til mødet på selve dagen for afholdelsen af mødet, eller om indkaldelsen sker nogle dage i forvejen. Vederlæggelsen vil efter den foreslåede ændring i § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse i begge tilfælde skulle ske i form af diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i lovens § 16 a, stk. 2 og 3.

Hvis stedfortræderen indkaldes for en vis periode, skal der fortsat ske forholdsmæssig vederlæggelse, jf. § 6, stk. 1, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Hvorvidt en stedfortræder må anses for at være indkaldt til ”enkelte møder” efter den nævnte bestemmelse eller for en vis periode, vil afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder navnlig af varigheden af medlemmets forventede fravær, og af, om det fraværende medlems hverv i fraværperioden omfatter andet end et enkelt kommunalbestyrelsesmøde. Økonomi- og Indenrigsministeriet har udtalt, at indkaldelse af en stedfortræder efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse ikke blot indebærer, at stedfortræderen udfylder det fraværende medlems plads under kommunalbestyrelsens møder. Stedfortræderen varetager som udgangspunkt vedkommende medlems hverv som medlem af kommunalbestyrelsen, så længe hindringen varer, men indtræder derimod ikke automatisk i det fraværende medlems udvalgspladser og andre særlige hverv, hvortil medlemmet er udpeget af kommunalbestyrelsen eller efter indstilling fra denne. I tilfælde, hvor en stedfortræder inden for den samme fraværperiode indkaldes til flere møder i kommunalbestyrelsen, vil der således ikke være tale om indkaldelse til ”enkelte møder”, jf. lovens § 16, stk. 8, men derimod om indkaldelse for en vis periode, idet stedfortræderen er indkaldt i perioden fra det første kommunalbestyrelsesmøde, hvor vedkommendes indtræden i kommunalbestyrelsen godkendes, og indtil medlemmet genindtræder i kommunalbestyrelsen. Dette gælder uanset, hvor kort tid der er imellem de to kommunalbestyrelsesmøder. Der vil imidlertid ikke ved afgørel-

sen af, om medlemmet er indkaldt til ”enkelte møder”, alene kunne lægges vægt på, om stedfortræderen alene er indkaldt til ét møde i kommunalbestyrelsen i den pågældende fraværperiode. Også i tilfælde, hvor kommunalbestyrelseshvervet for det medlem, som stedfortræderen er indkaldt for, efter stedfortræderens deltagelse i et kommunalbestyrelsesmøde omfatter andet end kommunalbestyrelsesmøder, herunder f.eks. deltagelse i besigtigelser, temamøder, borgermøder, repræsentativt arbejde o. lign., vil der være tale om indkaldelse for en vis periode.

Regionslovens § 11, stk. 1, fastsætter, at der ydes vederlag, pension m.v. i overensstemmelse med § 16, stk. 1, 3-6 og 8-12, § 16 a og § 34 i lov om kommunernes styrelse.

Den foreslåede ændring af § 16, stk. 8, i lov om kommunernes styrelse, vil således finde tilsvarende anvendelse i regioner, der efter § 15, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse i styrelsesvedtægten træffer - eller har truffet - bestemmelse om, at stedfortræder indkaldes i tilfælde af et medlems forfald, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5.1. i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Lovforslaget indeholder ikke en territorialbestemmelse.

Hvad angår de foreslåede ændringer af lov om valg til Folketinget, jf. lovforslagets § 1, lov om kommunale og regionale valg, jf. lovforslagets § 2, og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovforslagets § 3, indeholder lovforslaget ingen bestemmelse om de nævnte foreslåede ændringers manglende territoriale gyldighed for Færøerne og Grønland.

Dette skyldes, at lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet ikke indeholder en territorialbestemmelse og følgelig gælder for Færøerne og Grønland, i det omfang det følger af reglernes karakter. Dette hænger sammen med, at de tre hovedlove, der ændres ved denne del af lovforslaget - uanset at der ikke afholdes valg efter disse hovedlove på Færøerne og i Grønland - på visse områder har retsvirkninger for Færøerne og Grønland, navnlig derved, at lovene indeholder en bestemmelse om de færøske og grønlandske folkeregistres medvirken ved brevstemmeafgivning ved valg i Danmark.

Ingen af de ved dette lovforslag foreslåede ændringer af lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet har retsvirkning for Færøerne eller Grønland.

Hvad angår den foreslåede ændring af partiregnskabsloven, jf. lovforslagets § 4, og den foreslåede ændring af lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 5, indeholder lovforslaget ingen bestemmelse om de nævnte foreslåede ændringers manglende territoriale gyldighed for Færøerne og Grønland. Dette skyldes, at de to hovedlove, der ændres ved denne del af lovforslaget, ikke gælder for Færøerne og Grønland. I lighed hermed skal de nævnte foreslåede ændringer ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I lov om valg til Folketinget, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 242 af 24. marts 2018 og § 27 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændringer:
§ 21. Senest 10 dage før valgdagen skal økonomi- og indenrigsministeren i lan- dets dagblade bekendtgøre dag og tid for afstemningen. Samtidig skal det be- kendtgøres, at der vil blive udsendt valg- kort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kom- munalbestyrelsen.	1. I § 21, 1. pkt., indsættes efter »økon- omi- og indenrigsministeren«: »på Øko- nomi- og Indenrigsministeriets hjemme- side og«.
<i>Opstillingsformer, partiliste og nomine- ring</i> § 38. ---	2. Overskriften før § 38 affattes således: »Opstillingsformer og partiliste«.
	§ 2
	I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 250 af 3. april 2018, som ændret ved § 26 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og § 2 i lov nr. 748 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:
§ 7. Vælgerne skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregi- streret i Det Centrale Personregister (CPR). Personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig. <i>Stk. 2.</i> ---	1. I § 7, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Personer, der har valgtret efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), opta- ges efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl.«
§ 8. --- <i>Stk. 2-4.</i> --- <i>Stk. 5.</i> Økonomi- og indenrigsministe- ren fastsætter nærmere regler om opta- gelse på valglisten af personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, og om disse per- soners anmeldelse af tilflytning til en	2. I § 8, stk. 5, og § 9, stk. 1 og 2, indsæt- tes efter »der har valgtret efter«: »§ 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) eller«.

<p>anden kommune og fraflytning til udlandet.</p> <p>§ 9. Hovedlisterne udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valget efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valget efter § 1, stk. 3 og 4.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Tilflytterlisterne kan udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), oplysninger om personer, der har valget efter § 1, stk. 2, og oplysninger om udlændinge, der ikke har valget efter § 1, stk. 3 og 4.</p> <p><i>Stk. 3-5.</i> ---</p>	<p>2. I § 8, stk. 5, og § 9, stk. 1 og 2, indsættes efter »der har valget efter«: »§ 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) eller«.</p> <p>2. I § 8, stk. 5, og § 9, stk. 1 og 2, indsættes efter »der har valget efter«: »§ 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) eller«.</p>
<p>§ 11. Senest lørdagen 10 dage før valgdagen skal kommunalbestyrelsen bekendtgøre i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.</p>	<p>3. I § 11 indsættes efter »bekendtgøre«: »på kommunens hjemmeside og«.</p>
<p>§ 22. Senest tirsdagen 13 uger før valgdagen bekendtgør kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i de stedlige dagblade eller lokalaviser</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) antallet af dem, der skal vælges, 2) antallet af stillere for en kandidatliste, 3) fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlistes, jf. § 23, stk. 1, 1.-3. pkt., og 4) dag og tid for afstemningen. <p><i>Stk. 2.</i> ---</p>	<p>4. I § 22, stk. 1, indsættes efter »regionsrådet«: »på kommunens henholdsvis regionens hjemmeside og«.</p>
<p>§ 24. Kandidatlisten skal være underskrevet af de enkelte kandidater og indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. For kandidater, der er valgbare, og som har valget efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav</p>	<p>5. I § 24, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:</p> <p>»For kandidater, der er valgbare, og som har valget efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er opta-</p>

<p>skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR), kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Kandidatlisten skal indeholde oplysning om kandidatlistens listebetegnelse, jf. § 24 a. Listebetegnelsen skal ved kandidaternes underskrift være godkendt af disse.</p> <p><i>Stk. 4. ---</i></p>	<p>get på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt.«</p> <p>6. I § 24, stk. 3, ændres »jf. § 24 a« til: »jf. §§ 24 a-24 c«.</p>
	<p>7. Efter § 24 a indsættes:</p> <p>»§ 24 b. Er der indleveret flere kandidatlistes med samme listebetegnelse, der ikke er omfattet af § 24 a, stk. 2 og 3, og ikke er omfattet af stk. 8, træffer valgbestyrelsen afgørelse om, hvilken kandidatliste eller hvilke kandidatlistes der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, jf. stk. 2-7.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 har en kandidatliste, der ved det seneste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, og som 11 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet under den angivne listebetegnelse, fortrinsret til at anvende denne listebetegnelse, jf. dog stk. 6.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Kan det ikke afgøres efter stk. 2, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, har en kandidatliste, der ved det seneste valg var opstillet under den angivne listebetegnelse til valget, og hvor mindst halvdelen af kandidatlistens tidligere opstillede kandidater genopstiller til valget, ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, jf. dog stk. 6.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Kan det ikke afgøres efter stk. 2 eller 3, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, går en tidligere indleveret kandidatliste forud for en senere indleve-</p>

	<p>ret kandidatliste ved valgbestyrelsens afgørelse efter stk. 1, jf. dog stk. 6.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kan det ikke afgøres efter stk. 2-4, hvilken kandidatliste der har fortrinsret til at anvende den angivne listebetegnelse, foretager valgbestyrelsen lodtrækning, jf. dog stk. 6.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Stk. 1-5 er ikke til hinder for, at kandidatlister anvender den samme listebetegnelse med tilføjelse af en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Valgbestyrelsen træffer straks og senest lørdagen 45 dage før valgdagen afgørelse efter stk. 1. Valgbestyrelsen afviser kandidatlister, der ikke kan anvende den angivne listebetegnelse, jf. stk. 1, og underretter kandidatlistens repræsentant, jf. § 23 a, herom. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidatlistens repræsentant, jf. 23 a. Senest kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen kan der indleveres en ny kandidatliste til valgbestyrelsens formand, jf. § 27, stk. 2, 2-4. pkt., og stk. 3.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Indleveres flere kandidatlister med den samme listebetegnelse, afviser valgbestyrelsens formand kandidatlister, der åbenbart ikke er gyldige, jf. § 27, stk. 3.</p> <p>§ 24 c. § 24 b finder tilsvarende anvendelse, hvis der er nærliggende risiko for forveksling mellem listebetegnelsen for flere indleverede kandidatlister, der ikke er kandidatlister for de partier, der er nævnt i § 24 a, stk. 1.«</p>
<p>§ 25. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl. For stillere, der har valgret efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Stillerne tiltræder ved deres underskrift, at den pågældende kandidatliste stiller op til kommunalvalget henholdsvis regionalvalget med de på underskrifttidspunktet anførte kandidater og den anførte listebetegnelse, jf. § 24 a.</p> <p><i>Stk. 4-5.</i> ---</p>	<p>8. I § 25, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:</p> <p>»For stillere, der har valgret efter § 1, stk. 1, nr. 2, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt stilleren er optaget på valglisten eller har indgivet</p>

	<p>anmodning herom, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt.«</p> <p>9. I § 25, stk. 3, ændres »jf. § 24 a« til: »jf. §§ 24 a-24 c«.</p>
<p>§ 27. Efter udløbet af fristerne for seneste indlevering af kandidatlistor, jf. § 23, stk. 1, 1. og 3. pkt., skal valgbestyrelsen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatlistor er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25. Valgbestyrelsen skal endvidere undersøge om kandidaterne på hver enkelt kandidatliste kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes af kandidatlistor, jf. §§ 28-31.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ---</p> <p><i>Stk. 3.</i> Formanden for valgbestyrelsen kan afvise at modtage kandidatlistor, der åbenbart ikke er gyldige, jf. §§ 19, 20 og 23-25.</p> <p><i>Stk. 4.</i> ---</p>	<p>10. I § 27, stk. 1, 1. pkt., ændres »jf. §§ 19, 20 og 23-25 « til: »jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«.</p> <p>11. I § 27, stk. 3, ændres »jf. §§ 19, 20 og 23-25 « til: »jf. §§ 19, 20, 23-24 a og 25«.</p>
<p>§ 34. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Hvis flere kandidatlistor har samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom. Tilsvarende gælder, hvis flere kandidatlistor, bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, har samme listebetegnelse.</p> <p><i>Stk. 3.</i> ---</p>	<p>12. § 34, stk. 2, affattes således: »Har flere kandidatlistor, bortset fra en betegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold, jf. § 24 b, stk. 6, samme listebetegnelse, skal de tildeles samme bogstavbetegnelse, såfremt de anmoder herom.«</p>
<p>§ 43. De godkendte kandidatlistor, herunder samtlige kandidaters navne, samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund bekendtgøres af kommunalbestyrelsen. Bekendtgørelse sker ved opslag de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, jf. § 59, når fristen for anmeldelse af liste- og valgforbund er udløbet. Regionsvalgbestyrelsen underretter de pågældende kommunalbestyrelser om de godkendte kandidatlistor og anmeldte forbund til regionsrådsvalget.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ---</p>	<p>13. I § 43, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »valgforbund«: »til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg«.</p> <p>14. I § 43, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »Bekendtgørelse sker«: »på kommunens hjemmeside og«.</p> <p>15. I § 43, stk. 1, 3. pkt., indsættes efter »de pågældende kommunalbestyrelser«: »og regionsrådet«.</p> <p>16. I § 43, stk. 1, indsættes som 4. pkt.: »Regionsrådet bekendtgør oplysningerne på regionens hjemmeside.«</p>
	§ 3
	<p>I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 226 af 21. marts 2018, foretages</p>

	følgende ændringer:
	<p>1. Efter § 3 a indsættes:</p> <p>»§ 3 b. Personer, der har dansk indfødsret og er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste i et land uden for riget, der ikke er medlem af Den Europæiske Union (tredjeland), anses for at have fast bopæl i Danmark.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Følgende personer, der har dansk indfødsret, og som midlertidigt har taget ophold i et tredjeland, anses ligeledes for at have fast bopæl i Danmark:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en henværende privat virksomhed eller forening. 2) Personer, der opholder sig i et tredjeland som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem. 3) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i et tredjeland af en dansk hjælpeorganisation. 4) Personer, der opholder sig i et tredjeland i uddannelsesøjemed. 5) Personer, der opholder sig i et tredjeland af helbredsmæssige grunde. 6) Personer, der opholder sig i et tredjeland, og som i henseende til tilknytningen til Danmark ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5. <p><i>Stk. 3.</i> Personer, der har dansk indfødsret, og som opholder sig i et tredjeland, anses ligeledes for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de agter at vende tilbage til Danmark inden for 2 år efter udrejsen.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En person, der har dansk indfødsret, og som samlever på fælles bopæl med en person, der er omfattet af stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i Danmark, såfremt de pågældende to samlevende</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden eller 2) opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.«

<p>§ 6. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgtret efter §§ 3 og 3 a, og som 4 uger før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. dog stk. 2 og 3.</p> <p><i>Stk. 2-4. ---</i></p>	<p>2. I § 6, stk. 1, ændres »§§ 3 og 3 a« til: »§ 3, jf. §§ 3 a og 3 b«.</p>
<p>§ 14. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> For udarbejdelse af valglisten og for optagelse på denne liste af personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 1 eller 4, finder reglerne om valglisten i lov om valg til Folketinget tilsvarende anvendelse. For optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af § 3 a, gælder dog § 14 b. For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland gælder uden for de i 2. pkt. nævnte tilfælde samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet.</p> <p><i>Stk. 3-5. ---</i></p>	<p>3. I § 14, stk. 2, 2. pkt., § 14 b, stk. 1, § 14 b, stk. 2, 1. pkt., og to steder i § 14 b, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 3 a« til: »§§ 3 a eller 3 b«.</p>
<p>§ 14 a. Personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 3, jf. dog § 3, stk. 3 og 4, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR). Personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.</p> <p><i>Stk. 2-5. ---</i></p>	<p>4. I § 14 a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:</p> <p>»Personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), optages efter anmodning på valglisten i den kommune, hvor de lovligt har bopæl.«</p>
<p>§ 14 b. Vælgere, der er omfattet af § 3 a, og som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR) som udrejst eller med bopæl i Grønland, skal efter anmodning optages på en særlig valgliste i Københavns Kommune, hvis der er truffet afgørelse herom senest 7.-dagen før valgdagen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vælgere, der har haft ophold på Færøerne henholdsvis i Grønland i mere end 4 år, kan kun optages på valglisten, såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 3 a for at være opfyldt. Hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger er omfattet af § 3 a, kan vælgeren kun optages på valglisten,</p>	<p>3. I § 14, stk. 2, 2. pkt., § 14 b, stk. 1, § 14 b, stk. 2, 1. pkt., og to steder i § 14 b, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 3 a« til: »§§ 3 a eller 3 b«.</p> <p>5. I § 14 b, stk. 2, 1. pkt., ændres »på Færøerne henholdsvis i Grønland« til: »på Færøerne, i Grønland henholdsvis i et tredjeland«.</p> <p>3. I § 14, stk. 2, 2. pkt., § 14 b, stk. 1, § 14 b, stk. 2, 1. pkt., og to steder i § 14 b, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 3 a« til: »§§ 3 a eller</p>

<p>såfremt Valgnævnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 3 a for at være opfyldt.</p> <p><i>Stk. 3. ---</i></p> <p><i>Stk. 4. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på listen og om listens udarbejdelse.</i></p>	<p>3 b«.</p> <p>6. I § 14 b indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 4.</i> Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, stk. 1 eller 2, eller § 3 b, stk. 4, jf. stk. 1 eller 2, gælder i 2 år fra afgørelsens dato. Indgiver vælgeren inden udløbet af den i 1. pkt. nævnte periode anmodning om fornyet optagelse på valglisten, forlænges perioden, indtil der er truffet afgørelse. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, stk. 3, gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen. Afgørelse om optagelse på valglisten af en vælger, der er omfattet af § 3 b, stk. 4, jf. stk. 3, gælder i 2 år regnet fra datoen for udrejsen for den person omfattet af § 3 b, stk. 3, vælgeren har den i § 3 b, stk. 4, nævnte tilknytning til.«</p> <p>Stk. 4 bliver herefter stk. 5.</p>
<p>§ 15. Kommunalbestyrelsen udsender forud for afstemningen valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten og registreret i Det Centrale Personregister (CPR) med bopæl eller fast opholdssted i kommunen eller registreret i Udenrigsministeriets protokol. Kommunalbestyrelsen udsender endvidere efter anmodning valgkort til de vælgere, der intet fast opholdssted har, men som efter reglerne i lov om Det Centrale Personregister er registreret i kommunen som fraflyttet den tidligere adresse. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>7. I § 15, <i>stk. 1</i>, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:</p> <p>»Kommunalbestyrelsen udsender endvidere valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), jf. § 14 a, stk. 1, 2. pkt.«</p>
<p>§ 19. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Kandidatlisten skal være underskrevet eller tiltrådt af de enkelte kandidater og indeholde oplysning om deres fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. For kandidater, der er valgbare, som har valget efter § 3,</p>	<p>8. I § 19, <i>stk. 3</i>, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:</p>

<p>stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato. Hvis en kandidat ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er registreret i Det Centrale Personregister (CPR), kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.</p> <p><i>Stk. 4. ---</i></p>	<p>»For kandidater, der er valgbare, og som har valgt efter § 3, stk. 1, nr. 3, uden at være bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato, og kandidatlisten skal være vedlagt oplysning om, hvorvidt kandidaten er optaget på valglisten eller har indgivet anmodning herom, jf. § 14 a, stk. 1, 2. pkt.«</p>
	§ 4
	<p>I partiregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 974 af 11. august 2017, foretages følgende ændring:</p>
	<p>1. Efter § 2 indsættes:</p> <p style="text-align: center;"><i>»Forbud mod anonyme tilskud«</i></p>
	§ 5
	<p>I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 2018 som ændret ved § 1 i lov nr. 144 af 28. februar 2018, lov nr. 145 af 28. februar 2018, § 3 i lov nr. 242 af 24. marts 2018, § 28 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og § 1 i lov nr. 748 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 16. --- <i>Stk. 2-6. ---</i></p> <p><i>Stk. 7.</i> Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter regler om ydelse af vederlag til formændene og næstformændene og om efterløn til formændene for de af kommunalbestyrelsen nedsatte udvalg samt regler om ydelse af vederlag til et medlem, der fungerer som udvalgsformand på grund af formandens fravær.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Til stedfortrædere, der indkaldes til at deltage i enkelte møder i kommunalbestyrelsen, jf. § 14, stk. 3, og § 15, stk. 1, ydes diæter og erstatning for do-</p>	<p>1. I § 16, <i>stk. 7</i>, ændres »efterløn« til: »eftervederlag«.</p> <p>2. I § 16, <i>stk. 8</i>, indsættes efter »§ 15, stk. 1«: »og stk. 2, 2. pkt.«.</p>

<p>kumenteret tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i § 16 a, stk. 2 og 3. <i>Stk. 9-12. ---</i></p>	
<p>§ 34. Regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand, magistratsmedlemmer, jf. § 64, og de i § 64 a nævnte udvalgsformænd fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren. <i>Stk. 2-6. ---</i></p>	<p>3. I § 34, stk. 1, ændres »efterløn« til: »eftervederlag«.</p>